

Udgivet af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) & forskningsenheden Bevægelse, Kultur, og Samfund (BKS), Syddansk Universitet, 2017.

Ta' fat om dansen - Rapport 3

Deltagernes vurdering og udbytte af
Dans med din nabo, Unge på vej og Dans i skolen

Karsten Elmoose-Østerlund &
Sandra Christiansen

Ta' fat om dansen

Rapport 3

Deltagernes vurdering og udbytte af
Dans med din nabo, Unge på vej og Dans i skolen

Karsten Elmoose-Østerlund

Sandra Christiansen

**Ta' fat om dansen - Rapport 3. Deltagernes vurdering og udbytte af
*Dans med din nabo, Unge på vej og Dans i skolen***

Udarbejdet af:

Karsten Elmoose-Østerlund & Sandra Christiansen
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC),
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Udgivet af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC)
& forskningsenheden Bevægelse, Kultur, og Samfund (BKS),
Syddansk Universitet, 2017.

ISBN 978-87-93496-20-0

Forsidefoto: Lars Nybøll
Tryk: Print & Sign, Odense

Indholdsfortegnelse

Introduktion	5
Rapportens væsentligste resultater	7
<i>Dans med din nabo og Unge på vej</i>	7
<i>Dans i skolen</i>	8
En positiv oplevelse	9
Indledning, formål og fremgangsmåde	11
Seks dansefyrtårne	11
Formål	11
Fremgangsmåde	12
Disposition over rapporten	13
<i>Dans med din nabo og Unge på vej</i>	14
Opbygning	14
Beskrivelse af deltagerne	14
Forløbene omkring <i>Dans med din nabo og Unge på vej</i>	20
Vurdering af forløbene	24
<i>Dans med din nabo og Unge på vej</i> – en positiv oplevelse	28
<i>Dans i skolen</i>	44
Beskrivelse af lærerne/pædagogerne	44
Forløbet omkring <i>Dans i skolen</i>	45
Vurdering og udbytte af forløbet – elever	49
Vurdering og udbytte af forløbet – lærere/pædagoger	54
Litteraturliste	57
Bilag – rapportens tabelmateriale	58
Tabel 1. 'Andet' svar på hvor deltagerne har hørt om <i>Dans med din nabo</i>	58
Tabel 2. 'Andet' svar på hvor deltagerne har hørt om <i>Unge på vej</i>	59
Tabel 3. 'Andet' svar på hvorfor deltagerne er begyndt til <i>Dans med din nabo</i>	59
Tabel 4. 'Andet' svar på hvorfor deltagerne er begyndt til <i>Unge på vej</i>	59
Tabel 5. Deltagernes egen beskrivelse af deltagelsen i <i>Dans med din nabo</i>	60
Tabel 6. Deltagernes egen beskrivelse af deltagelsen i <i>Unge på vej</i>	64
Tabel 7. Deltagernes ønsker til fremtidige danseaktiviteter (<i>Dans med din nabo</i>)	66
Tabel 8. Deltagernes ønsker til fremtidige danseaktiviteter (<i>Unge på vej</i>)	68
Tabel 9. Deltagernes beskrivelser af hvad de har fået ud af at deltage i <i>Dans med din nabo</i>	69
Tabel 10. Deltagernes beskrivelser af hvad de har fået ud af at deltage i <i>Unge på vej</i>	71
Tabel 11. 'Andet' svar på hvordan lærerne/pædagogerne har fået kendskab til <i>Dans i skolen</i>	72
Tabel 12. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af forløbet med <i>Dans i skolen</i> og fokuspunkterne ...	73
Tabel 13. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af hvad eleverne har fået ud af <i>Dans i skolen</i>	76
Tabel 14. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af hvad de selv har fået ud af <i>Dans i skolen</i>	79
Tabel 15. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af samarbejdet med dansefyrtårnet og danserne.....	81

Introduktion

Rapport 3 er en del af en større forskningsbaseret evaluering af en række programaktiviteter, der udfoldes på forskellig vis i det landsdækkende projekt *Ta' fat om dansen*. Evalueringen fremstilles i tre rapporter. De store mængder empiri, der har dannet baggrund for analyser, diskussioner og anbefalinger er blevet indsamlet over en periode på godt 14 måneder – fra maj 2015 til juni 2016. Hver rapport har sit eget tematiske fokus, og er ligeledes baseret på forskellige forskningsmetodiske valg. De kan læses enkeltvis og/eller i hvilken som helst rækkefølge. Med andre ord bidrager rapporterne, på hver deres vis, til det fortsatte arbejde med at udbrede og kvalificere danseformidling og udviklingen af danseaktiviteter. I nedenstående ses en kort opsummering af indholdet i de tre rapporter.

Rapport 1 er en kvalitativ undersøgelse af dans som social og æstetisk aktivitet – med fokus på programaktiviteterne *Unge på vej* og *Dans med din nabo*. Analyserne er funderet i en tæt kombination af observationer og interviews med danseformidlerne og deltagerne – primært. Det er centralt i denne rapport, at selve *beskrivelsen af oplevelserne* med at deltage i programaktiviteterne træder frem. Sagt på anden vis, så er fremstillingen af empirien i fokus. Denne rapport udgør dermed et meget konkret og praksisnært grundlag for det videre arbejde, særligt i forhold til at udvikle anderledes og nyskabende danseaktiviteter – aktuelt for Dansehallerne såvel som andre og mere lokalt forankrede danse-aktører.

I rapport 2 beskrives dansens læringspotentialer i forhold til dans i en skolekontekst. Med fokus på programaktiviteten *Dans i skolen* bidrager denne rapport til at videreudvikle dansepraksisser i skoleregi – specielt i de sammenhænge, hvor en professionel danseformidler inviteres ind og varetager undervisningen. På samme vis som rapport 1, er rapport 2 funderet i en tæt kombination af observationer og interviews. I denne rapport er det dog både danseformidlerne og deltagerne – i denne sammenhæng skoleeleverne – der primært observeres og interviewes. Analyserne er i denne rapport anderledes relateret og diskuteret i forhold til aktuel dansk forskning og rapporter om dans i skolen. De forskellige skoler og forløb, der indgår, udgør cases i et forskningsdesign der er bedst beskrevet som *et multiple case studie*. De anbefalinger, der fremstilles i denne rapport, er således funderet i forskellige læringsteorier samt aktuel forskning om dans i skoleregi i Danmark. Rapport 2 rummer anvisninger og konkrete overvejelser i forhold til hvordan danseformidleren såvel som skolen (lærere og elever) kan etablere en god praksis med og om dansen.

Nærværende rapport er rapport 3. Det er en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse af deltagerens sociale og sundhedsmæssige udbytte – relateret til programaktiviteterne *Dans med din nabo*, *Unge på vej* og *Dans i skolen*. Denne rapport har således taget afsæt i deltagerens egne vurderinger af oplevelser og deltagelse. Med de forbehold, der må tages i forbindelse med spørgeskemaundersøgelser, har denne rapport en repræsentativ karakter og den placerer deltagerens vurdering af deres oplevelser i forhold til andre undersøgelser af deltagerudbytte i idrætsaktiviteter.

I alt har tre forskere (Karsten Elmose-Østerlund; Thomas Skovgaard og Susanne Ravn), tre videnskabelige medarbejdere (Christina Blicher Johnsen, Sandra Christiansen og Lise

Maria Elkrog-Hansen) og fem specialestuderende (Malene Nørup Mortensen, Mette Jacobsen & Christine Langebjerg Haslev, Malene Hess-Petersen & Christina Skovby Nymark Andersen) været aktivt involveret i evalueringerne. De præcise opgaver og ansvarsfordelingen fremgår af hver enkel rapport. Susanne Ravn har i sparring med Thomas Skovgaard ledet evalueringsprojektet. De involverede forskere repræsenterer forskellige internationalt anerkendte forskningskompetencer på Institut for Idræt og Biomekanik (IOB) på Syddansk Universitet. Alle tilknyttede forskere indgår i forskningsenheden Bevægelse, Kultur og Samfund (BKS, IOB). Ravn repræsenterer i sammensætningen national såvel som international danserforskning. Elmose-Østerlund og Skovgaard er henholdsvis tilknyttet og leder to forskellige forskningscentre på IOB. Centrene beskæftiger sig fortrinsvis med anvendelsesorienteret forskning, og de centertilknittede forskere har årelang erfaring med at håndtere udviklings- og evalueringsprogrammer i samspil med og på tværs af aktører fra relevante sektorer, faglige miljøer og interessefelter. Centrene er henholdsvis Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) og Forsknings- & Innovationscenter for Idræt, Bevægelse & Læring (FIIBL).

Rapportens væsentligste resultater

Denne rapport er udarbejdet med henblik på at undersøge det landsdækkende treårige danseprojekt *Ta' fat om dansen*. Dette bliver gjort med udgangspunkt i deltageres vurdering samt sociale og sundhedsmæssige udbytte af deres deltagelse i tre af de danseaktiviteter, som hører under *Ta' fat om dansen*, nemlig *Dans med din nabo*, *Unge på vej* og *Dans i skolen*. Derudover tager rapporten sigte på at undersøge hvilke grupper af befolkningen, der vælger at deltage i disse aktiviteter. Endelig bliver deltageres selvvalgte udbytte af deltagelsen i *Ta' fat om dansen* sammenlignet med resultater fra undersøgelser af deltageres selvvalgte udbytte i idrætsaktiviteter og i andre dele af forenings- og kulturlivet.

Overordnet set tegner resultaterne i rapporten et billede af *Ta' fat om dansen* som et projekt, der på forholdsvis kort tid har formået at skabe danseglæde, fællesskabsfølelse og i en vis grad også personlig udvikling hos hovedparten af deltagerne i de tre undersøgte aktiviteter. En deltager beskriver eksempelvis sin oplevelse af forløbet på følgende måde:

"Kender I dette citat: 'Dance enables you to find yourself and at the same time, lose yourself'? Min oplevelse i dette projekt har bekræftet dette citat."

Citatet er på en og samme tid unikt og alligevel sigende for det udbytte, som flere af deltagerne beskriver i afsnittene om *Dans med din nabo*, *Unge på vej* og *Dans i skolen*.

Analyserne i rapporten øger desuden vores viden om, hvilke årsager der har betydning for deltageres engagement i de tre forløb. Resultaterne viser i den forbindelse, at deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* i høj grad deltager på grund af muligheden for at udvikle sig inden for dansen, muligheden for at prøve kræfter med noget nyt samt for at blive fysisk aktiv. I *Dans i skolen* svarer lærerne/pædagogerne, at årsagen til deres deltagelse i høj grad skyldes muligheden for at kunne udvikle eleverne, inddrage nyt i undervisningen samt for selv at kunne lære noget nyt. I den forbindelse har stort set alle forløb været afsluttet med en fremvisning, hvilket flere nævner som motiverende, fordi det gav dem et slutprodukt at arbejde hen imod.

Dans med din nabo og Unge på vej

I forbindelse med udbyttet af *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har fokus primært været på det sociale, sundheds- og danse-mæssige. Resultaterne viser i den forbindelse, at de to forløb i høj grad har været sociale, selv om varigheden som oftest er relativt begrænset. I *Dans med din nabo* angiver godt fire ud af fem deltagere (81 pct.), at det forløb, der har deltaget i, varer en til fire måneder, mens forløbene knyttet til *Unge på vej* typisk er længere. Her er det således 82 pct. af deltagerne, der angiver, at det forløb, de har deltaget i, varer mellem tre og seks måneder. At forløbene bliver vurderet som sociale bliver understreget af, at en højere andel af deltagerne i *Dans med din nabo* (87 pct.) og *Unge på vej* (98 pct.) 'i høj grad' i meget høj grad finder aktiviteterne sociale, end det er tilfældet for medlemmer i gymnastikforeninger (55 pct.). Tallet er endda højere end blandt den gruppe af medlemmer i gymnastikforeninger, som har været medlem i over tyve år, hvor det tilsvarende tal er 68 pct.

Samtidig viser resultaterne imidlertid, at det sociale i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* primært har været kontekstafhængigt og er foregået under aktiviteterne og ikke i lige så høj grad før og/eller efter aktiviteterne. Det til trods vurderer en høj andel af deltagerne i *Dans med din nabo* (71 pct.) og *Unge på vej* (87 pct.), at de igennem deltagelsen – og på relativ kort tid – har formået at opbygge nye venskaber med andre deltagere.

Faktisk er andelen af deltagerne, der har fået nye venner gennem deltagelse i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, på højde med andelen blandt medlemmer af idrætsforeninger. I idrætsforeninger er det således 79 pct. af medlemmerne, der angiver, at de har fået nye venner gennem deltagelsen i foreningen. Sammenligner man med den gruppe af medlemmer i idrætsforeninger, der har været medlem i mindre end et år – og som må antages at være den gruppe, som er mest sammenlignelig med varigheden i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* – er andelen, der har fået nye venner, nede på 48 pct., hvilket er markant lavere end i begge danseforløb. Sammenligner vi til slut med medlemmer i idrætsforeninger, som dyrker holdidræt, er andelen, der har fået nye venner, imidlertid højere end i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Således angiver 95 pct. af medlemmerne i fodboldklubber og 92 pct. af medlemmerne i håndboldklubber at have fået nye venner gennem deltagelsen i deres respektive foreninger.

Selv om resultaterne viser, at deltagerne inden forløbenes opstart havde et godt helbred, tilkendegiver omkring halvdelen alligevel, at de 'i høj grad'/'i nogen grad' har fået et bedre helbred som følge af deltagelsen, samt at deres motivation for at udøve fysisk aktivitet 'i høj grad' er øget. En motivation for at udøve fysisk aktivitet, som muligvis hænger sammen med deltagerens øgede motivation for at deltage i danseaktiviteter fremadrettet, og med deres lyst til at udvikle sig endnu mere inden for dansen. Eksempelvis angiver 92 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 85 pct. i *Unge på vej*, at de 'i nogen grad'/'i høj grad' har lyst til at fortsætte med at danse.

Ikke overraskende er deltagergrupperne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* ret forskellige. I *Dans med din nabo* ligger gennemsnitsalderen på 53 år, og den bliver trukket op af en stor gruppe pensionister. Der er dog også en mindre gruppe af børn og unge, som har deltaget. Dermed er spredningen i alder større i *Dans med din nabo* end i *Unge på vej*, hvor deltagerne i gennemsnit er 19 år. Forløbene har dog det til fælles, at det altovervejende er kvinder, der har deltaget. Således er ni ud af ti deltagere i begge forløb kvinder. Ligeledes er deltagerne stort set udelukkende etniske danskere. Der er med andre ord et potentiale for begge forløb, hvis de skal aktivere så bredt et udsnit af befolkningen som muligt. I den forbindelse kunne man med fordel sætte fokus på, hvordan aktiviteterne kunne udbredes til flere mænd, og også gerne til mennesker med anden etnisk baggrund, som i forvejen er underrepræsenterede i dele af fritidslivet, herunder på idrætsområdet (Ibsen et al., 2012).

Dans i skolen

Ifølge de lærere/pædagoger, som har gennemført forløb med *Dans i skolen*, har forløbene som oftest haft til formål at vise, at dans er for alle samt at styrke fællesskabet i klasserne gennem samarbejde, tillid og ved at lade modsætninger mødes. Resultaterne viser, at lærerne/pædagogerne vurderer, at *Dans i skolen* 'i høj grad' har formået at præsentere eleverne for nye perspektiver på dans (88 pct.), at introducere eleverne til dans (80 pct.), samt at motivere

eleverne til mere bevægelse (76 pct.). Lærerne/pædagogerne vurderer ligeledes, at aktiviteterne overvejende har haft en positiv effekt på hovedparten af elevernes kreativitet (70 pct. mener 'i høj grad' dette) og til dels også kropslige færdigheder (53 pct. mener 'i høj grad' dette).

Derudover viser resultaterne, at *Dans i skolen* i et vist omfang også har bidraget til at forbedre klassernes trivsel (43 pct. er 'i høj grad' enige i dette). Flere af lærerne/pædagogerne nævner i den forbindelse, at de har oplevet et øget sammenhold imellem eleverne omkring aktiviteten. Eksempelvis beskriver nogle af lærerne/pædagogerne, hvordan de elever, der normalt ikke deltager så aktivt i idrætstimerne, er begyndt at være med, samt at eleverne efter deltagelse i *Dans i skolen* er blevet mere tilbøjelige til at turde bevæge sig i andre sammenhænge.

De resultater, som omhandler lærernes/pædagogernes udbytte, viser, at forløbet 'i meget høj grad'/'i høj grad' har givet inspiration til mere end halvdelen (56 pct.) af lærernes/pædagogernes undervisning. Nogle angiver i den forbindelse, at de er begyndt at benytte rytme, dans og bevægelser som små aktive pauser i undervisningen (såkaldte 'brainbreaks'). *Dans i skolen* ser dermed ud til, ud over at have skabt et udbytte for eleverne, også at have haft positiv betydning for en stor andel af lærerne/pædagogerne. I den forbindelse angiver godt tre fjerdele (76 pct.), at de 'i høj grad'/'i nogen grad' er blevet klædt bedre på til at kunne bruge dans i undervisningen, mens 83 pct. har fået øget deres motivation for samme.

I kontekst til ovenstående resultater skal det nævnes, at de fleste af lærerne/pædagogerne har svaret 'i nogen grad' på ovenstående spørgsmål, mens andelen, der har svaret 'i høj grad', er væsentlig lavere. Resultater som kan skyldes, at fokus i *Dans i skolen* først og fremmest har været på børnene og deres udvikling og ikke i samme grad på at udvikle og uddanne lærerne inden for dans. Således kunne der ligge et potentiale for projekter som *Ta' fat om dansen* i forhold til at få uddannet lærerne/pædagogerne, så de i højere grad føler sig klædt på til at undervise i dans, såfremt man ønsker at udbrede dansen i de danske skoler.

Dans i skolen har ikke desto mindre formået at skabe velfungerende samarbejdsrelationer mellem dansefyrtårne, dansere og lærere/pædagoger. Således beskriver flere af lærerne/pædagogerne de afviklede forløb med ord som inspirerende, fantastiske og skønne for både lærere/pædagoger og elever.

En positiv oplevelse

Helt generelt viser rapportens resultater, at alle de tre undersøgte forløb, *Dans med din nabo*, *Unge på vej* og *Dans i skolen*, har formået at skabe positive oplevelser for langt hovedparten af deltagerne. Et gennemgående tema i flere af deltagerne beskrivelser er, at de på den ene eller anden måde har udviklet sig personligt ved at afprøve grænser igennem danseaktiviteterne. Specielt i *Dans med din nabo* har det for flere af deltagerne været en stor oplevelse at arbejde sammen med forskellige mennesker fordelt på flere forskellige aldersgrupper. Dette har for mange givet en følelse af fællesskab og uforglemmelige oplevelser. En deltager beskriver eksempelvis sin oplevelse på følgende måde:

"Dans med din nabo i 2015 var en meget stor, nærmest livsforandrende oplevelse. Der skete en tydelig personlig udvikling for og blandt deltagerne i retning af større selvtil-

lid både fysisk og mentalt. Mødet og samdansen med børnene, følsom og berigende for begge parter. Det var en smuk og usædvanlig kontaktform mellem generationer, som man sagtens kunne bygge videre på og afprøve med held i situationer, som kræver opløsning/håndtering af forskellighed, hvad enten det gælder alder, køn, kultur, etnicitet etc.”

Deltagernes beskrivelser af de tre forløb efterlader et klart indtryk af, at størstedelen meget gerne vil deltage i flere danseaktiviteter og også gerne vil være med i lignende forløb. Konkret nævner deltagerne således ikke de store forslag til ændringer i udformningen af fremtidige danseaktiviteter. De mest forbeholdende over for at deltage i et nyt forløb er deltagerne i *Unge på vej*, men det skyldes givetvis, at netop disse forløb har været de mest krævende, og at det derfor er de unge, som har deltaget heri, der har sværest ved at se sig selv som en del af et nyt – og potentielt krævende – danseforløb.

Til slut skal det kort nævnes, at der er behov for at tage visse forbehold for generaliserbarheden af de fundne resultater. Årsagen hertil er, at det ikke er deltagerne på alle de forløb, som er gennemført inden for *Dans med din nabo*, *Unge på vej* eller *Dans i skolen*, der er blevet inviteret til at deltage i undersøgelsen. Det er udelukkende de deltagere, som dansefyrtårnene har fundet det relevant at sende spørgeskemaet til, der har haft mulighed for at deltage. I den forbindelse er deltagere på enkeltstående workshops typisk fravalgt, da spørgeskemaet er designet med udgangspunkt i deltagerne på det man kan regne som kontinuerlige forløb – dog af varierende længde.

Indledning, formål og fremgangsmåde

Ta' fat om dansen er et treårigt landsdækkende danseprojekt, der, som det største af sin art i Danmark, tager sigte på at tilbyde inspirerende og livgivende danseaktiviteter til alle. Målet er at præsentere dans som udfordrer den enkelte i et kreativt, kunstnerisk fællesskab.

Ta' fat om dansen løber fra 2014-2017¹ og støttes Nordea-fonden med en bevilling på 20,5 millioner kroner. Projektet henvender sig bredt til mange tusinde mennesker i hele Danmark. Dansehallerne er projektleder og gennemfører projektet i samarbejde med seks regionale dansefyrtårne. Dansehallerne er en national platform og ledende institution for ny koreografisk scenekunst² samt samlingspunkt og kompetencecenter for dans som kunstart. Fra institutionens to afdelinger i Aarhus og København organiseres og ledes *Ta' fat om dansen*, mens de aktiviteter og initiativer de mange deltagere i hele Danmark møder praktiseres i og af de seks regionale dansefyrtårne.

Seks dansefyrtårne

Bortset fra enkelte aktiviteter i forbindelse med *Dans med din nabo* realiseres de tre programaktiviteter i praksis af seks regionale dansefyrtårne. Et dansefyrtårn består af minimum to lokale kommuner og en institution, der danner partnerskab om at være et dansefyrtårn. Tilsammen består dansefyrtårnene af 26 kommuner og en lang række kultur- og uddannelsesinstitutioner, fordelt over hele landet. De seks dansefyrtårne er:

- 1) Dansefyrtårn Nord (Nordjylland)
- 2) Dansefyrtårn Midt (Midtjylland)
- 3) Dansefyrtårn Trekanten (Trekantsområdet)
- 4) Dansefyrtårn Fyn (Fyn)
- 5) Dansefyrtårn ROK (Midt- og Vestsjælland)
- 6) Dansefyrtårn København og Brøndby (Hovedstadsregionen)

De enkelte fyrtårne har ud fra lokale forudsætninger og muligheder fundet deres egen måde at organisere sig på og samarbejde med Dansehallerne. Til hvert af de seks dansefyrtårne er et danseteam tilknyttet, der består af professionelle dansere, koreografer og danseformidlere. Det varierer for det enkelte dansefyrtårn, hvilke af de fire programaktiviteter der tilbydes.

Formål

Denne rapport er den tredje i rækken af rapporter, som undersøger *Ta' fat om dansen*. Formålet med denne undersøgelse er at generere viden om deltagernes vurdering samt sociale og sundhedsmæssige udbytte af deltagelsen. Dertil kommer, at rapporten tager sigte på at tegne et billede af, hvilke grupper af befolkningen, der har deltaget i *Dans med din nabo* og *Unge*

1 Projektet *Ta' fat om dansen* blev skudt i gang 1. juli 2014.

2 <http://www.dansehallerne.dk/dansehallerne/>

på vej. For at kunne sammenligne dans med idrætsaktiviteter og deltagelse i andre dele af forenings- og kulturlivet, vil nogle af spørgsmålene, som deltagerne er blevet stillet, gå igen fra tidligere undersøgelser foretaget af CISC.

Samlet set tegner rapporten et billede af dansens påvirkning, på et udsnit af befolkningen inden for det sociale og sundhedsmæssige område, og bidrager derigennem med viden om, hvordan disse kvaliteter kan forstås som (ud)dannelses- og sundhedsmæssige potentialer for det enkelte menneske.

Fremgangsmåde

Analyserne og konklusionerne i denne rapport bygger på tre spørgeskemaundersøgelser, der er gennemført inden for de tre aktivitetsgrupper: *Dans med din nabo*, *Unge på vej* og *Dans i skolen*. Deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har modtaget det samme spørgeskema, som er målrettet deltagerne, mens spørgeskemaet angående *Dans i skolen* er målrettet de lærere/pædagoger, som har været med til at gennemføre forløbene på deres respektive skoler. Disse lærere/pædagoger har besvaret spørgeskemaet på deres egne og på elevernes vegne.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført af CISC i samarbejde med Dansehallerne og de seks dansefyrtårne. Deltagerne er blevet kontaktet direkte af CISC i de tilfælde, hvor CISC har modtaget e-mailadresser på deltagerne. I andre tilfælde er deltagerne blevet kontaktet af dansefyrtårnene, som har videresendt de links til spørgeskemaet, som CISC har oprettet, til deltagerne i de pågældende regioner. Alle deltagerne har svaret på spørgeskemaet elektronisk.

I undersøgelsen af *Dans med din nabo* indgår svar fra i alt 77 deltagere, mens analyserne af *Unge på vej* bygger på besvarelser fra 52 deltagere. De henholdsvis 77 og 52 deltagere har alle påbegyndt spørgeskemaet, men der indgår i dette antal deltagere, som kun delvist har besvaret spørgeskemaet, og som derfor kan have valgt at springe fra undervejs. For hver figur eller tabel er det angivet, hvor mange besvarelser procenttallene bygger på. Disse tal er angivet separat for *Dans med din nabo* (forkortet DMDN) og *Unge på vej* (forkortet UPV). Svarprocenterne for undersøgelserne ligger på henholdsvis 42 pct. for *Dans med din nabo* og 29 pct. for *Unge på vej*.

I undersøgelsen af *Dans i skolen* har 120 lærere/pædagoger svaret på et spørgeskema omkring deres deltagelse i forløbet. De er i den forbindelse blevet bedt om at evaluere forløbet og udbyttet deraf både for dem selv og for deres elever. Ligesom ovenfor indgår der i de 120 besvarelser også delvist fuldførte besvarelser. Derfor er det også i denne del angivet for hver figur, hvor mange besvarelser procenttallene bygger på. I *Dans i skolen* har 43 pct. af lærerne/pædagogerne besvaret spørgeskemaet.

Undersøgelsens svarprocenter er ikke usædvanlige i undersøgelser af denne type, og de vidner om, at et solidt udsnit af dem, der er blevet inviteret til at deltage, har besvaret spørgeskemaet. Samtidig kan vi med udgangspunkt i tallene ikke afvise, at den gruppe, der har besvaret spørgeskemaet, adskiller sig fra den gruppe, som har valgt ikke at besvare spørgeskemaet. Det være sig såvel socioøkonomisk (køn, alder, uddannelse, mv.) som i forhold til undersøgelsens fokusområde – deltagerens vurdering af aktiviteterne og deres sociale og sundhedsmæssige udbytte.

Et andet forbehold det er nødvendigt at tage for resultaternes generaliserbarhed er, at det

ikke er deltagerne på alle de forløb, som er gennemført inden for *Dans med din nabo*, *Unge på vej* eller *Dans i skolen*, der er blevet inviteret til at deltage i undersøgelsen. Det er udelukkende de deltagere, som dansefyrtårnene har fundet det relevant at sende spørgeskemaet til, og som de derfor har leveret kontaktoplysninger på, eller selv udsendt links til, der har haft mulighed for at deltage. I den forbindelse er deltagere på enkeltstående workshops typisk fravalgt, da spørgeskemaet er designet med udgangspunkt i deltagerne på det man kan regne som kontinuerlige forløb – dog af varierende længde.

Med ovenstående forbehold in mente udgør de resultater, som bliver præsenteret i rapporten, det bedst tilgængelige bud på, hvordan deltagerne har oplevet deltagelsen i de tre aktiviteter under *Ta' fat om dansen*. Når der i rapporten bliver refereret til 'deltagerne' er det således udelukkende dem, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelserne, der bliver henvist til. De deltagere, der ikke har besvaret spørgeskemaet, har vi ikke mulighed for at udtale os om.

I det følgende bliver resultaterne fra spørgeskemaundersøgelserne præsenteret, men inden da er det en bemærkning værd, at der i resultatpræsentationen indgår mange meget detaljerede beskrivelser fra deltagerne omhandlende deres oplevelser og udbytte af at have deltaget i *Ta' fat om dansen*. Usædvanligt mange deltagere har taget sig tid til at afgive uddybende svar på åbne spørgsmål i spørgeskemaet, hvilket ellers ofte er undtagelsen mere end reglen i denne type af undersøgelse. Mange deltagere har med andre ord gjort sig umage med at sætte ord på deres oplevelser, hvilket kommer til udtryk i rapportens tabeller, der er vedlagt som bilag sidst i rapporten.

Disposition over rapporten

Rapporten er delt op i to hoveddele. Den første del omhandler både *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, hvor deltagernes besvarelser omkring forløbene og deres udbytte heraf bliver beskrevet. Den anden del omhandler *Dans i skolen*, hvor lærere/pædagoger beskriver deres forløb og udbyttet for både elever og lærer/pædagoger. Begge dele indledes med en beskrivelse af deltagerne.

Dans med din nabo og Unge på vej

Denne del af rapporten har til formål at formidle den indsamlede viden om deltagernes vurdering samt sociale og sundhedsmæssige udbytte af deltagelsen. Derudover bliver der tegnet et billede af, hvilke grupper af befolkningen der har deltaget i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Eftersom deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har fået udleveret samme spørgeskema, vil resultaterne fra begge programmer i de følgende afsnit blive beskrevet og sammenlignet. Det er ikke ensbetydende med, at formål og fokus er det samme i de to forløb, hvorfor det typisk ikke vil være relevant at evaluere dem efter de samme kriterier. Formål og fokus i de to forløb er beskrevet kort i det følgende:

- I *Dans med din nabo* mødes mennesker i dans for sammen med en professionel danser at skabe en forestilling. Hermed skabes nye fællesskaber mellem mennesker af enhver slags med dans som det centrale omdrejningspunkt.
- *Unge på vej* skal sætte fokus på ungekulturen i Danmark, og tilbyde nye kreative miljøer og fællesskaber for de unge. *Unge på vej* tilbyder et mangfoldigt og moderne udtryk gennem dansen, som de unge uanset køn og social baggrund let kan identificere sig med og finde deres egen stemme i. Programmet tilbyder professionel danseformidling med vægt på det medskabende i korte og længere forløb samt forestillingsprojekter, som vises for et bredt publikum.

Opbygning

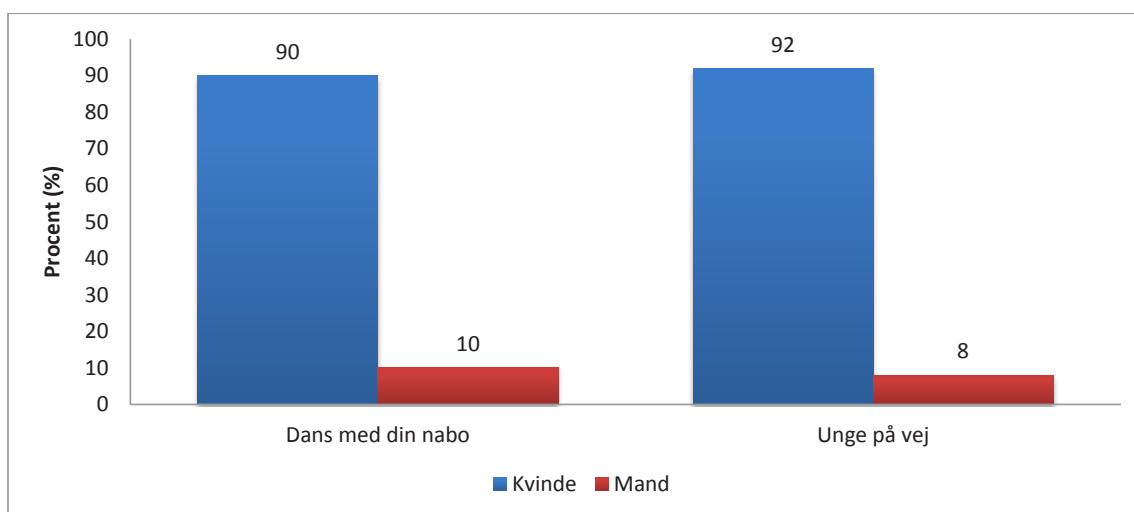
Afsnittet bliver indledt med en beskrivelse af deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Den efterfølgende resultatpræsentation er opdelt i tre hovedgrupper: Forløbet omkring *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, vurdering af de to forløb og deltagernes udbytte. Forløbet omkring *Dans med din nabo* og *Unge på vej* vil primært omhandle varighed og hyppighed af de forskellige forløb, hvordan deltagerne har opnået kendskab til aktiviteterne samt deres årsag til at starte op med *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Vurdering af forløbet omhandler deltagernes vurdering af forløbenes timeantal, varighed, fremvisning samt deres indflydelse på og medskabelse af danseaktiviteterne. Afslutningsvist beskrives deltagernes udbytte og oplevelse af de to forløb både inden for det sociale, sundheds- og dansemæssige.

Beskrivelse af deltagerne

For at skabe et overblik over hvem der har deltaget i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, vil følgende afsnit beskrive, hvem deltagerne er ud fra den samlede viden om køn, alder, uddannelse, hovedbeskæftigelse, lokalsamfundstilknytning, statsborgerskab og selv vurderet helbred.

Langt hovedparten af deltagerne er kvinder

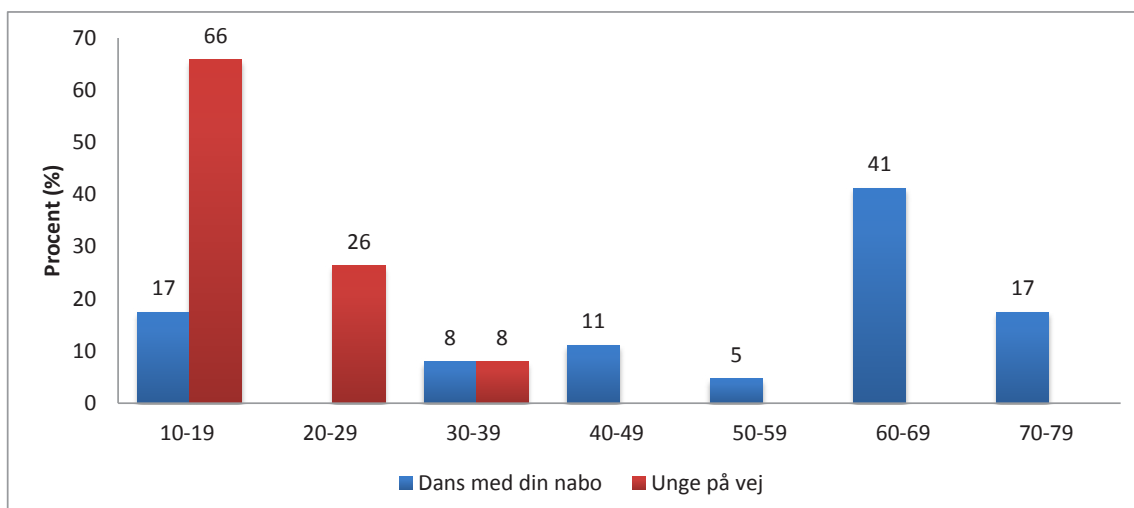
Figur 1. Andel deltagere fordelt på køn (DMDN n=63 & UPV n=38).

Størstedelen af deltagerne i *Ta' fat om dansens* to forløb, *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, er kvinder. Hele 90 pct. i *Dans med din nabo* og 92 pct. i *Unge på vej* er kvinder. Derimod er mindre end hver tiende deltager i de to aktiviteter en mand, og det er således i begrænset omfang lykkedes at engagere mænd i de to undersøgte aktivitetsgrupper inden for *Ta' fat om dansen*.

Mange ældre i *Dans med din nabo* og – ikke overraskende – mange unge i *Unge på vej*

Figur 2. Oversigt over aldersfordelingen blandt deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* (DMDN n=63 & UPV n=38).

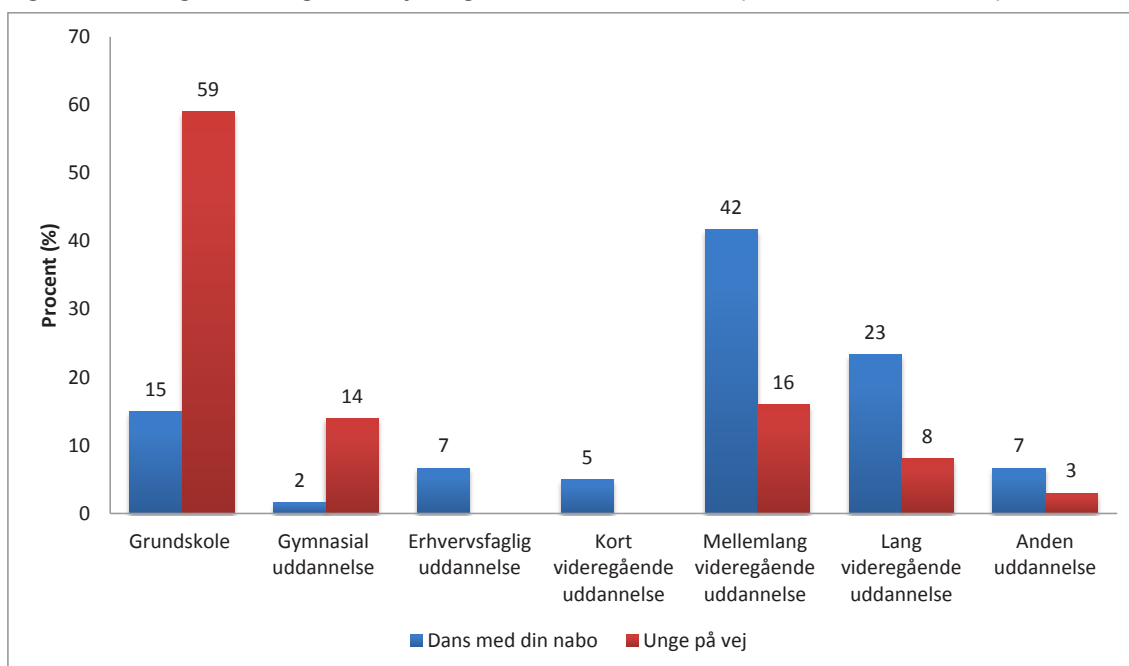

I *Dans med din nabo* er gennemsnitsalderen for deltagerne 53 år, hvor den yngste deltager er 10 år og den ældste er 79 år. *Dans med din nabo* formår dermed at samle grupper af men-

nesker med stor aldersforskel. I *Unge på vej* er gennemsnitsalderen 19 år med den yngste deltager på 13 år og den ældste på 33 år. Forventeligt er deltagerne i *Unge på vej* dermed væsentligt yngre end deltagerne i *Dans med din nabo*, ligesom der er en mindre spredning i alderssammensætningen.

Grundskole og mellemlang videregående uddannelse er hyppigst repræsenteret blandt deltagerne

Figur 3. Fordeling over deltageres højeste gennemførte uddannelser (DMDN n=60 & UPV n=37).

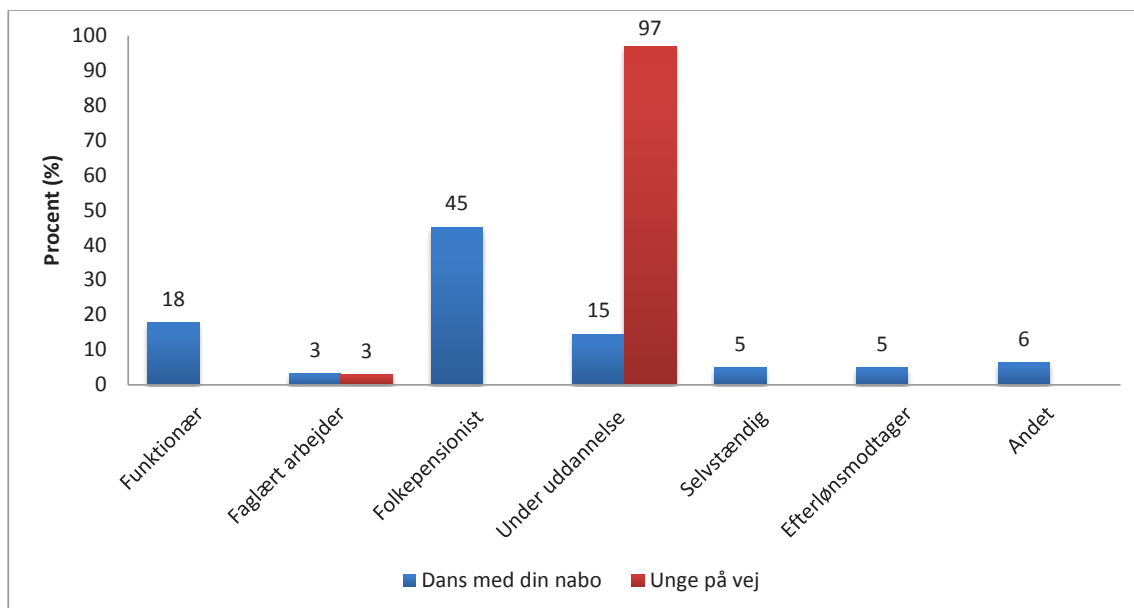
Som det fremgår af figur 3, er der blandt deltagerne i *Dans med din nabo* flest med en 'mellemlang videregående uddannelse' (42 pct.). Dette er efterfulgt af en 'lang videregående uddannelse' med 23 pct. Modsat dette ses det, at deltagerne fra *Unge på vej* i højere grad har 'grundskole' som deres højeste gennemførte uddannelse, da hele 59 pct. har svaret dette. Herefter ses et stort spring på 43 procentpoint ned til 'mellemlang videregående uddannelse' hvor 16 pct. har placeret sig.

Denne forskel i deltageres uddannelsesnivea må forventes primært at skyldes forskelle i aldersfordelingen mellem de to forløb. Således er der blandt deltagerne i *Dans med din nabo*, hvor gennemsnitsalderen var 53 år, flere som må forventes at have afsluttet deres uddannelsesforløb, mens der blandt deltagerne i *Unge på vej*, hvor gennemsnitsalderen var 19 år, er langt flere deltagere, som endnu ikke har afsluttet deres uddannelsesforløb.

Pensionister og studerende udgør hovedparten af deltagerne

Som figur 4 tydeliggør, er den største gruppe, der deltager i *Dans med din nabo*, 'pensionister' (45 pct.). De resterende 55 pct. er fordelt med 18 pct. 'funktionærer' og 15 pct. 'under uddannelse', mens de resterende beskæftigelses kategorier ligger på under 6 pct. Fordelingen

Figur 4. Fordeling over deltageres hovedbeskæftigelse (DMDN n=62 & UPV n=38).

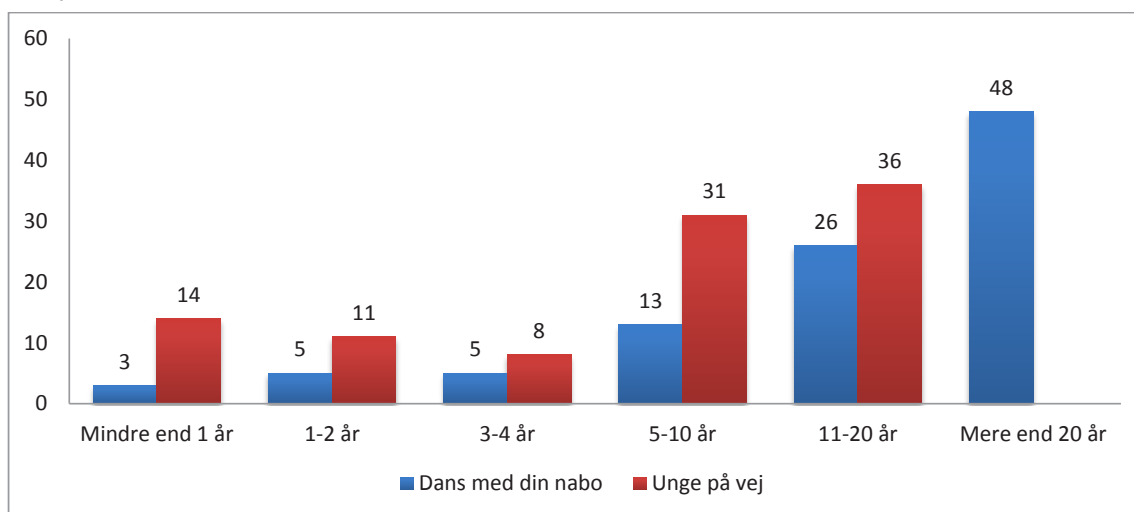

viser, at *Dans med din nabo* rekrutterer mange deltagere fra det, man kunne karakterisere som et 'modent' publikum, der har afsluttet sin erhvervskarriere, men at der på samme tid indgår erhvervsaktive i forskellige aldre – og endda børn og unge, som er under uddannelse.

Anderledes ser det ud for *Unge på vej*, hvor 97 pct. af deltagerne er 'under uddannelse'. De sidste 3 pct. arbejder som 'faglært'. *Unge på vej* samler dermed ikke i samme grad som *Dans med din nabo* deltagere fra forskellige beskæftigelsesmæssige områder – de ser i stedet ud til at udgøre en mere homogen gruppe, når det gælder deres hovedbeskæftigelse. Ud fra tallene kan vi imidlertid ikke afgøre, om deltagerne også udgør en homogen gruppe, når det gælder deltageres valg af uddannelsesinstitution og deres faglige interesser.

De fleste deltagere har boet længe i deres lokalområde

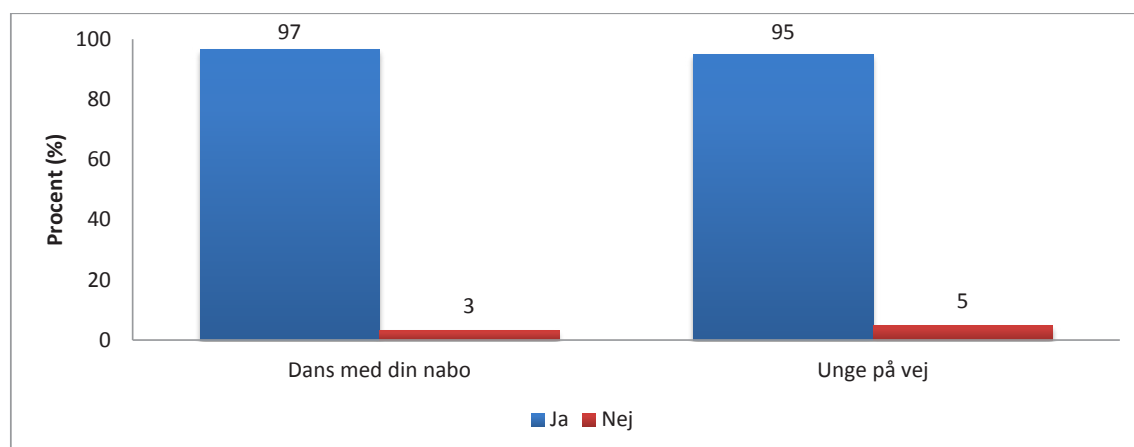
Figur 5. Fordeling over hvor længe deltagerne sammenlagt har boet i deres lokalområde (DMDN n=62 & UPV n=36).

Som figur 5 viser, har 48 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* boet i deres lokalområde i mere end 20 år, 26 pct. i 11-20 år og 13 pct. i 5-10 år. Dette hænger godt sammen med, at størstedelen af deltagerne er pensionerede og har etableret sig i et lokalområde. I *Unge på vej* er det tydeligt, at målgruppen er lidt yngre, da 36 pct. har boet 11-20 år og 31 pct. i 5-10 år i deres lokalområde. Da gennemsnitsalderen er 19 år, kan det for mange af deltagerne givetvis forklares ud fra, at de stadig bor hjemme hos deres forældre. At 14 pct. har boet i deres lokalsamfund i mindre end 1 år kan skyldes, at de er tilflyttere i forbindelse med uddannelse.

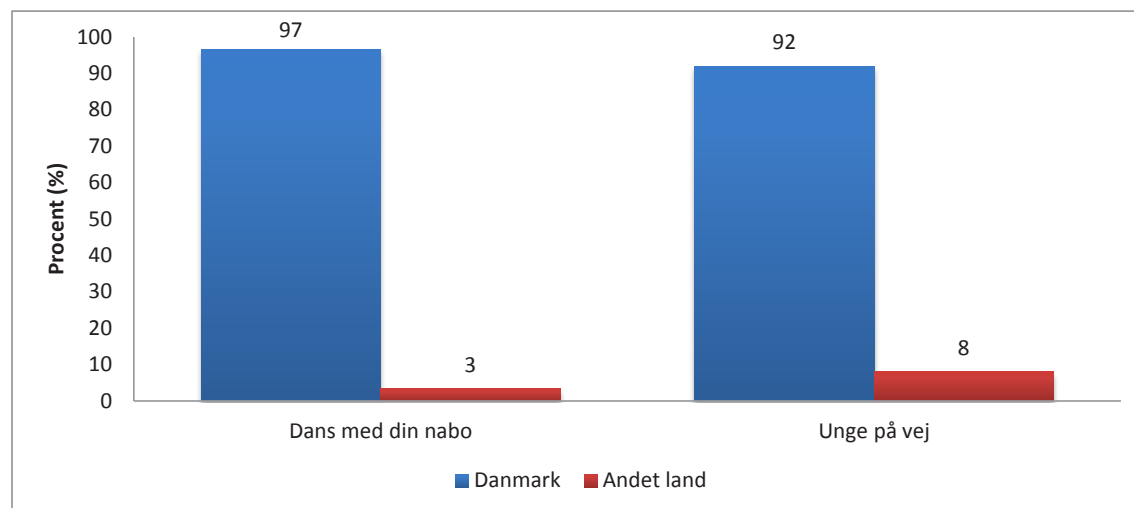
Langt hovedparten af deltagerne er etniske danskere

Figur 6. Fordeling over dansk statsborgerskab (DMDN n=61 & UPV n=37).

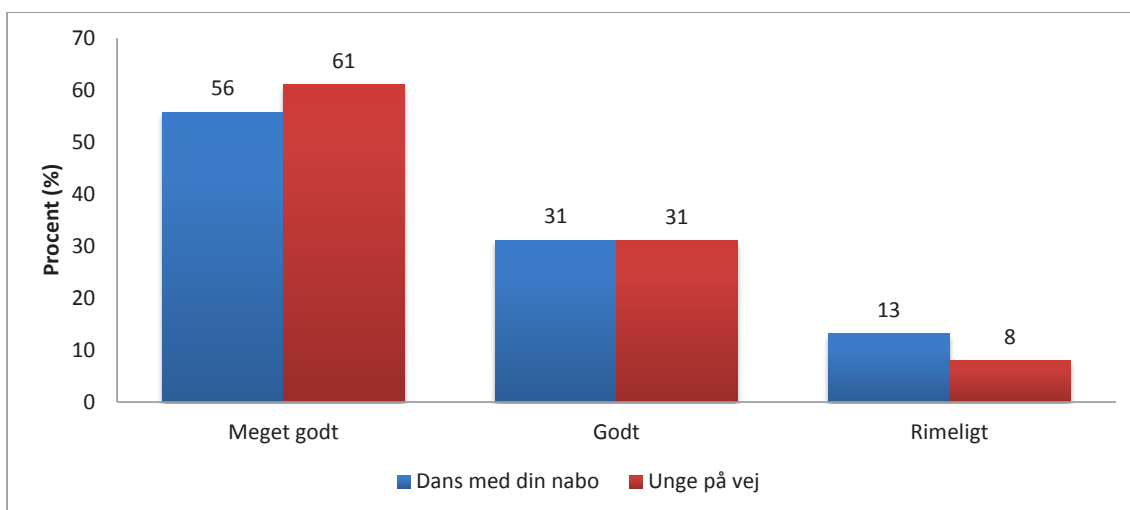
I både *Dans med din nabo* og *Unge på vej* er størstedelen af deltagerne danske statsborgere, da kun henholdsvis 3 pct. og 5 pct. angiver, at dette ikke er tilfældet. Som figur 7 viser, er 3 pct. af deltagerne fra *Dans med din nabo* opvokset uden for Danmark i henholdsvis Filipinerne, Frankrig og Sverige. I programmet *Unge på vej* er 8 pct. opvokset i udlandet fordelt på England, Færøerne, Tjekkiet og Tyskland.

Figur 7. Fordeling over hvilket land de deltagende er opvokset (DMDN n=60 & UPV n=36).

Godt helbred blandt deltagerne

Figur 8: Fordeling over selvvrurderet helbred DMDN n=61 & UPV n=36).

I figur 8, hvor deltagerne har vurderet deres eget helbred ses det, at over halvdelen af deltagerne i både *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har et 'meget godt' helbred. Dette fordeler sig på 56 pct. i *Dans med din nabo* og 61 pct. i *Unge på vej*. 31 pct. fra begge forløb har svaret, at de har et 'godt' helbred, mens henholdsvis 13 pct. og 8 pct. har svaret, at deres helbred er 'rimeligt'. Derimod har ingen af deltagerne svaret, at de har et 'dårligt' eller et 'meget dårligt' helbred. Helt overordnet viser figur 8 dermed, at det primært er raske deltagere, der har været en del af forløbene. Ingen af de to aktivitetsgrupper ser derimod ud til at have rekrutteret deltagere med – i hvert fald større – helbredsmæssige problemer.

Deltagerne i *Dans med din nabo* er med andre ord primært ældre kvinder og nogle enkelte unge. Gennemsnitsalderen er 53 år, og der er en overvægt af folkepensionister og deltagere med et højt uddannelsesniveau. Da det primært er pensionister, der har deltaget, har en stor del af deltagerne boet længe i deres lokalsamfund. Deltagerne er næsten udelukkende etniske danskere med et godt helbred. En sammensætning af deltagerne som i høj grad ligner deltagerne fra forskellige folkeoplysende aktiviteter, herunder især aftenskoler (Ibsen, Østerlund, & Qvist, 2015). Det betyder ikke nødvendigvis, at deltagerne er de samme, men det viser, at det befolkningssegment, som *Dans med din nabo* overvejende ser ud til at appellere til, er et segment, der eksisterer konkurrerende tilbud til.

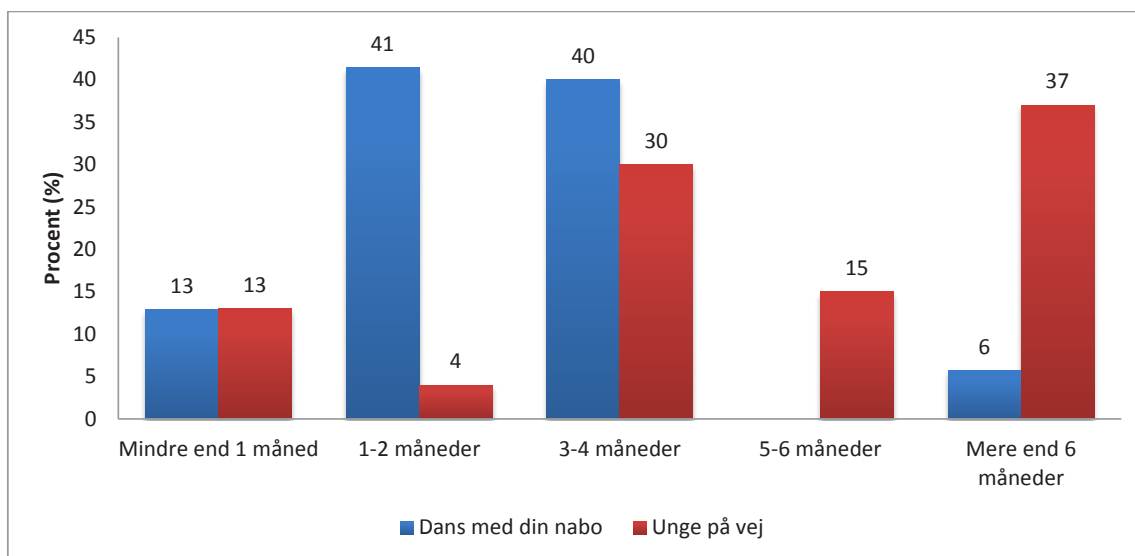
Deltagerne i *Unge på vej* er primært unge kvinder med en gennemsnitsalder på 19 år, hvoraf næsten alle er under uddannelse. Størstedelen har boet det meste af deres liv i deres lokalsamfund, hvilket kan skyldes, at de ikke er flyttet hjemmefra endnu eller har bosat sig i samme by som deres forældre. Som i *Dans med din nabo* er det næsten udelukkende etniske danskere med et godt helbred, som har valgt at deltage.

Forløbene omkring *Dans med din nabo* og *Unge på vej*

Følgende afsnit giver et overblik over de opnåede resultater fra spørgeskemaundersøgelsen ud fra varigheden og hyppigheden af deltagelsen i de to forløb. Derudover indeholder afsnittet en beskrivelse af, hvor deltagerne har opnået kendskab til *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Afslutningsvist fremstilles resultaterne fra spørgsmålene om, hvorfor de enkelte deltagere har valgt at deltage i de to aktiviteter.

De fleste deltagere har været i gang 1-2 gange ugentligt i 1-4 måneder

Figur 9. Fordeling over forløbets længde i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* (DMDN n=70 & UPV n=46).

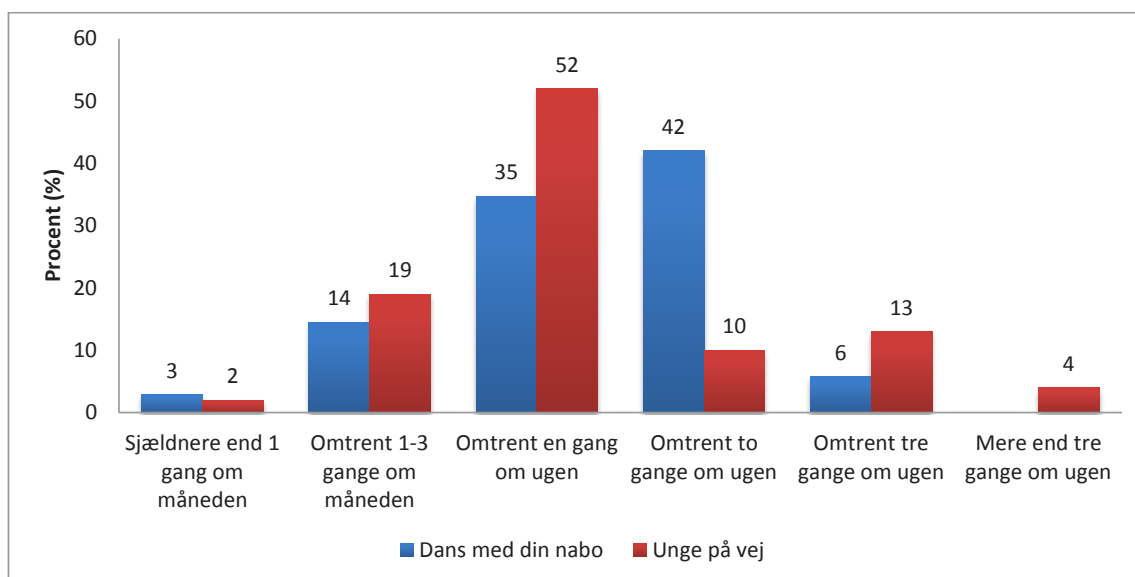

Som figur 9 viser, har et flertal af deltagerne deltaget i *Dans med din nabo* i 1-4 måneder. Dette fordeler sig på henholdsvis 41 pct. som har deltaget i 1-2 måneder og 40 pct. som har deltaget i 3-4 måneder. Kun 6 pct. har deltaget i mere end 6 måneder og 13 pct. under 1 måned. Dette kan tyde på, at forløbene med *Dans med din nabo* er forholdsvis tidsbegrænsede.

Fordelingen blandt deltagerne i *Unge på vej* er mere spredt end hos deltagerne i *Dans med din nabo*. 37 pct. svarer, at de har deltaget i mere end 6 måneder, og 30 pct. svarer 3-4 måneder. Midt imellem er der 15 pct., der har svaret 5-6 måneder, og 17 pct. har placeret sig i 2 måneder og nedefter. Det tyder derfor på, at *Unge på vej* har haft flere lange forløb på over 6 måneder modsat *Dans med din nabo*, hvor deltagerne primært har deltaget i 1-4 måneder. Det er her nødvendigt at pointere, at forløbenes varighed, både inden for *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, har været forskellige fra dansefyrtårn til dansefyrtårn. Det kan derfor være svært at sige præcist hvor længe forløbene har været, og om der er mange, der kan have stoppet undervejs.

Som figur 10 viser, har et flertal af deltagerne deltaget i *Dans med din nabo* 'omtrent to gange om ugen' (42 pct.), mens lidt over en tredjedel har deltaget 'en gang om ugen' (35 pct.). Sammenligner vi de 77 pct., som deltager en til to gange om ugen, med en undersøgelse af idrætsforeninger, så ligger resultaterne ret tæt, idet andelen af medlemmer af idrætsforenin-

Figur 10. Fordeling over deltageshyppigheden i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* (DMDN n=69 & UPV n=48).

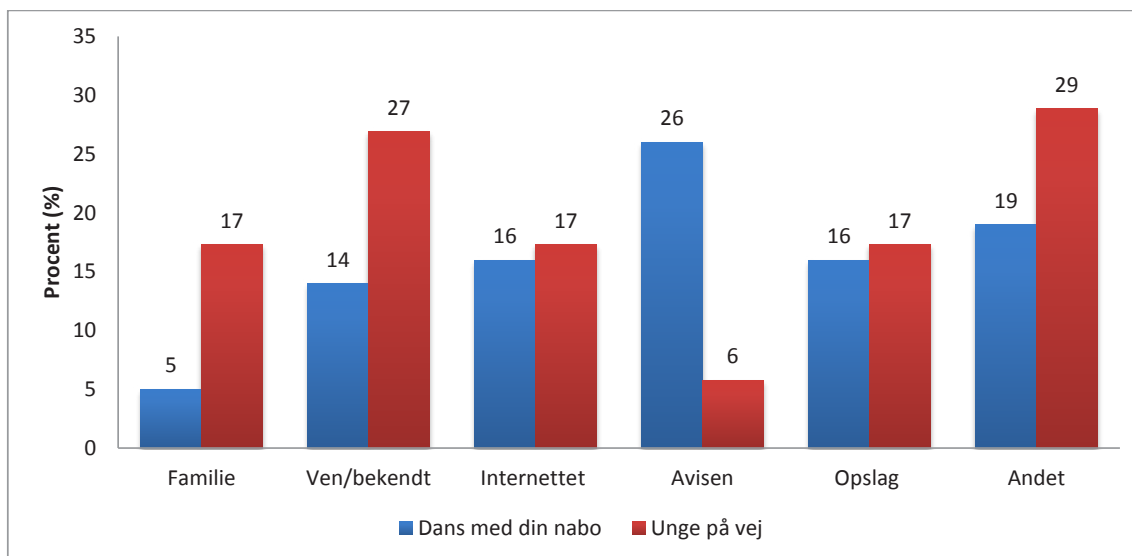
ger, der træner en til to gange om ugen ligger på 73 pct. (Østerlund, 2013). Der er med andre ord, et sammenfald i deltagelsesintensiteten mellem *Dans med din nabo* og idrætsaktiviteter i idrætsforeninger. Derudover svarer 14 pct., at de træner 'omtrent 1-3 gange om måneden', mens kun 3 pct. svarer, at de har deltaget 'sjældnere end 1 gang om måneden', hvilket viser at deltagerne har været forholdsvis vedholdene under forløbet. Samtidig er det kun 6 pct. der svarer, at de har været med 'omtrent tre gange om ugen', og ingen svarer 'mere end tre gange om ugen'.

I *Unge på vej* har over halvdelen (52 pct.) af deltagerne svaret, at de har deltaget 'omtrent en gang om ugen'. 19 pct. har deltaget 'omtrent 1-3 gange om måneden' og 13 pct. har deltaget 'omtrent tre gange om ugen'.

Selvom forløbene i *Unge på vej* typisk har været længere end forløbene i *Dans med din nabo*, så har deltagerne i *Unge på vej* til gengæld deltaget lidt mindre hyppigt end deltagerne i *Dans med din nabo*, da over halvdelen placerer sig i kategorien 'omtrent en gang om ugen'. Derudover viser tallene, at der er større polarisering af svarene hos deltagerne fra *Unge på vej* i forhold til *Dans med din nabo*. Igen er det nødvendigt at nævne, at der i begge forløb har været stor forskel på, hvor hyppigt aktiviteterne har været udbudt. Dette er noget de enkelte dansefyrtårne har stået for, og det har derfor været forskelligt fra forløb til forløb.

Flest har hørt om aktiviteterne gennem deres sociale netværk eller gennem avis og opslag

Figur 11. Fordeling over hvor deltagerne har fået kendskab til *Dans med din nabo* og *Unge på vej* (DMDN n=77 & UPV n=52).

Figur 11 viser, at den hyppigst valgte svarmulighed, når det gælder hvor deltagerne har fået kendskab til *Dans med din nabo*, er gennem 'avisen'. Det er tilfældet for 26 pct. Årsagen her til kan være, at gennemsnitsalderen som beskrevet tidligere ligger på 53 år, og at størstedelen af deltagerne er pensionister. Imidlertid er der også 16 pct., som har fået kendskab til *Dans med din nabo* gennem 'internettet', en tilsvarende andel har hørt om det gennem et 'opslag', mens 14 pct. er blevet rekrutteret gennem en 'ven/bekendt'.

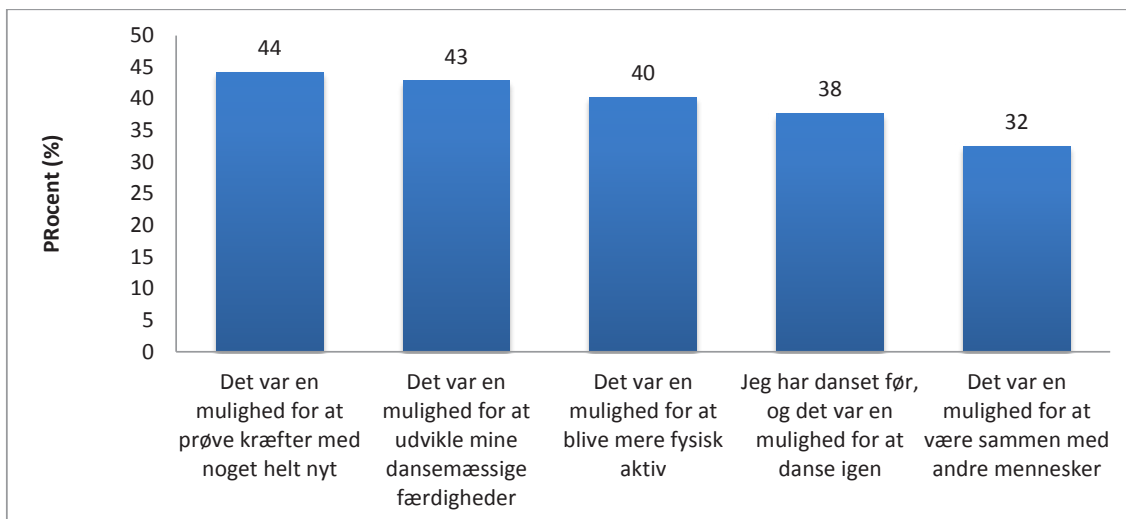
Noget anderledes ser det ud hos deltagerne i *Unge på vej*, hvor hele 27 pct. er blevet rekrutteret gennem en 'ven/bekendt'. Yderligere 17 pct. er blevet rekrutteret gennem 'familien', mens en tilsvarende andel angiver, at de er blevet rekrutteret gennem 'internettet' eller et 'opslag'.

En sammenligning af de to programmer viser således, at deltagerne i *Unge på vej* primært hører om forløbet gennem familie, venner og bekendte, hvor deltagerne i *Dans med din nabo* i højere grad har hørt om forløbet via avis, opslag og internettet.

I tabel 1 og 2 (se bilag) har deltagerne fra de to programmer haft mulighed for at angive, hvor de ellers har hørt om *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Svarene er formuleret af de hhv. 19 og 29 pct., som har svaret, at de har hørt om *Dans med din nabo* eller *Unge på vej* på en anden måde end dem, der var angivet i spørgeskemaet. Fælles for begge deltagergrupper er, at en del af deltagerne er blevet mundtligt opfordret til at deltage af lærere og trænere. Derudover er flere deltagere på *Dans med din nabo* blevet opmærksomme på muligheden for at danse via lokalavisen og andre opslag. En mulighed som det er lidt overraskende, at deltagerne nævner, eftersom de havde mulighed for at svare 'avis' og 'opslag', men det underbygger yderligere pointen om, at netop disse rekrutteringskanaler er udbredte.

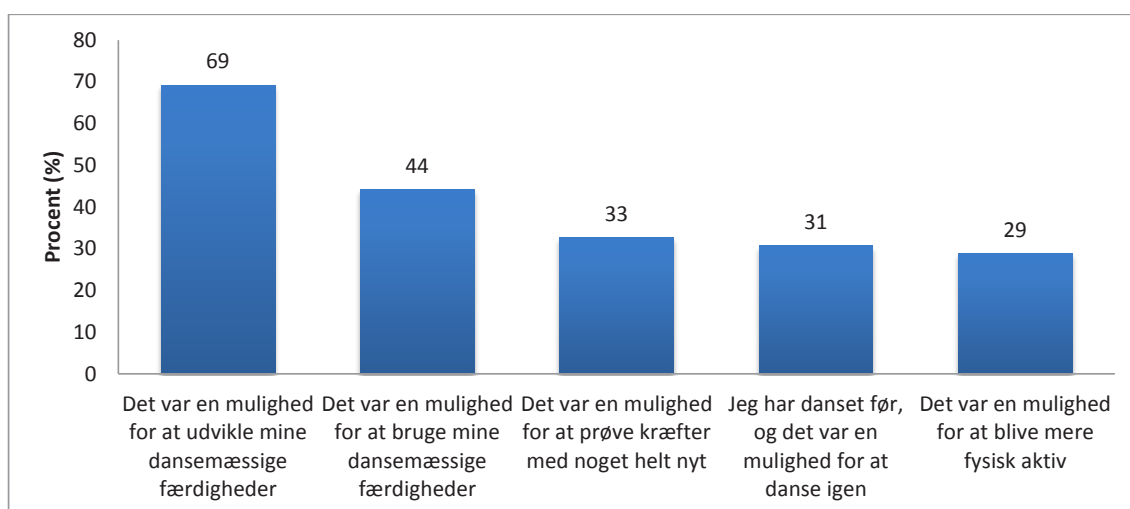
Muligheden for at udvikle sig og/eller prøve kræfter med noget nyt er vigtige årsager til deltagelsen

Figur 12. Oversigt over de fem største årsager til at deltage i *Dans med din nabo* (n=77).

Figur 12 giver et overblik over de fem hyppigste årsager til, hvorfor deltagerne har valgt at begynde på *Dans med din nabo*. Den mest populære grund med 44 pct. er, at *det var en mulighed for at prøve kræfter med noget helt nyt*. Herefter at *det var en mulighed for at udvikle egne dansefærdigheder*, *at blive mere fysisk aktiv*, *at få lov at danse igen* samt *at være sammen med andre mennesker*. Dansen, aktiviteten og det sociale er dermed vigtige årsager for at deltage. I tabel 3 (se bilag) svarer flere ydermere, at *Dans med din nabo* er en mulighed for at kunne danse og bruge ekstra tid med familien.

Figur 13. Oversigt over de fem største årsager til at deltage i *Unge på vej* (n=52).

Som i figur 12 er det nogle af de samme grunde for at deltage i *Unge på vej*, som er angivet i figur 13. Den største grund er dog med 69 pct., at deltagerne så det som en mulighed for *at udvikle deres danse-mæssige færdigheder*. Næstefter følger med 44 pct. at *det var en mulighed for at bruge mine danse-mæssige færdigheder*.

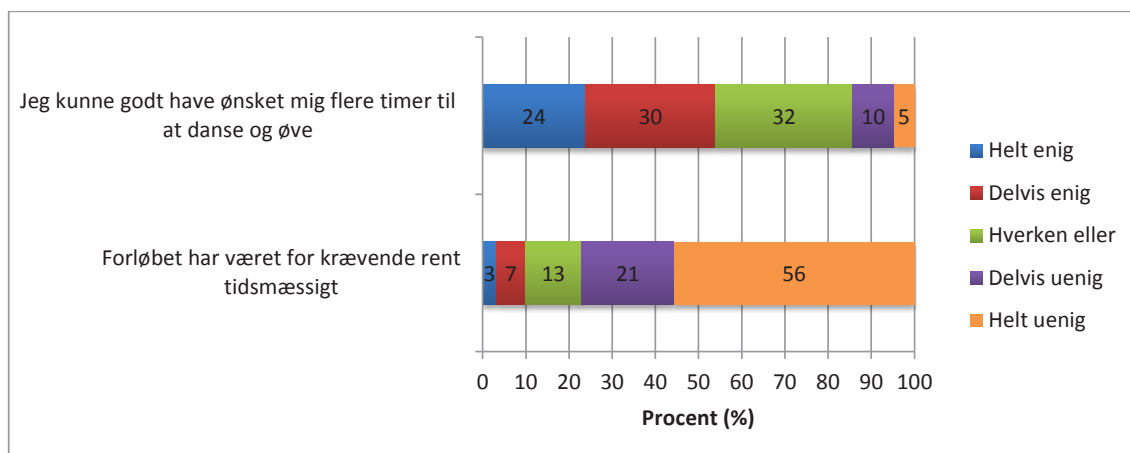
Hvor 32 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* svarer, at det er en mulighed for at være sammen med andre mennesker tilslutter kun 13 pct. af deltagerne i *Unge på vej* sig dette udsagn. *Dans med din nabo* deltagerne lægger derfor i højere grad vægt på det sociale, modsat deltagerne fra *Unge på vej*, som i højere grad fokuserer på dansen og det at være fysisk aktiv. Det ses også i de svar, der er givet i svarkategorien 'andet', hvor de tre deltagere, der har svaret, skriver at programmet *Unge på vej* lød spændende, og at de alle elsker at danse. Et er dog enige om, og det er at man ikke behøver kende nogen, der går til det for at deltage. Dette ses ved at henholdsvis 12 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 6 pct. af deltagerne i *Unge på vej* har svaret dette som årsag til, at de er startet.

Vurdering af forløbene

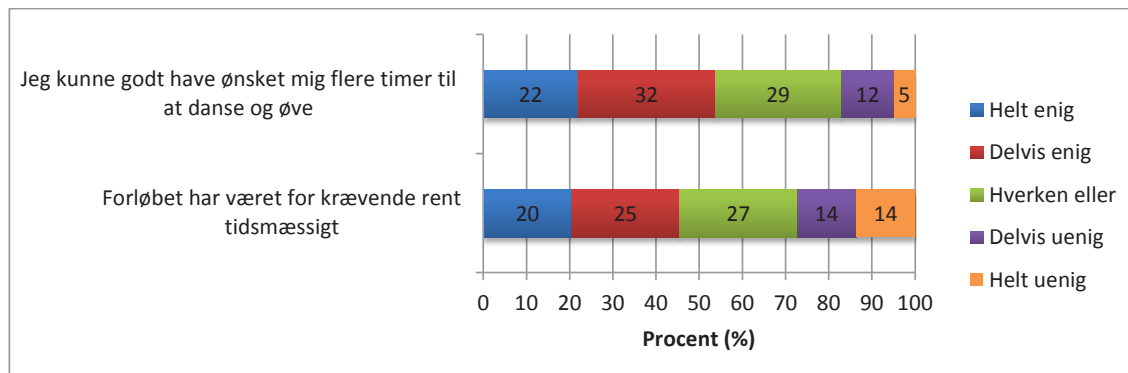
I dette afsnit bliver deltagerne tilfredshed med *Dans med din nabo* og *Unge på vej* beskrevet. I første omgang bliver timeantal og varigheden af timerne vurdereret og illustreret. Herefter bliver deltagerne spurgt ind til deres vurdering af fremvisningerne i slutningen af forløbene, og afslutningsvist illustreres det, hvorledes deltagerne har vurderet deres indflydelse og medskabelse i forbindelse med danseaktiviteterne.

Generel tilfredshed med antal og varigheden af timerne

Figur 14. Andel der er enig eller uenig i udsagn i forhold til den tid der har været afsat i forbindelse med *Dans med din nabo* (n=61-63).

Figur 15. Andel der er enig eller uenig i udsagn i forhold til den tid der har været afsat i forbindelse med *Unge på vej* (n=41-44).

Ønske om flere timer til at danse og øve

Deltagernes svar i figur 14 og 15 viser både hos deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, at over halvdelen (54 pct. i begge programmer) er 'delvis enig'/'helt enig' i, at der gerne måtte have været flere timer til at danse og øve i. 15 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 17 pct. af deltagerne i *Unge på vej* svarer, at de er 'delvis uenig'/'helt uenig' i samme. Samtidig er det i begge programmer cirka hver tredje deltager, der svarer 'hverken eller'. Det tyder med andre ord på, at den tid, der har været afsat til de to programmer, har virket tilfredsstillende på langt hovedparten af deltagerne.

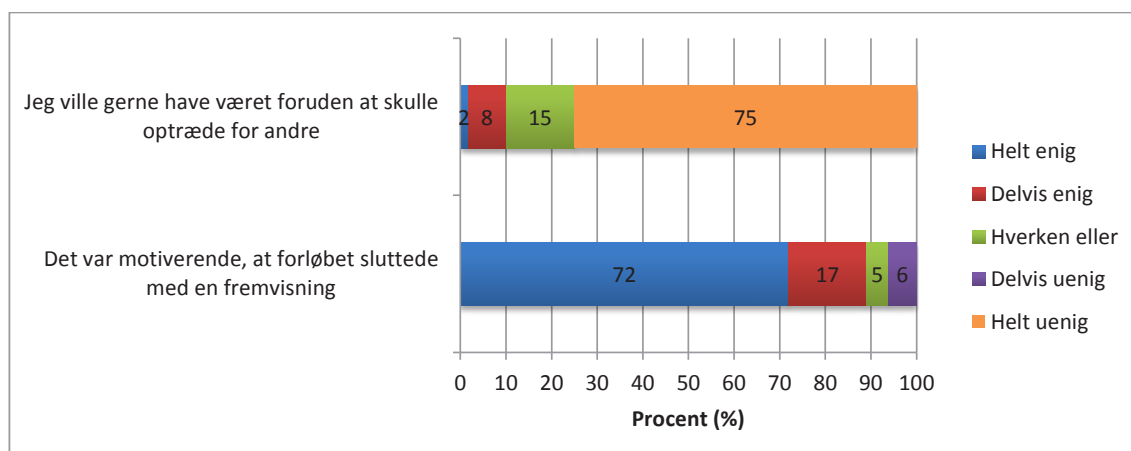
Tidsmæssigt krævende forløb

Ser vi nærmere på resultaterne fra spørgsmålet om forløbet har været for tidskrævende, viser der sig en lidt anden fordeling. Hos *Dans med din nabo* er det kun 10 pct. der svarer 'delvis enig'/'helt enig' i dette. En lille andel i forhold til deltagerne på *Unge på vej*, hvor hele 45 pct. svarer 'delvis enig'/'helt enig' i dette. Interessant er det ligeledes at se, at over halvdelen af deltagerne (56 pct.) i *Dans med din nabo* svarer, at de er helt uenige i, at det har været for tidskrævende modsat de 14 pct. fra *Unge på vej*.

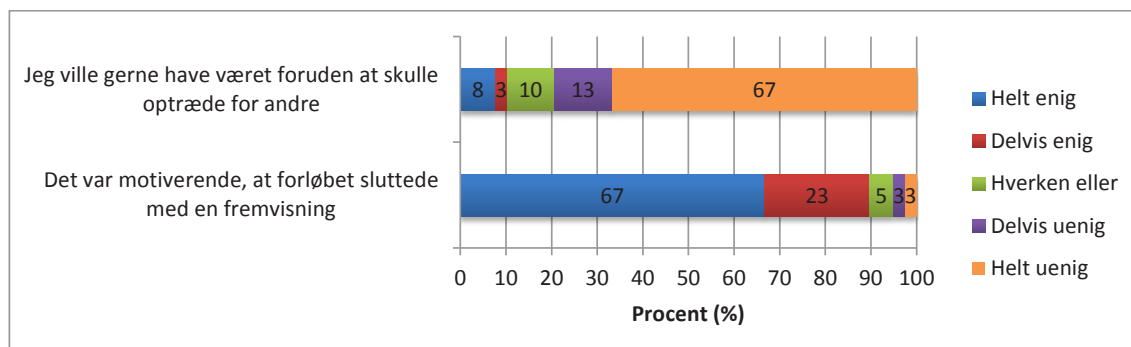
At deltagerne fra *Unge på vej* har fundet forløbet tidskrævende kan skyldes, at de i højere grad end deltagerne fra *Dans med din nabo* har arbejdet med at udvikle sig selv og på den måde haft højere ambitioner med forløbene. Ifølge tidligere resultater har deltagerne i *Dans med din nabo* i højere grad deltaget i forløbet grundet det sociale, motionen og deres danseglæde. Da det primært er pensionister, der har deltaget i *Dans med din nabo*, kan denne målgruppe også have mere tid til aktiviteten end eksempelvis de unge studerende, som primært har deltaget i *Unge på vej*. Derudover tyder det på, at forløbene med *Unge på vej* har været lidt længere end *Dans med din nabo*, hvilket også kan være en af årsagerne til svarene fra deltagerne i *Unge på vej*.

Stor opbakning til fremvisningerne

Figur 16. Andel der er enig eller uenig i udsagn i forhold til den planlagte fremvisning i forbindelse med *Dans med din nabo* (n=60-64).

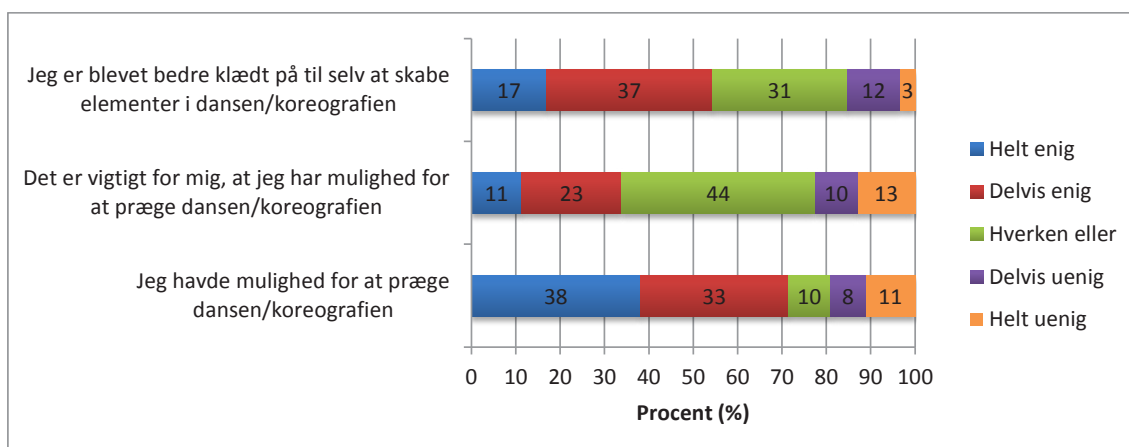
Figur 17. Andel der er enig eller uenig i udsagn i forhold til den planlagte fremvisning i forbindelse med *Unge på vej* (n=39).

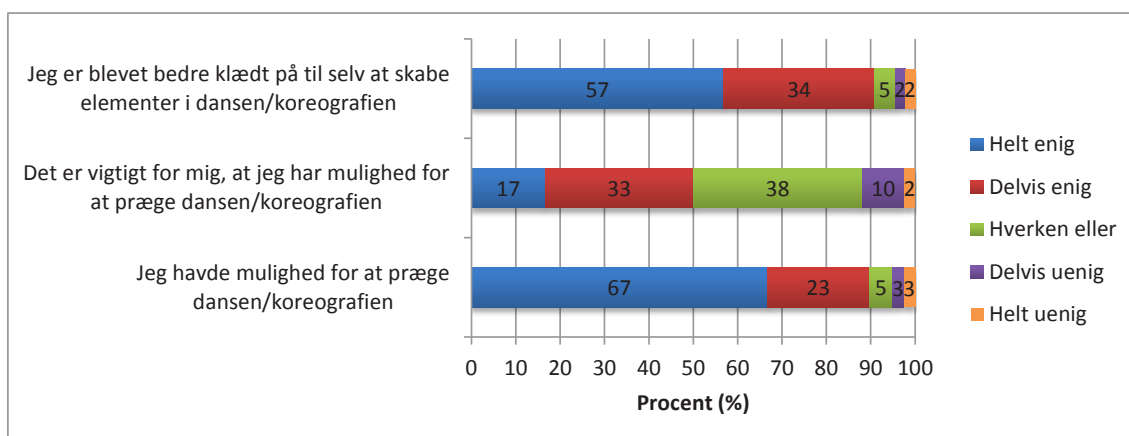
At deltagerne både i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har været yderst tilfredse med at skulle optræde, som en del af afslutningen på forløbene, ses i ovenstående resultater, hvor 75 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 80 pct. af deltagerne i *Unge på vej* er 'delvis uenige'/'helt uenige' i, at de gerne ville have været foruden at skulle optræde for andre. Samtidig svarer henholdsvis 89 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 80 pct. af deltagerne i *Unge på vej*, at de er 'delvis enige'/'helt enige' i, at det var motiverende, at forløbet sluttede med en fremvisning. Så selv om det kun var 13 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 29 pct. af deltagerne i *Unge på vej* af deltagerne, der tidligere har svaret, at lige netop en fremvisning var en af årsagerne til at starte på de to forløb, så bliver det klart ud fra ovenstående resultater, at det har haft en positiv betydning for forløbene generelt.

Indflydelse og medskabelse har været et omdrejningspunkt i de to forløb

Figur 18. Andel der er enig eller uenig i udsagn i forhold til indflydelse og medskabelse i forbindelse med *Dans med din nabo* (n=59-63).

Figur 19. Andel der er enig eller uenig i udsagn i forhold til indflydelse og medskabelse i forbindelse med *Unge på vej* (n=39-44).

Om deltagerne har været medskabende og haft indflydelse i de to forløb, er der stor forskel på. I *Dans med din nabo* har det ikke været vigtigt, om deltagerne har kunnet præge dansen eller ej, for så stor en andel af deltagerne som i *Unge på vej*. Godt en tredjedel (34 pct.) af deltagerne i *Dans med din nabo* erklærede sig 'delvis enige'/'helt enige' i, at det var vigtigt, mens det var tilfældet for præcis halvdelen af deltagerne i *Unge på vej*. Samtidig er der stor forskel på, om deltagerne synes de er blevet bedre klædt på til selv at skabe elementer i dansen. 54 pct. svarer 'delvis enige'/'helt enige' til dette hos *Dans med din nabo* og hele 91 pct. svarer det samme i *Unge på vej*. En stor andel af deltagerne angiver ligeledes, at de føler, de har haft mulighed for at præge dansen/koreografien. Mere præcist erklærer 71 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 90 pct. af deltagerne i *Unge på vej* sig 'delvis enige'/'helt enige' heri.

Den høje opslutning omkring muligheden for indflydelse og medskabelse hos deltagerne i *Unge på vej* kan skyldes, at målet med deres forløb har været at udvikle den enkelte gennem et fællesskab, der gerne skulle give lyst til at arbejde kreativt med dansen. I *Dans med din*

nabo har målet i stedet været skabe mulighed for at mennesker på tværs generationer, kultur, etnicitet, fysisk formåen og social status kunne mødes. Det har derfor muligvis ikke været ligeså vigtigt i *Dans med din nabo* som i *Unge på vej*, om deltagerne er blevet bedre klædt på til at præge dansen samt om de har haft lyst og mulighed til samme.

Dans med din nabo og Unge på vej – en positiv oplevelse

Følgende afsnit giver et overblik over deltagerne oplevelse af de to forløb både inden for det sociale, sundheds- og dansefaglige. Kapitlet er delt op i underafsnit, hvor resultaterne fra de tre områder hver især vil blive gennemgået.

Generelt tyder deltagerne beskrivelse af deres deltagelse i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* på, at det har været en meget positiv oplevelse under begge forløb. Specielt i forløbet *Dans med din nabo* har det for mange deltagere været en stor oplevelse at arbejde sammen med så mange forskellige mennesker fordelt ud på alle aldre. Dette har for mange givet en følelse af fællesskab og uforglemmelige oplevelser. Eksempelvis skriver en deltager:

”Jeg, som er en ung halv fransk halv dansk pige på 17 år, der har danset i 12 år, blev sat til at danse en duet sammen med en sød fuldkommen dansk dame på over 60 år som vist nok var startet med at danse for et par måneder siden. Kombinationen lyder sjov og ved I hvad, det var den også. Jeg morede mig og så nye perspektiver i dans. Dans handler ikke kun om at vise sine evner, men også om at fremhæve de andres. Og der ikke er så meget talent - for ja, man behøver ikke at være god for at danse - så i det mindste fremvise viljen og lysten til at udtrykke sig gennem dans. Fællesskabet spiller en meget stor rolle i en forestilling og øvelserne op til forestillinger. Jeg holdte derfor meget af den blanding der blev gjort af unge og ældre mennesker. Der opstod en usædvanlig, men meget godt sammenhold som man sjældent ser. Budskabet af det fællesskab var virkelig klart.”

En anden deltager skriver:

”Det har været interessant at se forskellen i sammensætningen i de forskellige aldersgrupper. I 60+ vi var ca. 25 kun 3 herrer og ingen damer ”med tørklæde”. I teenagegruppen 3 piger ”med tørklæde”. Børnene var en blandet gruppe både drenge og piger, og af forskellige hudfarve. ”Dans med din nabo” afspejlede tydeligt vores samfund i dag. Og alle var søde og hjælpsomme på tværs af alder. Det var en stor glæde!!!”

Ud over deres begejstring over sammenholdet og den professionelle undervisning, som bliver nævnt et par gange, har det for en del af deltagerne også været en grænseoverskridende, sjov, berigende, lærerig og livsbekræftende oplevelse i mødet med dansen og en masse nye mennesker. *Dans med din nabo* har for mange derfor været et forløb fuld af gode oplevelser, hvor kun få udtaler sig om fejl og mangler i forhold til dansen.

Deltagerne fra *Unge på vej* giver i høj grad udtryk for, at de inden for både dansen og det personlige har udviklet sig specielt på grund af de dygtige undervisere. Disse har været med til at gøre forløbet lærerigt, udfordrende, spændende og sjovt, samtidig med at mange af deltagerne har opnået en fællesskabsfølelse og fået flyttet deres grænser. En deltager skriver:

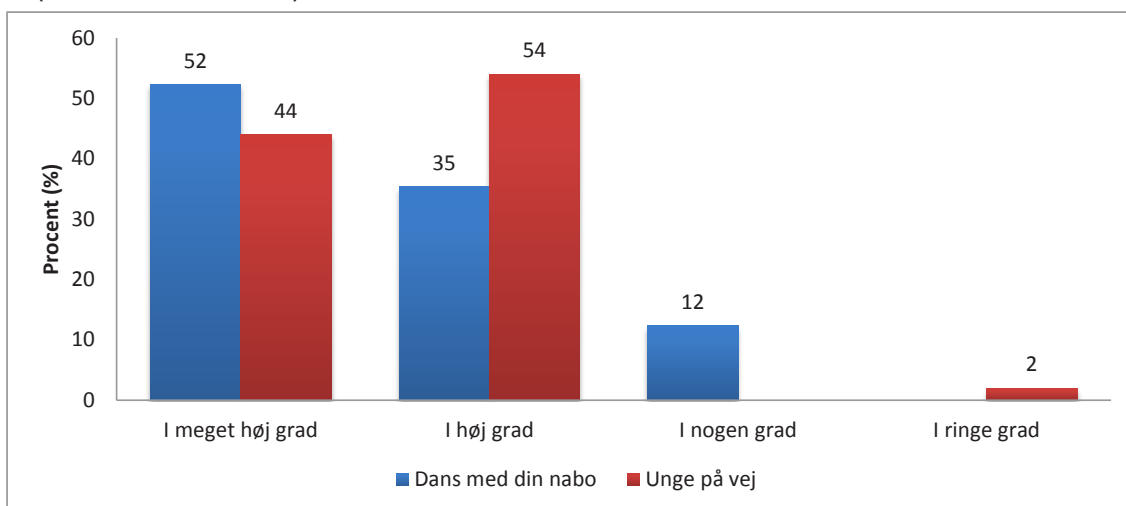
”Jeg synes det at være med i ’Unge på vej’ er rigtig godt. Man bliver udfordret og er selv en stor del af tiden med til at lave dansene og man udvikler sig meget angående sin dans. Man lærer også nye mennesker at kende og får skabt et godt sammenhold”.

Dog er der flere, der har kommenteret på, at forløbet har været for tidskrævende, en smule stressende og til tider forvirrende. Eksempelvis skriver en deltager: *”Det var sjovt at danse sammen med andre. Desværre var det for tidskrævende – mange timer over meget kort tid. Instruktørerne/koreograferne var sindssygt dygtige og veloplagte. Meget inspirerende at se dem undervise”.*

Opsamlende tegner deltagerne besvarelser et billede af *Ta’ fat om dansen* som et forløb, der ifølge deltagerne selv har skabt en stor danseglæde hos de enkelte deltagere samt har medvirket til at udvikle dem både dansemæssigt og personligt. En oversigt over alle deltagerne beskrivelser findes i tabel 5 og 6 (se bilag).

Det sociale spiller en stor rolle

Figur 20. Deltagerne svar på i hvilken grad de finder at *Dans med din nabo* og *Unge på vej* er en social aktivitet (DMDN n=65 & UPV n=41)

Specielt det sociale har spillet en stor rolle i de to forløb, hvilket tydeliggøres i figur 20. Her svarer 87 pct. af deltagerne fra *Dans med din nabo*, at de ’i høj grad’/’i meget høj grad’ finder forløbet socialt. De resterende 12 pct. placerer sig midt på skalaen og karakteriser aktiviteten som ’i nogen grad’ social. Ingen deltagere har placeret sig i de to laveste kategorier ’i ringe grad’ og ’slet ikke’.

Ser vi på deltagerne fra *Unge på vej* svarer hele 98 pct., at de ’i høj grad’/’i meget høj grad’ finder aktiviteten social. De sidste 2 pct. svarer derimod ’i ringe grad’. Samlet set karakteriserer en større andel af deltagerne i *Unge på vej* dermed i højere grad aktiviteten for social sammenlignet med deltagerne fra *Dans med din nabo*. Det er dog værd at bemærke, at hvis der kun sammenlignes i kategorien ’i meget høj grad’, så er der flere deltagere fra *Dans med din nabo* (52 pct.), der svarer dette end deltagere fra *Unge på vej* (42 pct.).

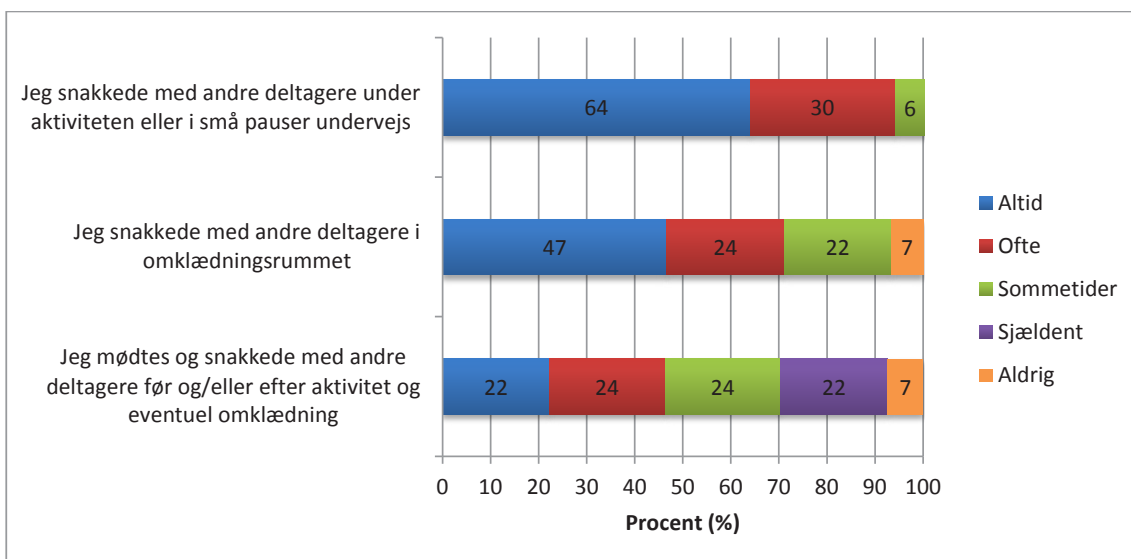
Interessant er det at sammenligne disse positive resultater med en undersøgelse fra 2014 omhandlende social kapital i gymnastik og fitness (Østerlund, 2014). Her har medlemmer fra

udvalgte gymnastikforeninger under DGI Gymnastik & Fitness haft mulighed for at svare på samme spørgsmål som ovenstående (figur 20). 55 pct. af medlemmerne svarede dengang, at den aktivitet de dyrker i gymnastikforeningen 'i høj grad'/meget høj grad' er en social aktivitet. Knap en tredjedel (31 pct.) svarede 'i nogen grad' og 13 pct. svarede 'i ringe grad' eller 'slet ikke'. Det er dermed en større andel af deltagerne fra både *Dans med din nabo* (87 pct.) og *Unge på vej* (98 pct.), der i forhold til medlemmerne i en gymnastikforening, giver udtryk for at deres aktivitet 'i høj grad'/i meget høj grad' er social.

Som beskrevet tidligere har størstedelen af deltagerne i de to forløb deltaget maksimalt et halvt år og kun nogle enkelte har deltaget lidt længere. Sammenligner vi det med medlemmer, der har været en del af en gymnastikforening i mere end 20 år, og som svarer at gymnastik 'i høj grad'/i meget høj grad' er en social aktivitet (68 pct.), er der stadig flere deltagere i *Dans med din nabo* (87 pct.) og *Unge på vej* (98 pct.), der 'i høj grad'/i meget høj grad' finder disse aktiviteter sociale.

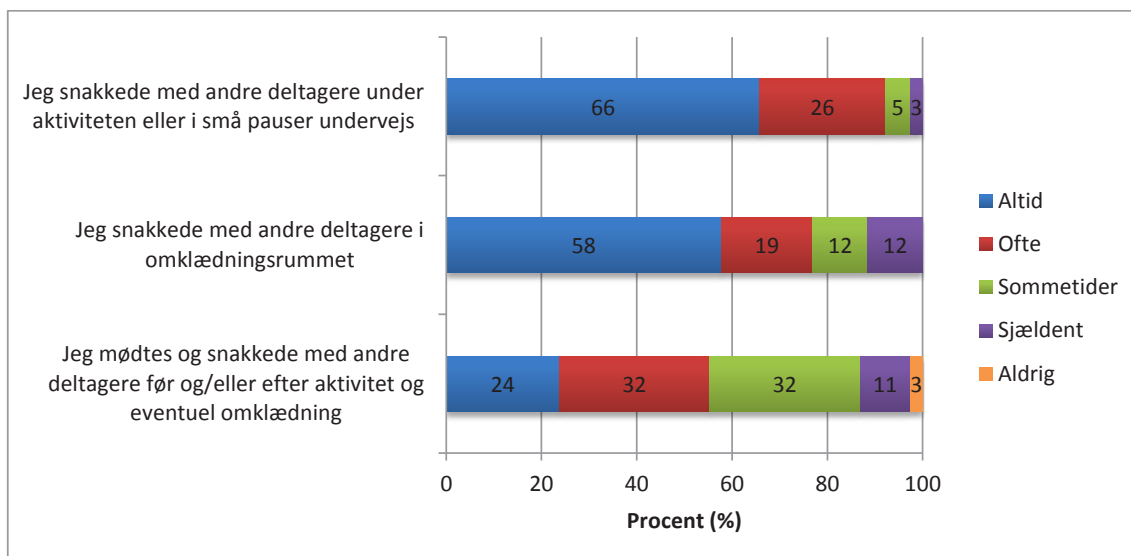
Da gymnastikforeninger indeholder en bred palet af meget forskelligartede aktiviteter som fitnesshold, motionsgymnastik og rytme-, spring- samt spring-rytme gymnastik, er det samtidig interessant at dele dem op i aktivitetsgrupper og vurdere deltageres vurdering af det sociale liv i de enkelte aktiviteter. Den aktivitetsgruppe, der nærmer sig mest om *Ta' fat om dansens* to forløb *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, er gruppen 'spring og springrytme', hvor 84 pct. svarer at de 'i høj grad'/i meget høj grad' finder deres aktivitet social. Længst fra *Dans med din nabo* og *Unge på vej* finder vi gruppen med 'fitnesshold', herunder aerobic, yoga, dans, cykling og kampsport, hvor kun knap en tredjedel (29 pct.) svarer, at de 'i høj grad'/i meget høj grad' oplever aktiviteten som social. Da dans indgår som en aktivitet i denne gruppe, så tydeliggøres det, at *Dans med din nabo* og *Unge på vej* i højere grad end allerede kendte danseaktiviteter på forholdsvis kort tid (omkring seks måneder) formår at skabe en følelse hos medlemmerne om, at det i høj grad er en social aktivitet, de deltager i.

Figur 21. Andel der har svaret på udsagn om det sociale i forbindelse med *Dans med din nabo* (n=45-63).

Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne i spørgsmålet 'Jeg snakkede med andre deltagere i omklædningsrummet'. Det er således sandsynligt, at en stor andel af dem, der har svaret 'ved ikke/ikke relevant', har gjort dette, fordi de ikke klæder om sammen med de andre deltagere.

Figur 22. Andel der har svaret på udsagn om det sociale i forbindelse med *Unge på vej* (n=26-38).

Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne i spørgsmålet 'Jeg snakkede med andre deltagere i omklædningsrummet'. Det er således sandsynligt, at en stor andel af dem, der har svaret 'ved ikke/ikke relevant', har gjort dette, fordi de ikke klæder om sammen med de andre deltagere.

Social aktivitet undervejs

I forlængelse af ovenstående omkring forløbets sociale aktivitet har deltagerne i figur 21 og 22 svaret på, hvor ofte de har snakket med de andre deltagere før, under og efter aktiviteten. I spørgsmålet omkring deres sociale aktivitet undervejs tydeliggøres det, at der i høj grad foregår social interaktion mellem deltagerne under aktiviteten og/eller i de små pauser undervejs. 94 pct. af deltagerne fra *Dans med din nabo* og 92 pct. af deltagerne fra *Unge på vej* svarer, at de altid/ofte snakker med de andre deltagere. Hos både *Dans med din nabo* og *Unge på vej* er det dermed mindre end hvert tiende deltager, der svarer 'sommetider', 'sjældent' eller 'aldrig', hvilket underbygger deres tidligere udsagn om, at deltagerne finder forløbene sociale.

Sammenligner vi igen dette med medlemmer i gymnastikforeninger viser det sig, at andelen der svarer 'altid' og 'ofte' ligger på 81 pct., og dermed endnu engang placerer sig under de to danseforløb. Først ved at sammenligne de medlemmer fra en gymnastikforening, der har været medlem i mere end tyve år med deltagerne fra *Dans med din nabo* og *Unge på vej* nærmer resultaterne sig hinanden. Her svarer 91 pct., at de 'altid' eller 'ofte' snakker med de andre medlemmer undervejs i aktiviteten. *Dans med din nabo* og *Unge på vej* formår dermed på maksimalt seks måneder at skabe en social kontakt, som gymnastikforeningerne bruger op mod tyve år på hos deres medlemmer. Deler vi endnu engang aktiviteterne op i de forskellige aktivitetsgrupper i gymnastikforeningerne, overgås *Dans med din nabo* og *Unge på vej* dog af grupperne 'spring og spring-rytme' (97 pct.) samt 'stavgang, løb og styrketræning' (100 pct.), som i højere grad end de andre kategorier snakker med de andre deltagere undervejs.

Social aktivitet i omklædningsrummet

For både *Dans med din nabo* (71 pct.) og *Unge på vej* (77 pct.) er det en lidt mindre andel end ovenstående der svarer 'altid'/'ofte', når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt de snakker med

de andre deltagere i omklædningsrummet. 7 pct. svarer hos *Dans med din nabo*, at de 'aldrig' snakker med de andre, mens 12 pct. i *Unge på vej* svarer at de 'sjældent' snakker med de andre. De resterende 22 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 12 pct. af deltagerne i *Unge på vej* har placeret sig i kategorien 'sometider'. Størstedelen af deltagerne – i hvert fald dem der klæder om – snakker dermed med de andre i omklædningsrummet.

At det stadig er en høj andel for forløbene *Dans med din nabo* og *Unge på vej* ses endnu engang ved at sammenligne med medlemmer fra gymnastikforeninger, hvor 63 pct. svarer 'altid'/'ofte'. Først når medlemmerne har været en del af en gymnastikforening i mere end tyve år (88 pct.) overstiger andelen af medlemmer, der svarer 'altid'/'ofte', deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Kun ved gruppen af 'motionsgymnastik på hold' nærmer andelen af medlemmerne, der snakker med andre i omklædningsrummet, sig de 71 pct. og 77 pct. fra *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, da 77 pct. af motionsgymnasterne har svaret, at de 'altid'/'ofte' snakker med de andre i omklædningsrummet.

Social aktivitet før/og eller efter danseaktivitet

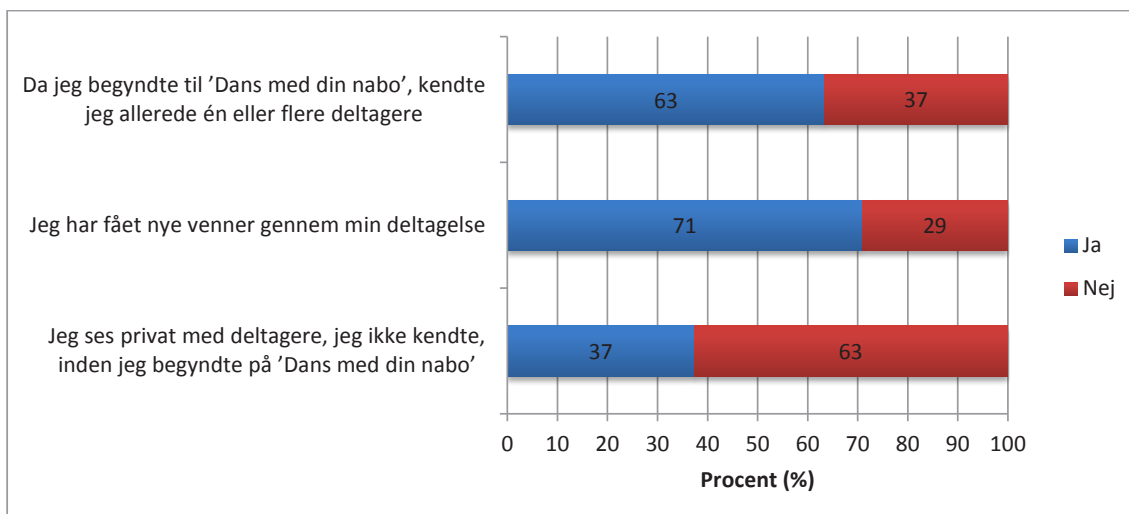
Både i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* er det meget forskelligt, om deltagerne har mødtes før eller efter aktiviteterne for at snakke med de andre deltagere. 22 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 24 pct. af deltagerne i *Unge på vej* svarer, at de 'altid' har mødtes med nogle af de andre deltagere før og/eller efter aktiviteten. 24 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 32 pct. af deltagerne i *Unge på vej* svarer, at de 'ofte' har mødtes med andre. 29 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 14 pct. af deltagerne i *Unge på vej* svarer, at de 'sjældent' eller 'aldrig' har mødtes med nogen før og/eller efter danseaktiviteten for at snakke. De resterende har placeret sig i den midterste kategori 'sometider'. Der er dermed stor forskel på, om deltagerne fra begge forløb har oplevet/taget del i denne sociale aktivitet før og/eller efter træningen.

Som i de tidligere resultater overstiger både *Dans med din nabo* (46 pct.) og *Unge på vej* (56 pct.) andelen af medlemmer i en gymnastikforening, som har placeret sig i kategorierne 'altid'/'ofte' på spørgsmålet om de mødes før og/eller efter aktiviteten for at snakke med de andre deltagere. Her nærmer medlemmernes andel sig knap en tredjedel (31 pct.). Først efter 11-20 år i en gymnastikforening svarer samme andel af medlemmerne, at de i lige så høj grad som deltagerne fra *Dans med din nabo* og *Unge på vej* mødes med andre. Blandt medlemmer af gymnastikforeninger, der har været medlem i 11-20 år, er det således 57 pct. som har svaret, at de 'altid'/'ofte' mødes før og/eller efter endt aktivitet for at snakke med de andre.

På samme spørgsmål overhaler gruppen af 'spring og spring-rytme' gymnaster de to danseforløb ved at 77 pct. placerer sig i kategorierne 'altid'/'ofte'. Dette er dog ikke tilfældet i nogle af de andre grupper inden for gymnastikken.

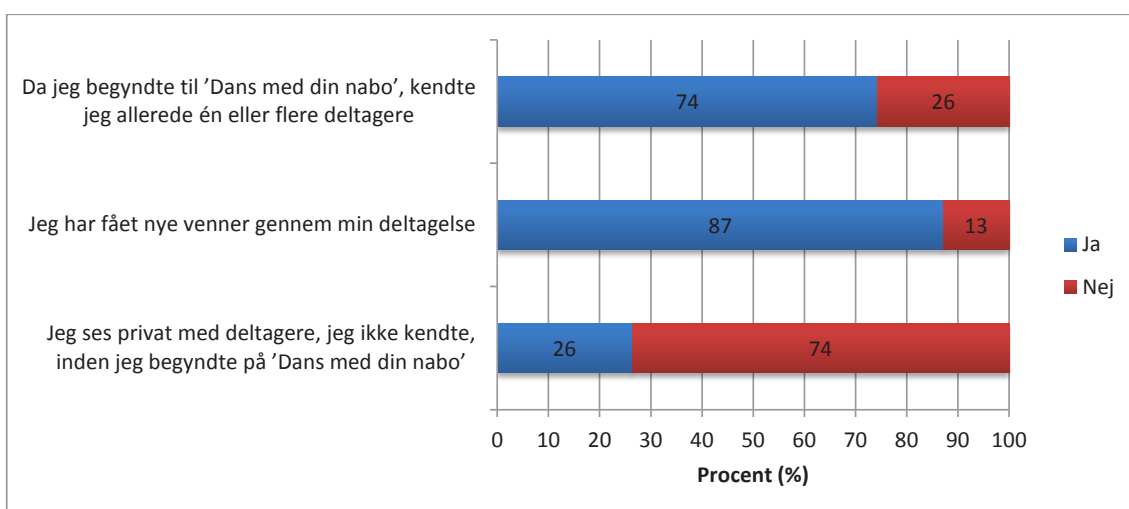
Helt generelt tyder det på, at den primære sociale aktivitet er sket undervejs i forløbene, og i lidt mindre grad i omklædningsrummet samt før og efter aktiviteten. Interessant er det at se, at deltagerne fra *Dans med din nabo* og *Unge på vej* i højere grad har socialiseret sig med hinanden i forhold til medlemmerne i en gymnastikforening. Først når medlemmerne har været i en gymnastikforening i op til tyve år, begynder tallene at se ens ud for medlemmer i gymnastikforeninger og deltagere i *Ta' fat om dansens to forløb*, *Dans med din nabo* og *Unge på vej*.

Figur 23. Deltagernes forhold til de andre deltagere i forbindelse med *Dans med din nabo* (n=48-60).

Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne i spørgsmålene 'Jeg har fået nye venner gennem min deltagelse' og 'Jeg ses privat med deltagere, jeg ikke kendte, inden jeg begyndte på Dans med din nabo'.

Figur 24. Deltagernes forhold til de andre deltagere i forbindelse med *Unge på vej* (n=38-39).

Kigger vi derimod på figur 23 og 24 for at se om deltagerne i forvejen kendte nogen på forløbet, har fået nye venner, eller om de ses med de andre deltagere privat tyder det på, at selvom den største sociale kontakt sker under aktiviteten, så er der alligevel en del af deltagerne der har fået nye venner undervejs.

Deltagernes kendskab til andre deltagere før start

63 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 74 pct. af deltagerne i *Unge på vej* svarer, at de allerede før start kendte en eller flere, der deltog i forløbene. Det er dermed mere udbredt hos *Unge på vej* end *Dans med din nabo* at kende en anden deltager før start. Et interessant

resultat da deltagerne tidligere har svaret, at netop det at kende en anden deltager ikke er årsagen til, at de begyndte på henholdsvis *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. At det så viser sig, at mere end seks ud af ti deltagere i begge forløb kendte nogen i forvejen antyder, at dette sandsynligvis spiller en større rolle end først antaget, men at det antageligt ikke er afgørende for at deltage i et forløb som *Dans med din nabo* og *Unge på vej*.

At en stor andel af deltagerne i forvejen kendte en eller flere andre deltagere inden start, ligner i høj grad samme tendens som i idrætsforeninger, hvor det også er mest udbredt, at medlemmerne kendte en eller flere i foreningen, da de meldte sig ind (Østerlund, 2013). Ved at sammenligne med forskellige idrætsaktiviteter ses det at medlemmer, der går til fodbold (85 pct.) og håndbold (83 pct.) i højere grad end deltagerne i de to danseforløb kendte nogen, da de begyndte at dyrke deres respektive aktiviteter. En del af forklaringen på, hvorfor der i så høj grad er medlemmer inden for fodbold og håndbold, der i forvejen kendte nogen inden for disse to aktiviteter kan skyldes, at antallet af folk, der går til både fodbold og håndbold er højere end antallet, der deltager i *Dans med din nabo* eller *Unge på vej*. Det er derfor mere sandsynligt, at man kender nogen, som går til fodbold eller håndbold, end at man kender nogen, som deltager i *Dans med din nabo* eller *Unge på vej*.

Nye venner gennem deltagelse

At størstedelen af deltagerne har fået nye venner ses ved at hele 71 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 87 pct. af deltagerne i *Unge på vej* har tilkendegivet, at de har fået nye venner gennem deres deltagelse. Ud over at en større andel af deltagerne i *Unge på vej* har fået nye venner end deltagerne i *Dans med din nabo*, så overstiger tallet for *Unge på vej* også andelen, der angiver, at de har fået nye venner gennem deres deltagelse i idrætsforeninger, hvor andelen ligger på 79 pct. Endnu mere interessant er det at sammenligne både *Dans med din nabo* og *Unge på vej* med de medlemmer, som i mindre end et år har været medlem i en idrætsforening. Her er andelen af medlemmer, som har fået nye venner, nede på knap halvdelen (48 pct.), hvilket antyder, at deltagelse i de to danseforløb (*Dans med din nabo* og *Unge på vej*) i højere grad end deltagelse i idrætsforeninger, set over en bred kam, giver mulighed for at få nye venner på mindre end et år. *Dans med din nabo* og *Unge på vej* kan dog ikke følge med, når de sammenlignes med andelen af medlemmer, som har fået nye venner inden for både fodbold (95 pct.) og håndbold (92 pct.).

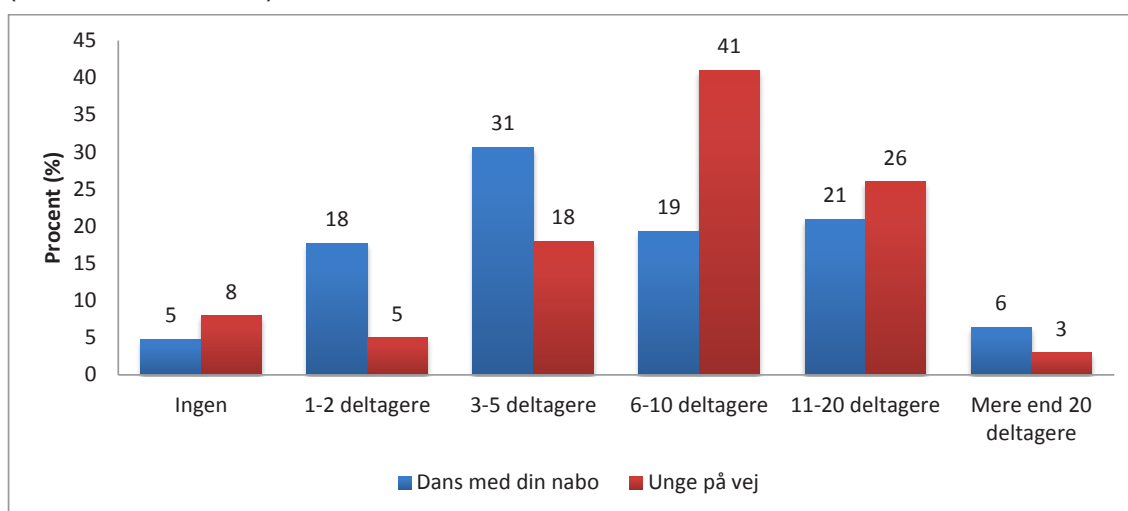
Nye private bekendtskaber

Som beskrevet tidligere har størstedelen af deltagerne snakket med de andre deltagere under forløbene, og en stor del har rent faktisk fået nye venner. Ser vi så på andelen, for hvem venskabet rækker ud over aktiviteten og ind i privatlivet, er det kun 37 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 26 pct. af deltagerne i *Unge på vej*, der har svaret ja til dette. Venskaberne er dermed primært knyttet til konteksten. Det samme virker til at være tilfældet i idrætsforeningerne, hvor 37 pct. har svaret ja til, at de ses privat med medlemmer fra foreningen, som de ikke kendte inden de meldte sig ind. Dette er samme andel som i *Dans med din nabo*, hvorimod *Unge på vej* for første gang i de ovenstående sammenligninger ligger lidt lavere i forhold til idrætsforeningerne. Dog viser resultaterne stadig, at andelen af deltagere i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, der ses privat med nye bekendtskaber, er højere end blandt medlemmer af idrætsforeninger, der har været medlem i mindre end to år i deres respektive

idrætsforeninger (21 pct.).

Figur 23 og 24 tydeliggør, at *Dans med din nabo* og *Unge på vej* er to forløb, der igennem deres aktiviteter på relativ kort tid formår at skabe nye venskaber mellem deltagerne. For at opnå samme bekendtskaber i idrætsforeninger skal medlemmerne have dyrket idræt sammen i op til to år. Dog skal det nævnes, at de to forløb ikke kan følge med, når de sammenlignes med eksempelvis fodbold og håndbold, hvor medlemmerne i højere grad kender hinanden på forhånd og får nye bekendtskaber.

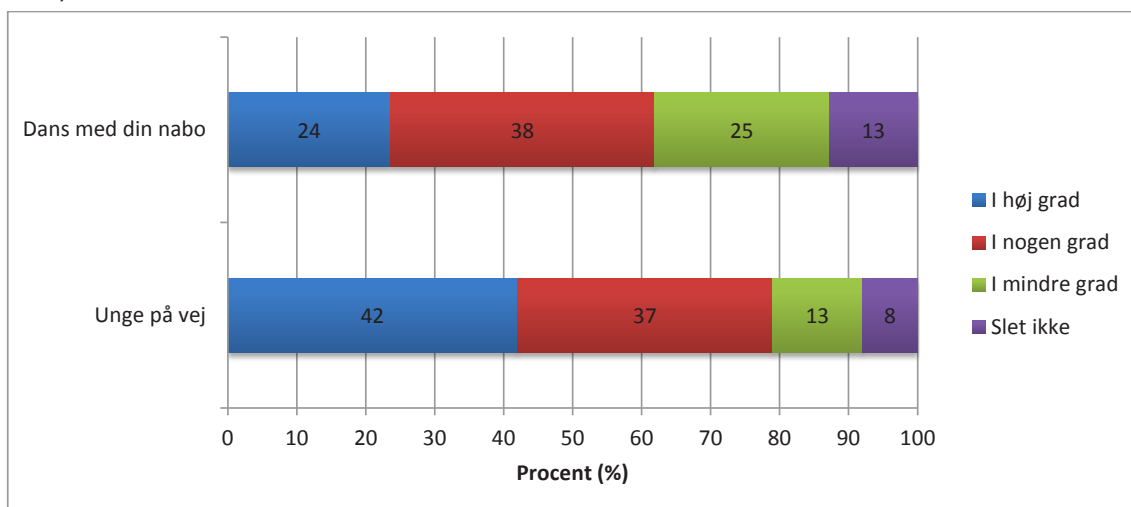
Figur 25. Antal nye bekendte, som deltagerne har lært at kende gennem *Dans med din nabo* og *Unge på vej* (DMDN n=62 & UPV n=39)

I forlængelse af ovenstående viser figur 25, at knap en tredjedel (31 pct.) af deltagerne i *Dans med din nabo* har lært mellem 3 og 5 nye bekendte at kende gennem danseaktiviteten, og at en femtedel (21 pct.) har lært mellem 11 og 20 at kende. Derefter fordeler deltagerens svar sig bredt ud på de resterende kategorier. Det er derfor meget forskelligt, hvor mange nye bekendte deltagerne har fået gennem forløbet. Samme tendens til spredning ses hos *Unge på vej*, hvor 41 pct. har lært mellem 6 og 10 at kende, og 26 pct. mellem 11 og 20. Deltagerne i *Unge på vej* har dermed generelt lært lidt flere mennesker at kende gennem danseaktiviteterne end deltagerne i *Dans med din nabo*.

I begge forløb er det kun en lille andel, som ikke har lært nogen at kende, og som har lært mere end 20 deltagere at kende. Dette er markant færre nye bekendte i både *Dans med din nabo* og *Unge på vej* sammenlignet med, hvor mange andre medlemmer, som medlemmer i idrætsforeninger angiver at have lært at kende gennem deltagelsen i deres respektive foreninger. Dog skal der i dette tilfælde tages højde for, at holdenes størrelse givetvis spiller ind. Både i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* er holdene forholdsvis små i forhold til de ofte større hold, som aktiviteterne foregår på i foreningerne.

Figur 26. Oplevelse af at deltage i et større fællesskab i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* (DMDN n=55 & UPV n=38).

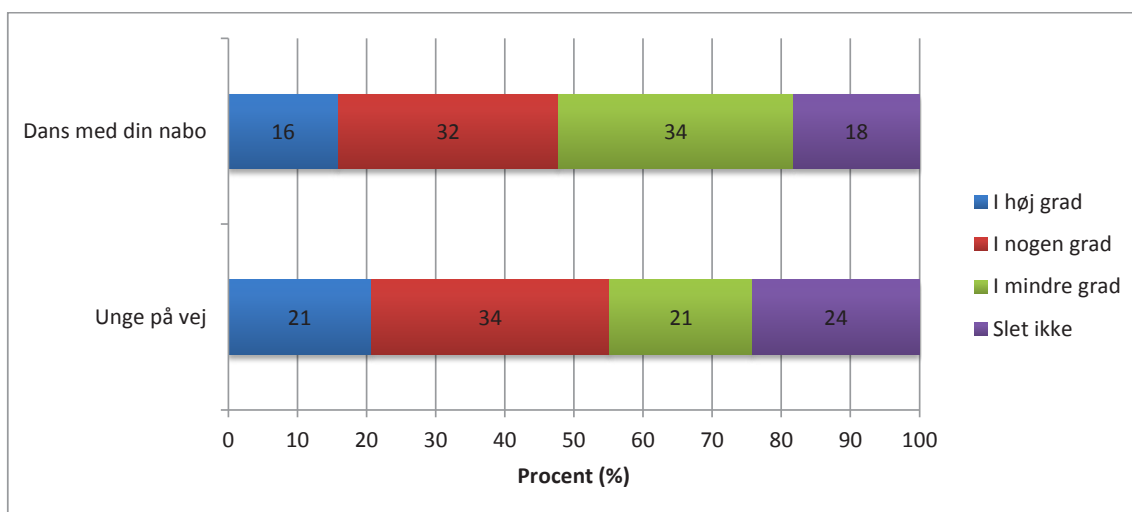

Ydermere er deltagerne i forbindelse med det sociale blevet spurgt ind til, om de er blevet en del af et fællesskab ved at deltage i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Over halvdelen (62 pct.) af deltagerne fra *Dans med din nabo* og 79 pct. af deltagerne fra *Unge på vej* svarer i figur 26, at de 'i nogen grad'/'i høj grad' er blevet en del af et fællesskab. Omkring en tredjedel (38 pct.) af deltagerne fra *Dans med din nabo* og knap en fjerdedel (21 pct.) af deltagerne fra *Unge på vej* svarer 'i mindre grad'/'slet ikke'. En høj procentsats hos begge forløb i forhold til hvor mange der tidligere har tilkendegivet, at de i høj grad finder aktiviteterne sociale samt har stiftet nye bekendtskaber. Dog formår de to forløb alligevel at skabe en fællesskabsfølelse hos størstedelen af deltagerne, hvilket netop er et af deres fokuspunkter med både *Dans med din nabo* og *Unge på vej*.

Det sammes ses hvis vi sammenligner ovenstående resultater med deltagere og medlemmer i folkeoplysende aktiviteter (Ibsen, Østerlund, et al., 2015), som føler de er blevet en del af et fællesskab. Her ligger andelen der svarer 'i høj grad' (23 pct.) lig med *Dans med din nabo* (24 pct.), hvorimod *Unge på vej* ligger noget højere (42 pct.). Sammenligner vi ydermere med kursusdeltagere i bevægelsesfag, så er andelen der svarer 'i høj grad' (20 pct.) lavere end for både *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. *Dans med din nabo* og *Unge på vej* ser dermed i højere grad end andre folkeoplysende aktiviteter, herunder det tættest sammenlignelige – bevægelsesfag – ud til at opbygge et fællesskab mellem deltagerne.

Helbredet er blevet bedre

Figur 27. Andel der har svaret i hvilken grad *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har forbedret deres helbred (DMDN n=44 og UPV n=29).

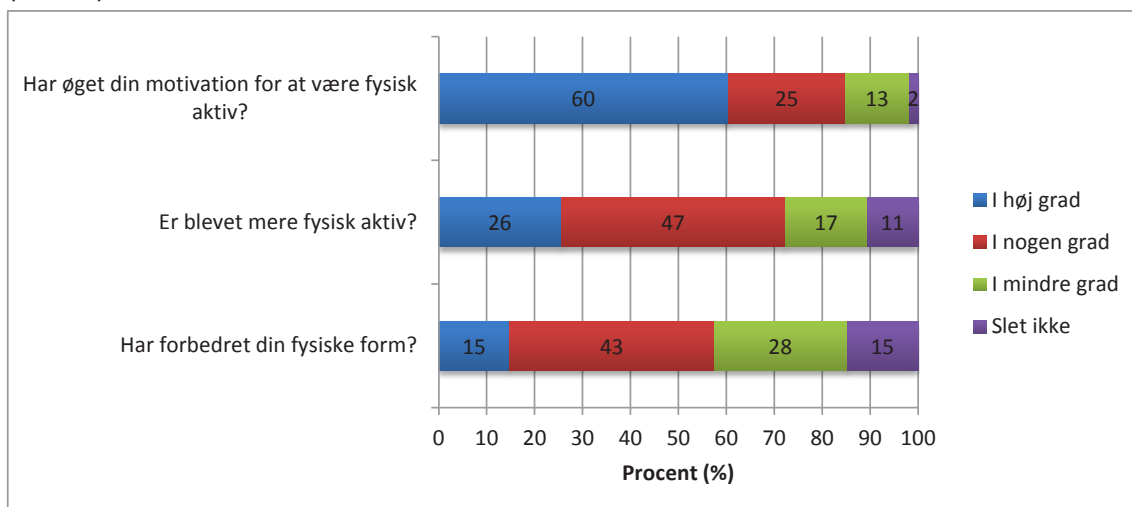

Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne i dette spørgsmål. Det er således sandsynligt, at en stor andel af dem, der har svaret 'ved ikke/ikke relevant', har gjort dette, fordi de ikke klæder om sammen med de andre deltagere.

Følgende afsnit ser på om deltagerne har forbedret deres helbred ved at deltage i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Modsat deltagerne forholdt sig enige svar omkring det sociale element i aktiviteterne, ses det i figur 27, at deltagerne har svaret meget forskelligt på, om de har forbedret deres helbred ved at deltage i danseaktiviteterne. Henholdsvis 16 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 21 pct. af deltagerne i *Unge på vej* har svaret, at de 'i høj grad' har fået forbedret deres helbred. 32 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 43 pct. af deltagerne i *Unge på vej* svarer, at de 'i nogen grad' har forbedret deres helbred. Det er derfor omtrent halvdelen i begge forløb der svarer, at de 'i høj grad'/'i nogen grad' har forbedret deres helbred. Den resterende halvdel har derimod svaret 'i mindre grad', eller at de 'slet ikke' har oplevet nogen forbedring. Da det tidligere er blevet beskrevet, at størstedelen af deltagerne i begge forløb har et 'meget godt'/'godt' helbred, kan det for mange have været svært uden nogen form for målinger at svare på, om deres helbred er blevet forbedret yderligere, hvilket kan være med til at forklare den store spredning i deltagerne svar.

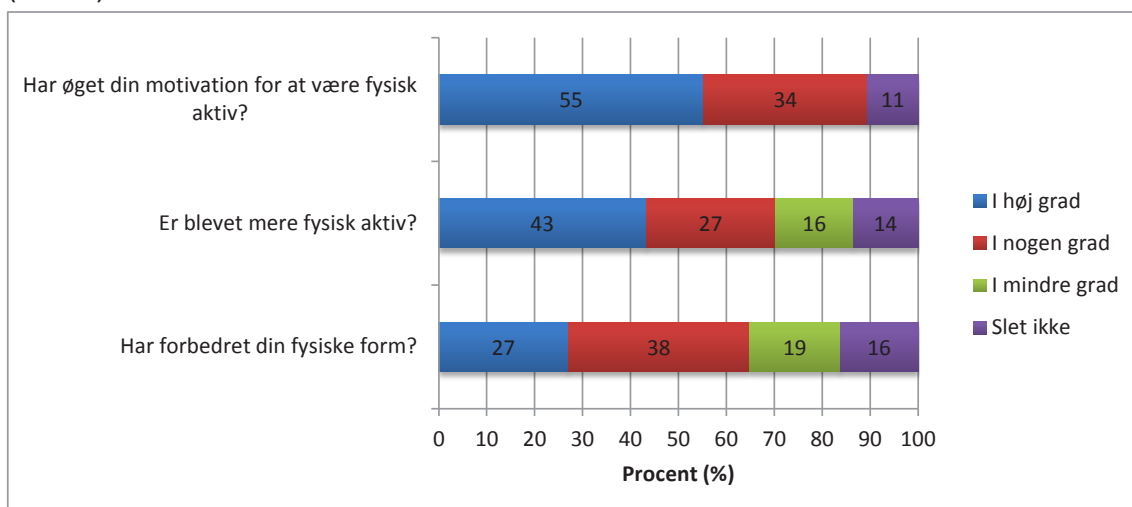
Motivationen for fysisk aktivitet er øget

Figur 28. Andel der har svaret på udsagn omkring deres fysiske aktivitet i forbindelse med *Dans med din nabo* (n=47-59).

Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne i dette spørgsmål.

Figur 29. Andel der har svaret på udsagn omkring deres fysiske aktivitet i forbindelse med *Unge på vej* (n=37-38).

Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne i dette spørgsmål.

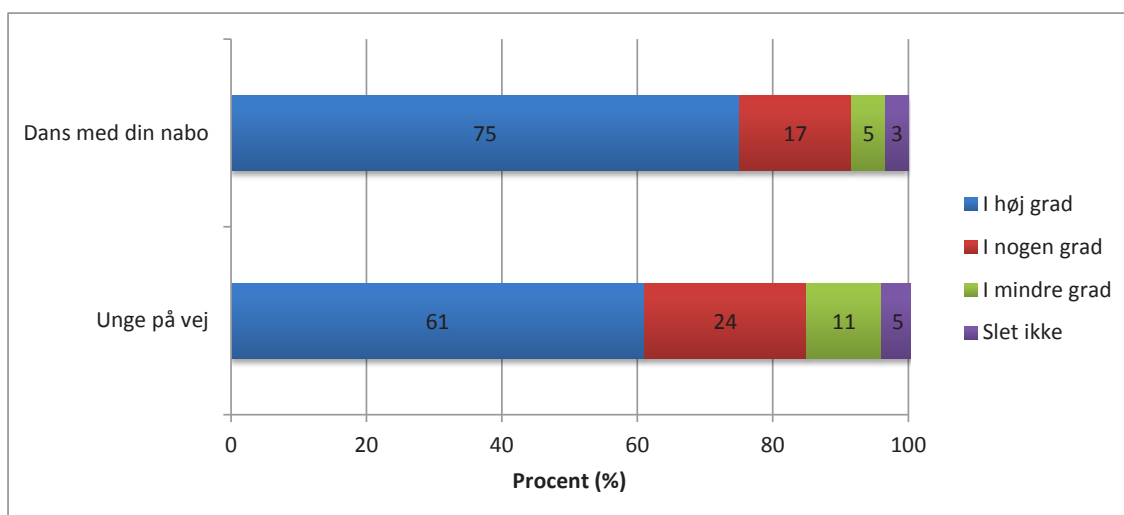
Om deltagerne synes, at *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har påvirket deres fysiske aktivitet er der, ligesom det var tilfældet for spørgsmålene om helbred, meget stor forskel på. Dog har over halvdelen af deltagerne i *Dans med din nabo* (60 pct.) og *Unge på vej* (55 pct.) tilkendegivet, at forløbet 'i høj grad' har øget deres motivation for at være fysisk aktiv. Lagt sammen med den andel der har svaret 'i nogen grad' er det hele 85 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 89 pct. af deltagerne i *Unge på vej*, der har svaret, at deres motivation for fysisk aktivitet er blevet øget. Knap så mange har efterfølgende svaret, at 'i høj grad' til, at de så rent faktisk er blevet fysisk

aktive. Sammenlagt er det 73 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 70 pct. af deltagerne i *Unge på vej*, der 'i nogen grad'/'i høj grad' angiver, at de er blevet mere fysisk aktive som følge af de to forløb. Herudover svarer lidt over halvdelen (58 pct.) af deltagerne i *Dans med din nabo* og 65 pct. af deltagerne i *Unge på vej*, at de 'i nogen'/'høj grad' har forbedret deres fysiske form.

Interessant er det, at en lidt større andel af deltagerne fra *Dans med din nabo* er blevet mere motiveret for fysisk aktivitet end deltagerne fra *Unge på vej*. Kigger man derimod på den andel, der så har svaret, at de er blevet mere fysisk aktive og har forbedret deres fysiske form, så ligger *Unge på vej* en del højere end deltagerne fra *Dans med din nabo*. Dette kan skyldes, at forløbet omkring *Unge på vej* i højere grad end *Dans med din nabo* har haft fokus på udviklingen af den enkelte, hvor der i forløbet er blevet opsat nogle forventninger til deres fysiske form, som der ikke nødvendigvis har været i *Dans med din nabo*.

Motivation for fremtidige danseaktiviteter er øget

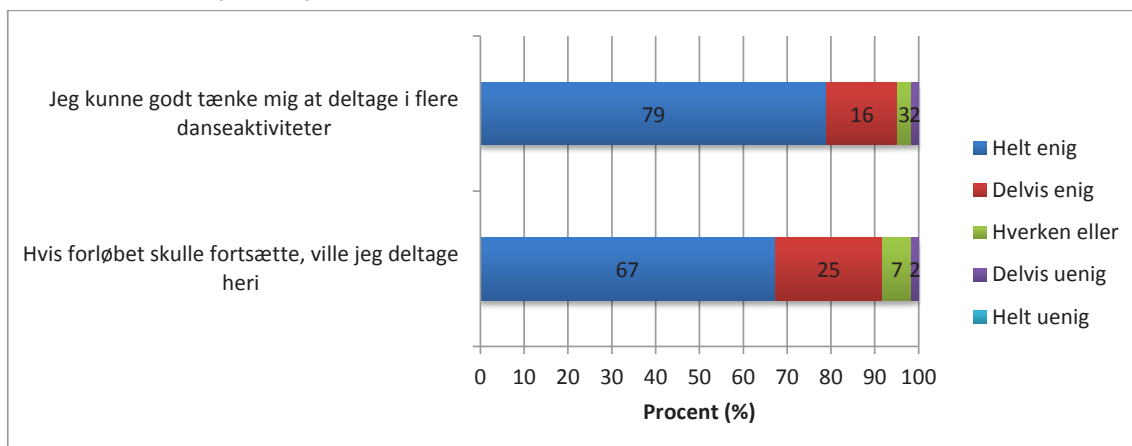
Figur 30. Andel der har svaret i hvilken grad *Dans med din nabo* og *Unge på vej* har fået lyst til at fortsætte med at danse (DMDN n=60 og UPV n=38).

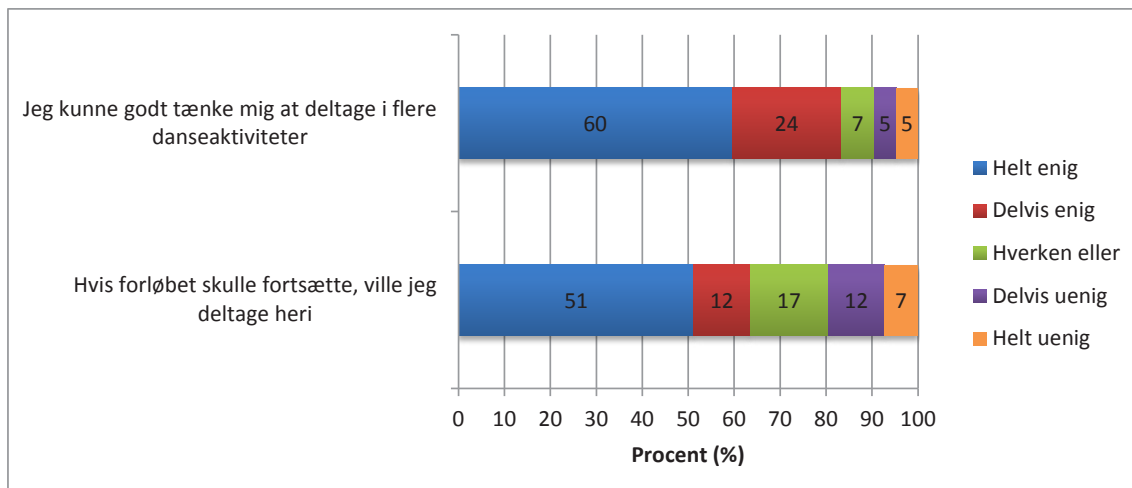
Note: Alle svar i kategorien 'ved ikke/ikke relevant' er udeladt i figuren, og da der har været en hel del svar i denne kategori, kan det have påvirket resultaterne.

Tidligere resultater viste, at størstedelen af deltagerne både fik øget deres motivation for fysisk aktivitet, blev mere fysisk aktive samt fik forbedret deres fysiske form ved at deltage i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Figur 30 viser, hvorvidt deltagerne igennem de to forløb forsat har fået øget deres lyst til at fortsætte med at danse. Hertil svarer langt hovedparten af deltagerne – 92 pct. i *Dans med din nabo* og 85 pct. i *Unge på vej* – at de 'i nogen grad'/'i høj grad' har lyst til at fortsætte. Kun 8 pct. (*Dans med din nabo*) og 16 pct. (*Unge på vej*) svarer i dette spørgsmål, at de 'i mindre grad'/'slet ikke' har lyst til at fortsætte. Danseglyden er derfor meget høj hos deltagerne og forløbene har, vurderet ud fra ovenstående resultater, været til stor glæde for størstedelen af deltagerne, hvilket har påvirket dem til at ville danse mere.

Figur 31. Andel af deltagerne i *Dans med din nabo*, der er enig eller uenig i at de gerne vil deltage i danseaktiviteter fremadrettet (n=61-62).

Figur 32. Andel af deltagerne i *Unge på vej*, der er enig eller uenig i at de gerne vil deltage i danseaktiviteter fremadrettet (n=41-42).

At 95 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 84 pct. af deltagerne i *Unge på vej* i figur 31 og 32 svarer, at de er 'delvis enige'/'helt enige' i, at de godt kunne tænke sig at deltage i flere danseaktiviteter kan hænge sammen med tidligere resultater, der viste, at en stor del af deltagerne har fået lyst til at fortsætte med at danse. Om det så lige netop skulle være i form af aktiviteterne, *Dans med din nabo* eller *Unge på vej*, at deltagerne ønsker at fortsætte, er der lidt mere uenighed om. Hos deltagerne fra *Dans med din nabo* er der ingen tvivl. Her svarer 91 pct., at de er 'helt enige'/'delvis enige' i, at de ville fortsætte med forløbet, hvis dette var muligt. Hos deltagerne fra *Unge på vej* er det lidt mere tvivlsomt, da det er lidt færre (63 pct.) der svarer, at de er 'delvis enige'/'helt enige' i, at de ville fortsætte med forløbet *Unge på vej*, hvis det var muligt. Dette kan skyldes deres tidligere tilkendegivelser om, at det har været et godt, men tidskrævende forløb for mange.

I tabel 7 og 8 (se bilag) har deltagerne fra *Dans med din nabo* og *Unge på vej* haft mulighed for at beskrive, hvad fremtidige danseaktiviteter skal indeholde for, at de har lyst til at deltage.

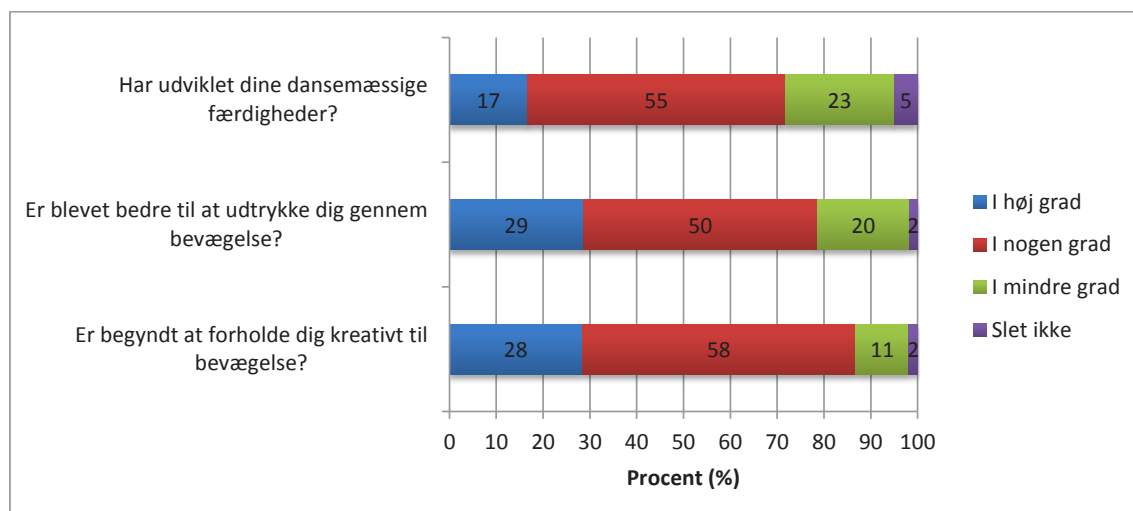
I begge forløb er der rigtig mange der svarer, at de gerne ser, at forløbet bare fortsætter som tidligere. Specielt nævner en del, at det er godt, at forløbet er tidsafgrænset og slutter med en opvisning. Der er dog nogle deltagere fra *Unge på vej*, der argumenterer imod dette, og i højere grad ønsker, at der indføres flere stilarter samt at fokus bliver på den enkeltes udvikling, i stedet for at skulle bruge tid på at øve en opvisning. Dette ses eksempelvis i følgende citat:

”Jeg savner undervisning man blot møder op til for at blive undervist i noget teknik og derefter tager hjem, uden at have en decideret forestilling at se frem til. På den anden side kan jeg godt lide konceptet med en forestilling, fordi det føles som om der er skabt noget reelt som kan vises frem.”

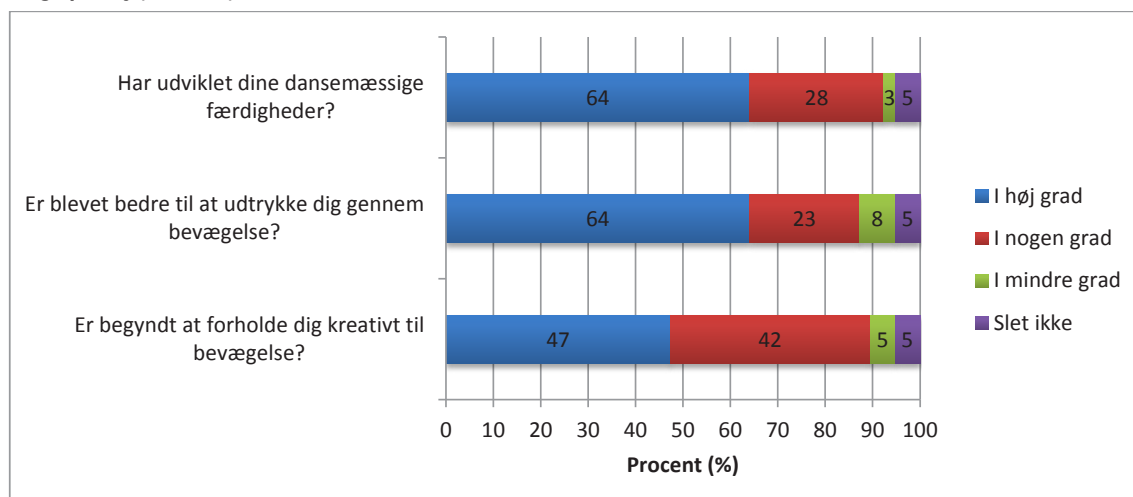
Derudover nævner størstedelen af alle deltagerne fra de to forløb, at det er vigtigt at fastholde dygtige danseinstruktører og koreografer, for at de har lyst til at deltage.

De dansemæssige færdigheder er blevet forbedret

Figur 33. Deltagernes holdning til i hvilken grad de har øget deres dansemæssige færdigheder under *Dans med din nabo* (n=52-60).

Figur 34. Deltagernes holdning til i hvilken grad de har øget deres dansemæssige færdigheder under *Dans i Unge på vej* (n=38-39).

Udvikling af dansemæssige færdigheder

I figur 33 og 34 er deltagerne blevet spurgt ind til udviklingen af deres dansemæssige færdigheder. Ved at sammenligne de to forløb er det tydeligt, at det er deltagerne i *Unge på vej*, der har udviklet sig i størst grad. 92 pct. af *Unge på vej* har tilkendegivet, at de 'i høj grad'/'i nogen grad' har udviklet deres dansemæssige færdigheder, hvor det i *Dans med din nabo* ligger lidt lavere på 72 pct. Dette kan skyldes, at forløbet *Unge på vej* i højere grad end forløbet *Dans med din nabo* har haft fokus på den enkeltes udvikling.

Udtryk gennem bevægelse

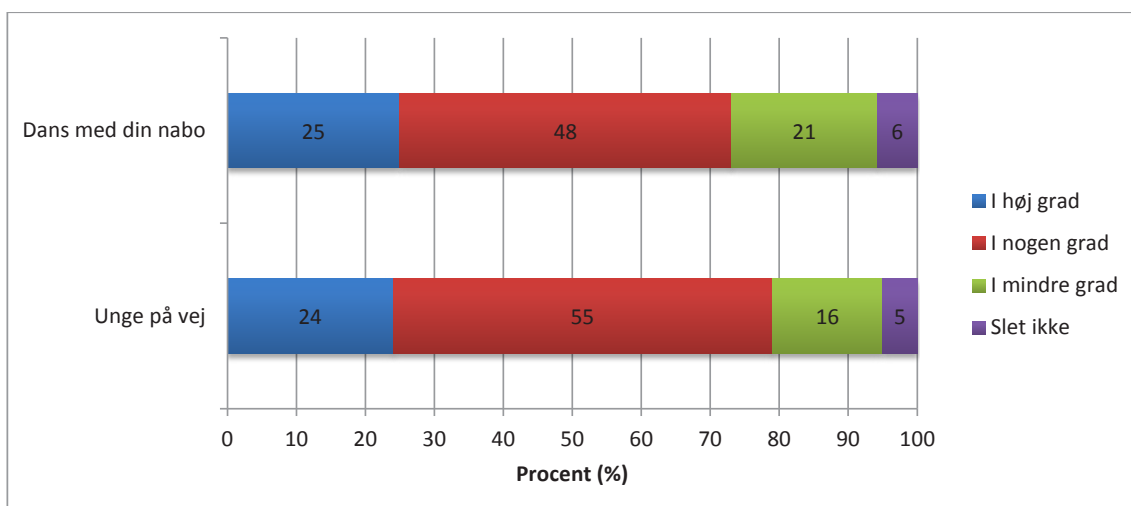
Samme tendens ses i resultaterne omkring udviklingen i deltageres evne til at udtrykke sig gennem bevægelse. Her svarer 87 pct. af deltagerne fra *Unge på vej*, at de 'i høj grad'/'i nogen grad' er blevet bedre til at udtrykke sig gennem bevægelse, hvor 79 pct. svarer på det samme i *Dans med din nabo*. Forskellen mellem deltageres besvarelser er dog her mindre end ovenfor.

Forholde sig kreativt til bevægelse

Når det gælder udviklingen i deltageres evne til at forholde sig kreativt til bevægelse nærmer deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* sig endnu mere. Her tilkendegiver 86 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo*, at de 'i høj grad'/'i nogen grad' er begyndt at forholde sig kreativt til bevægelse. På samme spørgsmål svarer 89 pct. af deltagerne i *Unge på vej* 'i høj grad'/'i nogen grad'. Et resultat som viser, at deltagerne i *Dans med din nabo* og *Unge på vej* igennem de to forløb får mulighed for at arbejde kreativt med dans i fællesskab med andre deltagere.

Deltagerne har udviklet sig personlig og beskriver forløbene som meget positive

Figur 35. Deltageres svar på i hvilken grad de har udviklet sig personligt gennem de to forløb (DMDN n=52 & UPV n=38).

Udover at have udviklet sig dansemæssigt tilkendegiver næsten to tredjedele (73 pct.) af deltagerne fra *Dans med din nabo* og 79 pct. af deltagerne fra *Unge på vej*, at de 'i nogen grad'/'i høj grad' har udviklet sig personligt. Kun 6 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 5 pct. hos *Unge på vej* mener omvendt 'slet ikke', at de har udviklet sig personligt. De resterende 21 pct. af deltagerne i *Dans med din nabo* og 16 pct. af deltagerne i *Unge på vej* har tilkendegivet, at de 'i mindre grad' har udviklet sig personligt.

Sammenlignet med undersøgelsen af deltagere i folkeoplysende aktiviteter generelt (63 pct. 'i nogen/'høj grad') og kursusdeltagere i bevægelsesfag specifikt (62 pct. 'i nogen/'høj grad') ligger resultaterne for personlig udvikling gennem *Dans med din nabo* og *Unge på vej* relativt højt. Dette kan skyldes, at størstedelen af deltagerne i begge forløb har været meget positive omkring aktiviteterne, og i høj grad har fundet det socialt. Noget som kan have skabt en vis tryghed, som har været medvirkende til, at de enkelte deltagere har turdet give slip på sig selv, og dermed rykke sig personligt.

Som en afrunding har deltagerne haft mulighed for med egne ord at beskrive, hvad de har fået ud af at deltage i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. Generelt har deltagerne haft en meget positiv oplevelse med både *Dans med din nabo* og *Unge på vej*, hvilket følgende citat er et bevis på:

"Både at opdage en ny type dans (for mig). Få venner. Have en positiv oplevelse med i rygsækken. Jeg har rystet lidt af min generthed af mig. Tænker ikke så meget over hvad andre tænker om mig mere."

En del af deltagerne i *Dans med din nabo* nævner som i ovennævnte, at de er blevet mindre generte, og i højere grad tør stille sig op foran andre. Derudover har specielt det sociale har haft en stor betydning:

"En meget positiv oplevelse af hvad dans kan gøre for meget hurtigt at bringe meget forskellige mennesker sammen. Glæden ved at være en del af en gruppe som sammen præsterer et værk af en vis kvalitet. Dejligt at være sammen med unge som det ellers ikke er nemt at dele tid sammen med."

Alt i alt er beskrivelserne altovervejende positive når det gælder, hvad deltagerne har fået ud af deltagelsen i *Dans med din nabo* og *Unge på vej*. De mange interessante svar kan læses i fuld længde i tabel 9 og 10 (se bilag).

Dans i skolen

Denne del af rapporten har til formål at præsentere lærernes/pædagogernes vurdering af *Dans i skolen* på egne og elevernes vegne. Blandt andet vurderer lærere/pædagogerne elevernes sociale, sundheds- og læringsmæssige udbytte af *Dans i skolen*, ligesom de beskriver hvilke grupper af elever og lærere/pædagoger, der har deltaget i *Dans i skolen*. *Dans i skolen* er et indspark til den nye helhedsskole, som skal bidrage til at skabe nye typer læringsrum, mere bevægelse i hverdagen og etablere samarbejde mellem skolen og kulturlivet. For at opnå dette tilbyder *Dans i skolen* undervisning i dans i kortere eller længere forløb med danseformidlere, som er tilknyttet de forskellige lokale dansefyrtårne.

Opbygning

Denne del af rapporten bliver indledt med en beskrivelse af de lærere/pædagoger, som har deltaget i *Dans i skolen*. Resultaterne er opdelt i tre hovedgrupper, forløbet omkring *Dans i skolen*, vurdering og udbytte af forløbet hos eleverne samt vurdering og udbytte hos lærere/pædagogerne. Forløbet omkring *Dans i skolen* omhandler primært varighed og hyppighed af de forskellige forløb, hvilke klassetrin der deltager, hvor deltagerne har opnået kendskab til aktiviteterne samt deres årsag til at starte op med *Dans i skolen*. I vurdering og udbytte hos eleverne er det lærerne/pædagogerne, der har svaret på formålet og fokuspunkterne i forløbet, samt hvilket udbytte de mener eleverne har fået ud af det rent danse-, lærings- og trivselsmæssigt. Afslutningsvis vurderer lærerne/pædagogerne deres eget udbytte af forløbet i forbindelse med, om de har fået inspiration til deres undervisning, udbyttet generelt samt samarbejdet med dansefyrtårnene og danserne.

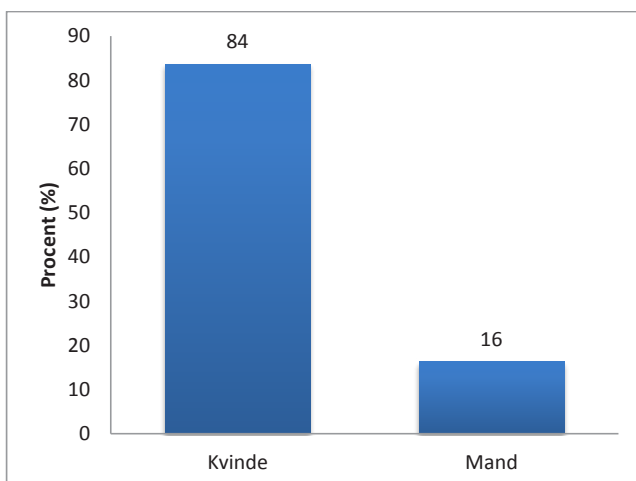
Beskrivelse af lærerne/pædagogerne

For at skabe et overblik over lærere/pædagoger, som har været en del af *Dans i skolen*, vil følgende afsnit beskrive den indsamlede viden om, hvem de er ud fra køn og alder samt hvor længe de har været lærere/pædagoger.

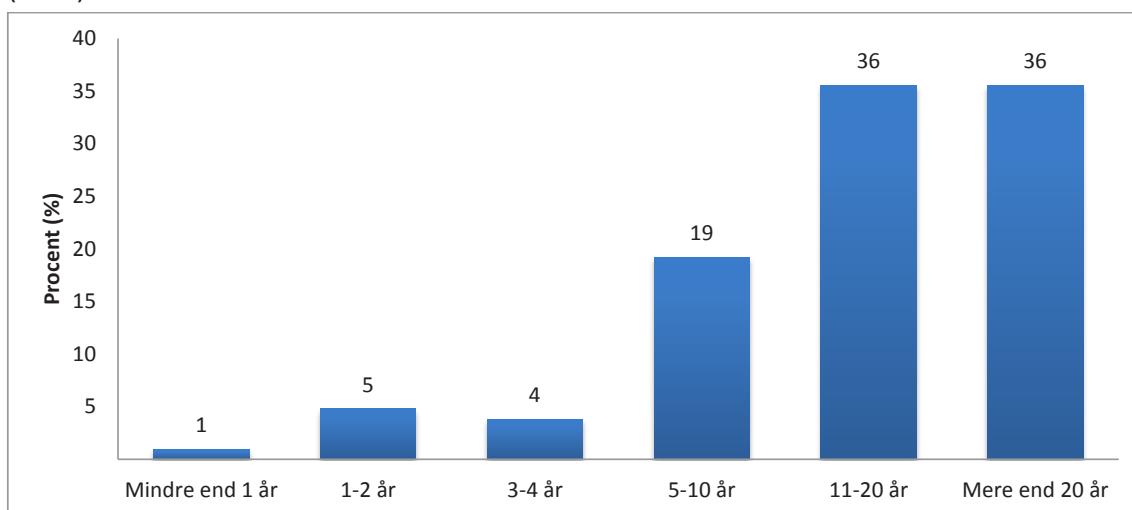
De fleste lærere/pædagoger er kvinder, som har været inden for faget i over ti år

De lærere/pædagoger, der har besvaret spørgeskemaet omhandlende *Dans i skolen*, er, som det fremgår af figur 36, fordelt med 84 pct. kvindelige lærere/pædagoger og 16 pct. mandlige lærere/pædagoger. Gennemsnitsalderen for lærerne/pædagogerne er 46 år. Interessant er det at se på figur 37, hvor 72 pct. af de lærere eller pædagoger, der deltager i programmet, sammenlagt i deres liv har været lærere eller pædagoger i over 11 år. 19 pct. har været lærere eller pædagoger i 5-10 år, mens 10 pct. har været lærere eller pædagoger i 4 år og derunder. Det tyder derfor på, at det primært er lærere/pædagoger, der har været inden for faget længe, som har valgt at deltage i *Dans i skolen*.

Figur 36. Andel lærer fordelt på køn (n=104).

Figur 37. Antal år lærerne/pædagogerne fra *Dans i skolen* sammenlagt i deres liv har været lærer/pædagoger (n=104).

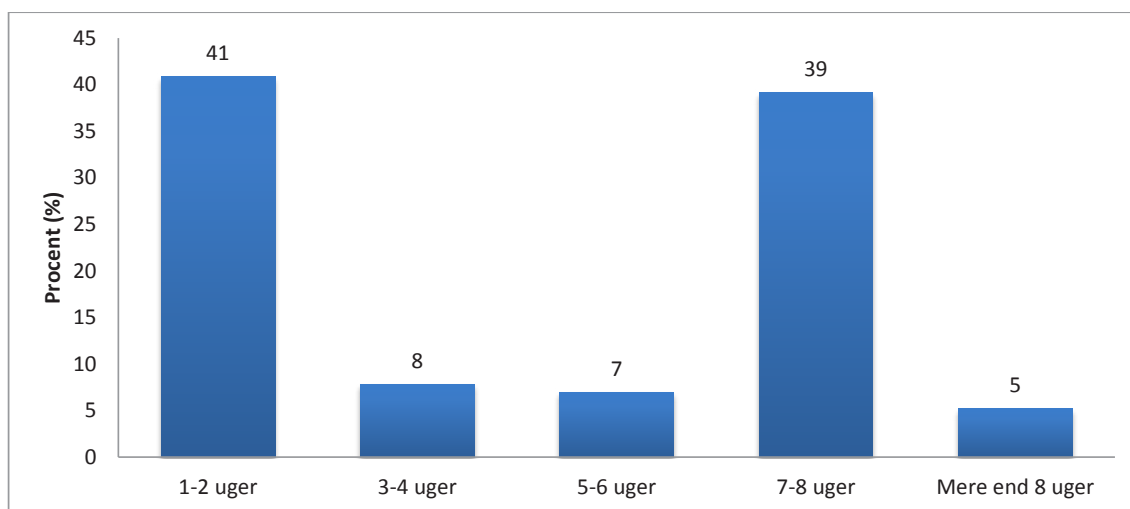

Forløbet omkring *Dans i skolen*

Følgende afsnit handler om selve forløbet med *Dans i skolen*. Først gennemgås en oversigt over varigheden af forløbene på de enkelte skoler samt hvor ofte danseundervisning blev udbudt. Efterfølgende er der opstillet en oversigt over, hvilke klassetrin der har deltaget i *Dans i skolen*. For at få et overblik over hvorfra lærerne/pædagogerne har fået kendskab til *Dans i skolen*, har de haft mulighed for at svare på allerede valgte kategorier samt efterfølgende at kunne supplere deres svar. Dette følges op med et spørgsmål omkring årsagen til, at de har valgt at deltage. Som en afslutning på afsnittet er der udarbejdet en figur, der giver et overblik over, hvor mange der afsluttede forløbet med en fremvisning.

Både korte og lange forløb

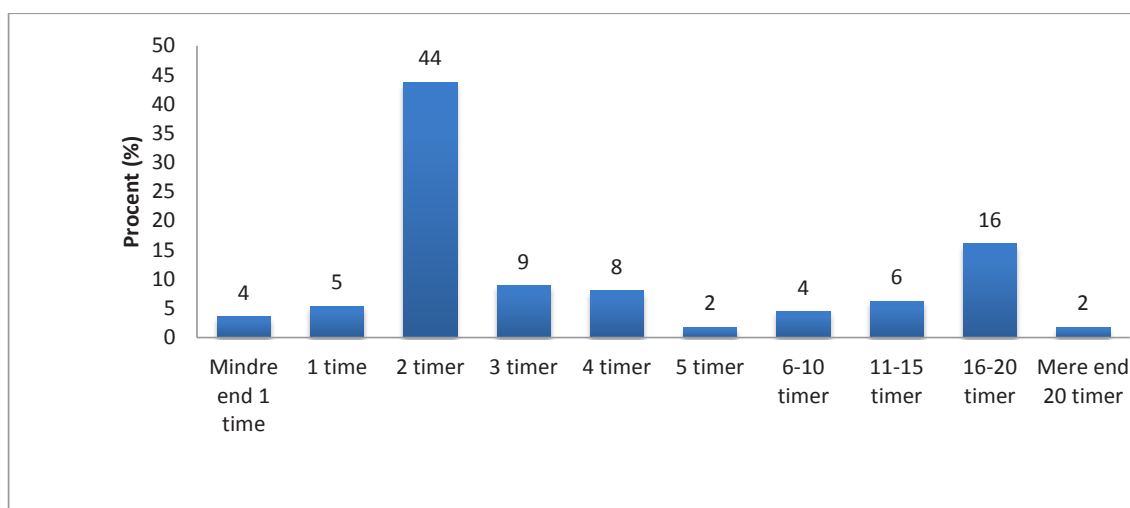
Figur 38. Fordeling over antal uger forløbet kørte (n=115).

Oversigten i figur 38 viser, at størstedelen af forløbene har kørt i enten '1-2 uger' (41 pct.) eller '7-8 uger' (39 pct.). Det tyder derfor på, at forløbene i skolerne har været af forskellig varighed blandt andet afhængig af, hvilket Dansefyrtårn de har været tilknyttet. Kun enkelte lærere/pædagoger har svaret, at de har deltaget i *Dans i skolen* i 3-6 uger samt mere end otte uger.

De fleste har haft to timers dans om ugen

Figur 39. Antal timer om ugen forløbet kørte (n=112)

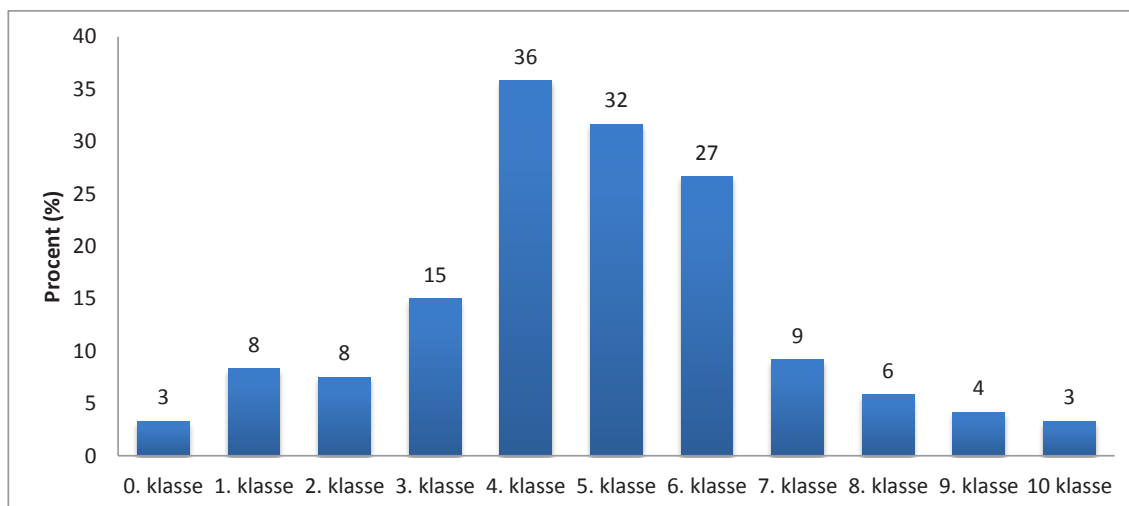

Lidt under halvdelen af forløbene (44 pct.) kørte to timer om ugen, mens 16 pct. af lærerne og pædagogerne svarer, at deres forløb kørte 16-20 timer om ugen. Fordelingen af de resterende

forløb ligger jævnt spredt ud fra mindre end en time og til mere end tyve timer. Disse spredte svar skyldes, at det er Dansefyrtårnene i samarbejde med skolerne, der har tilrettelagt, hvor mange timer eleverne har skullet danse. Det har derfor været meget forskelligt fra forløb til forløb i *Dans i skolen*.

4.-6. klasse er de klassetrin, hvor deltagelsen er mest udbredt

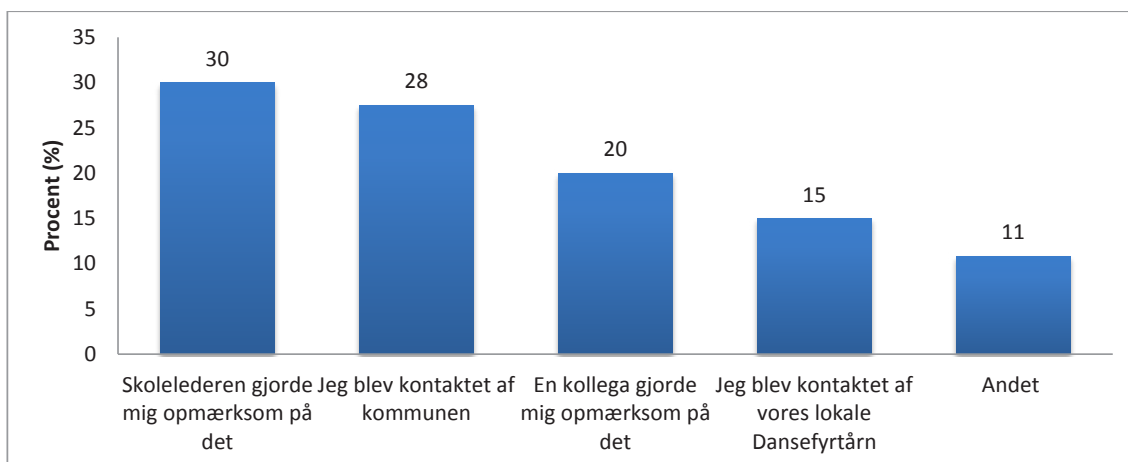
Figur 40. Fordeling over hvilke klassetrin der deltog i *Dans i skolen* (n=120).

Der har været stor forskel på, hvilke klassetrin der har deltaget i *Dans i skolen*. Lærerne/pædagogerne har i dette spørgsmål haft mulighed for at krydse flere klassetrin af, hvis de har haft flere klasser med i forløbet. Som figur 40 viser, er det primært 4., 5., og 6. klasse, de fleste lærere/pædagoger har valgt at gennemføre forløbet med *Dans i skolen* i (4. klasse 36 pct., 5. klasse 32 pct. og 6. klasse 27 pct.). 15 pct. har svaret 3. klasse, men derudover placeres indskolingen og udskolingen (0.-2. og 7.-10. klasse) på under 10 pct. At det netop er den målgruppe, lærerne og pædagogerne primært har valgt at deltage med kan skyldes, at *Dans i skolen* i høj grad lægger vægt på at åbne for en bredere kropslig forståelse på en anden måde end andre idrætsformer. Meningen er, at forløbet skal bidrage til positive inkluderende fællesskaber i skolehverdagen samtidig med, at det skal være med til at udvikle og nuancere de enkelte elevers udtryksmuligheder. Her kan det tænkes, at lærerne og pædagogerne har set et potentiale i 4., 5., og 6. klasse modsat indskolingen og udskolingen med henblik på at rykke så mange elever så langt som muligt.

De fleste er blevet gjort opmærksomme på forløbet af deres skoleleder

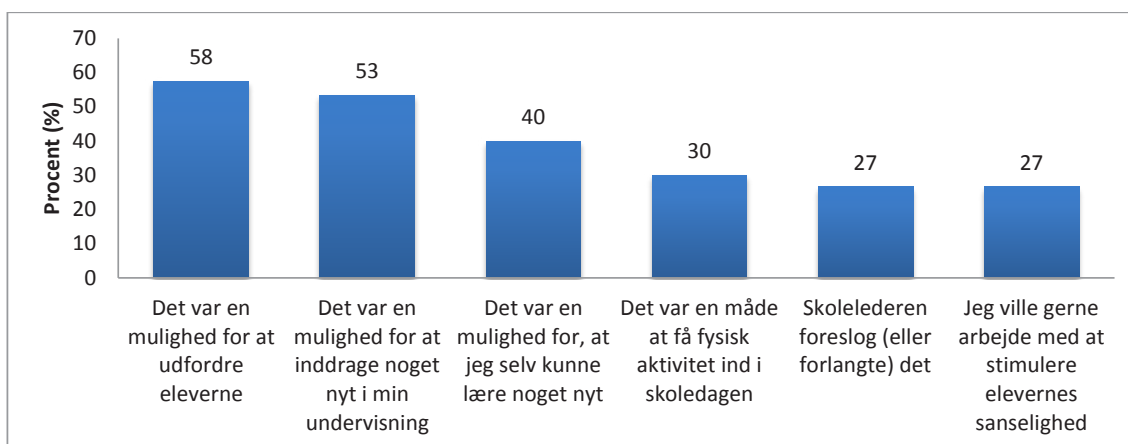
Figur 41. Fordeling over lærernes kendskab til *Dans i skolen* (n=120)

I figur 41 vises fordelingen af, hvordan lærerne/pædagogerne er blevet gjort opmærksomme på *Dans i skolen*. Den største andel af lærere/pædagoger svarer, at de er blevet gjort opmærksomme på det af deres skoleleder (30 pct.). 28 pct. er blevet kontaktet af kommunen, og 20 pct. er blevet gjort opmærksom på det af en af deres kollegaer. Det er derfor primært internt på skolerne, at lærerne har fået kendskab til forløbet. I 15 pct. af tilfældene er lærerne og pædagogerne blevet kontaktet af det lokale dansefyrtårn. I de tilfælde hvor lærerne og pædagogerne er blevet gjort opmærksom på forløbet gennem deres skoleleder, kan det dog også være det lokale dansefyrtårn, der i først omgang har gjort skolelederne opmærksom på *Dans i skolen*. 11 pct. af lærerne svarer, at de har opnået kendskab til forløbet af andre veje (se nedenstående tabel). I en gennemgang af disse andre svar, som er angivet i sin helhed i tabel 11 (se bilag), er det dog tydeligt, at størstedelen af disse også har fået kendskab til *Dans i skolen* via kollegaer, kommunen samt ved at have deltaget året før.

Over halvdelen af lærerne så det som en mulighed for at udfordre eleverne

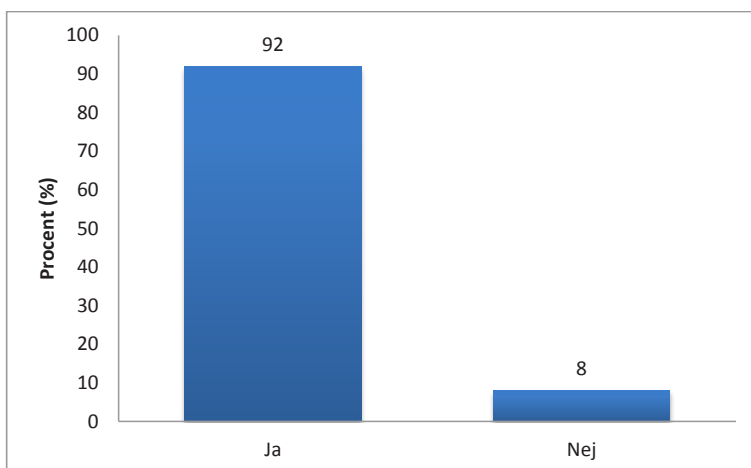
Figur 42. Fordeling over årsager til at deltage i *Dans i skolen* (n=120).

Selvom størstedelen af lærerne/pædagogerne fik kendskab til *Dans i skolen* gennem skolelederen og/eller kollegaer, er det ikke den primære årsag til, at de deltager i *Dans i skolen*. Over halvdelen (58 pct.) svarer, at 'det var en mulighed for at udfordre eleverne' og 53 pct. svarer, at 'det var en mulighed for at inddrage noget nyt i deres undervisning'. 40 pct. har derimod placeret sig i valgmuligheden, at 'det var en mulighed for dem selv til at lære noget nyt'. 'At få mere fysisk aktivitet ind i skoledagen' (30 pct.) er sammen med 'at udvikle og nuancere elevernes udtryksmuligheder' (27 pct.) to af de fokuspunkter, *Ta' fat om dansen* har haft med at udbyde *Dans i skolen*. For 27 pct. har det været afgørende, at 'skolelederen foreslog det eller forlangte det', og 24 pct. knytter deres deltagelse til, at 'de personligt interesserer sig for dans'. Svarene tydeliggør, at det i høj grad er for at forny undervisningen samt at udfordre eleverne, at lærerne/pædagogerne har valgt at deltage, og knap så meget forbi de har en personlig interesse i dans.

Størstedelen har afsluttet forløbet med en fremvisning

Figur 43. Fordeling over andel der sluttede af med en opvisning (n=111).

Som en gennemgående del i *Ta' fat om dansen*, har de fleste forløb været afsluttet med en fremvisning. Dette er også tilfældet i *Dans i skolen*, hvor størstedelen af lærere/pædagoger (92 pct.) angiver, at forløbet blev afsluttet med en forevisning. Som mange af lærerne/pædagogerne selv beskriver, så var det et endemål at arbejde hen mod.

Vurdering og udbytte af forløbet – elever

Følgende afsnit omhandler lærernes vurdering og udbytte af forløbet *Dans i skolen*. I første del har lærerne/pædagogerne haft mulighed for at kommentere på det formål og de fokuspunkter, de har haft med *Dans i skolen*. Dette afsluttet med en oversigt over lærernes/pædagogernes vurderinger af, hvorvidt forløbet i sidste ende har levet op til formålet. Herefter har lærerne/pædagogerne haft mulighed for at svare på nogle spørgsmål, som omhandler forløbets påvirkning af elevernes kreativitet, kropslighed og sammenhold. Som en afslutning

på afsnittet beskriver lærerne/pædagogerne, hvad de mener eleverne har fået ud af at deltage i *Dans i skolen*.

Forløbets formål og fokuspunkter

Tabel 12 (se bilag) viser lærernes/pædagogernes beskrivelse af deres formål med og fokuspunkter under *Dans i skolen*. De mest nævnte formål kan deles op i to. Gennemgående beskriver lærerne/pædagogerne, at et af deres fokuspunkter var at gøre eleverne mere kropsbevidste, lære dem forskellige bevægelses- og udtryksformer samt at opnå en glæde ved at danse og bevæge sig på en anden måde, end de er vant til. Eksempelvis skriver en lærer/pædagog:

”Forløbets formål er bl.a., at eleverne får en fornemmelse af dansens smittende glæde og humør, at skabe et læringsforum, hvor eleverne får mulighed for at eksperimentere med deres krop og herved opnår en større kropsbevidsthed gennem dansens bevægelse, og at eleverne oplever bevægelsens samspil i en gruppe af dansere og hermed er med til at skabe holdånd.”

Ud over at vise at dans er for alle, beskriver lærerne/pædagogerne også, at formålet med *Dans i skolen* er at styrke fællesskabet i klasserne. Dette gøres gennem samarbejde, tillid og ved at modsætninger mødes. En stor del af lærerne/pædagogerne beskriver, at *Dans i skolen* skal rykke nogle grænser hos den enkelte elev, og dermed skabe en større selvtillid hos den enkelte og samtidig opbygge respekt eleverne imellem. Eksempelvis skriver en lærer/pædagog:

”Temaet var Relationer. Vi havde valgt, at det skulle være vores piger fra to 4.klasser, som deltog, da vi på det tidspunkt havde meget brug for at pigerne fik det bedre med hinanden. Pigerne blev udfordret fysisk, kreativt og socialt og det hele gik op i en højere enhed ved en fremvisning”.

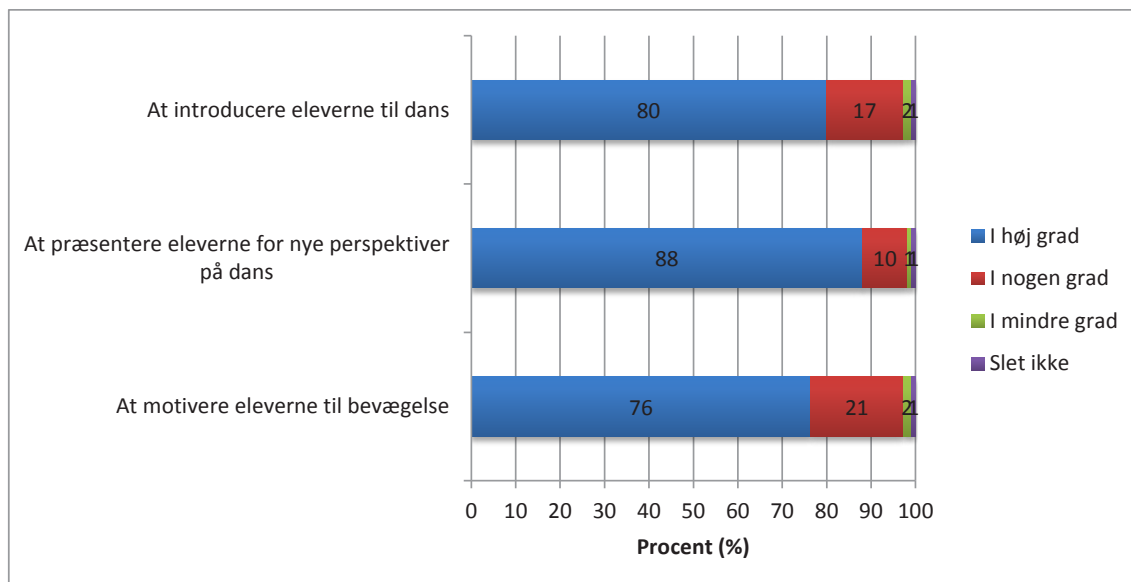
Interessant er det, at ingen af lærerne/pædagogerne nævner, at et af formålene er at leve op til kravet i den nye folkeskolereform om mindst 45 minutters bevægelse til eleverne hver dag. Samtidig er der ingen der nævner, at et formål med *Dans i skolen* også kunne være at øge elevernes fysiske aktivitet eller motivation for samme. Formålet med *Dans i skolen* har derimod primært været fokuseret omkring udviklingen af eleverne inden for bevægelse samt at styrke sammenholdet i klasserne.

Udbytte i forhold til dans, læring og trivsel

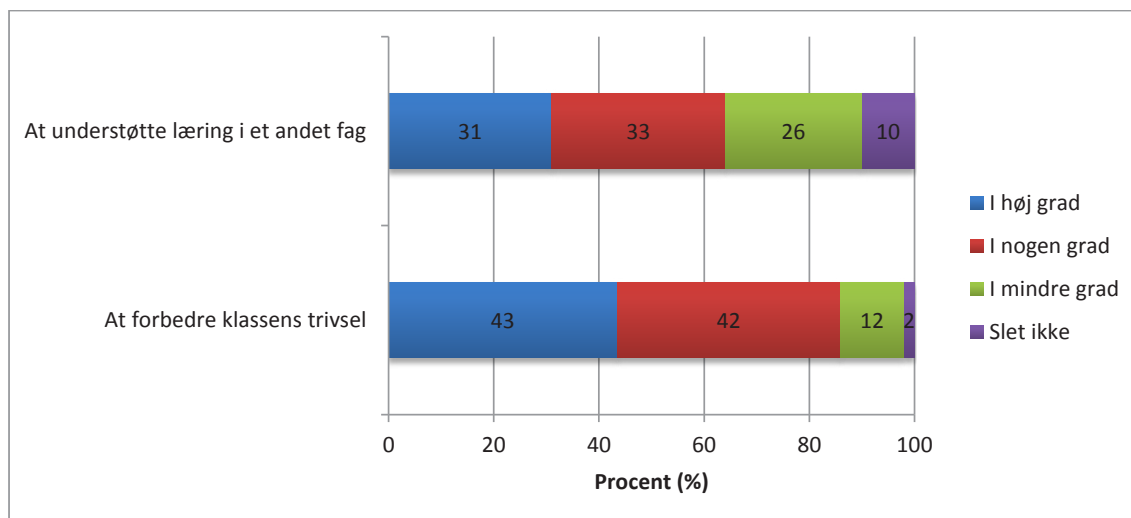
I foregående afsnit beskrev lærerne/pædagogerne formålet med *Dans i skolen*. I figur 44 har de haft mulighed for at svare på, i hvilken grad *Dans i skolen* har påvirket eleverne i forhold til bevægelse. 80 pct. af lærerne/pædagogerne svarer, at eleverne i høj grad er blevet introduceret til dans og 17 pct. svarer i nogen grad. Om eleverne derudover er blevet præsenteret for nye perspektiver på dans, er der igen stor enighed om, da 88 pct. har svaret ’i høj grad’ og 10 pct. ’i nogen grad’. Størstedelen af eleverne er dermed blevet præsenteret for dansens verden ud fra nye perspektiver. Da et af formålene med *Dans i skolen* er at skabe mere bevægelse i skoledagen, er det positivt at se, at 76 pct. af lærerne/pædagogerne svarer, at *Dans i skolen* i høj grad har formået dette. 21 pct. svarer ’i nogen grad’ og kun 2 pct. mener, at det ’i mindre

grad har motiveret eleverne til bevægelse. *Dans i skolen* har dermed formået at påvirke eleverne positivt inden for dansen, og samtidig motiveret eleverne til mere bevægelse.

Figur 44. I hvilken grad lærerne/pædagogerne mener, at forløbet har påvirket eleverne inden for dans og bevægelse (n=106-109).

Figur 45. I hvilken grad lærerne/pædagogerne mener, at forløbet har påvirket læring i et andet fag og klassens trivsel (n=99-100).

Understøtte læring i et andet fag

Om *Dans i skolen* har formået at understøtte læring i et andet fag viser sig ikke helt så tydeligt som i de forgående spørgsmål omkring dans og motivation for samme. Cirka en tredjedel af lærerne/pædagogerne (31 pct.) mener, at forløbet 'i høj grad' har understøttet læringen i et andet fag. 33 pct. svarer 'i nogen grad', og de resterende 37 pct. svarer, at det i 'mindre grad' eller 'slet ikke' har understøttet læringen i et andet fag. Det vidner om en høj grad af forskellighed i, hvorvidt forløbene har formået at bygge bro til og dermed understøtte elevernes læring i andre fag. Noget som muligvis kan hænge sammen med forskelle i forløbenes indhold og organisering, herunder om det at etablere en kobling mellem *Dans i skolen* og andre fag har været et fokuspunkt.

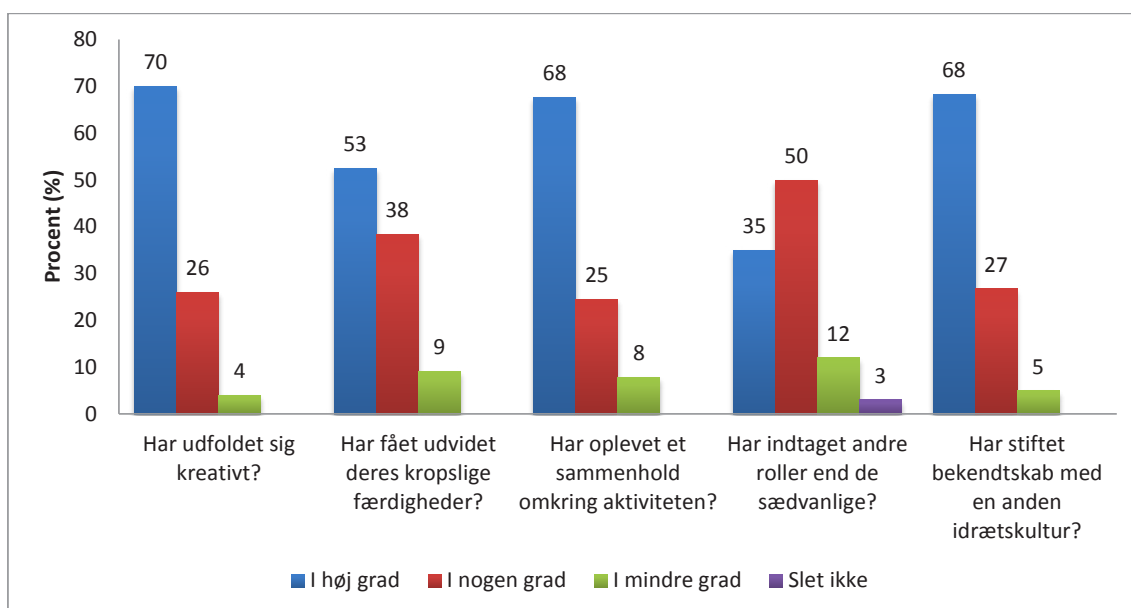
Forbedring af klassens trivsel

I lærernes/pædagogernes egne beskrivelser af formålet med forløbene med *Dans i skolen*, nævnte flere selv, at et af formålene med *Dans i skolen* var at øge trivslen i klasserne. Svarfordelingen i figur 45 viser, at forløbet i de fleste tilfælde har medvirket til at forbedre trivslen i de klasser, som har deltaget. 43 pct. af lærerne/pædagogerne angiver, at det 'i høj grad' er tilfældet, 42 pct. svarer 'i nogen grad', og kun 14 pct. svarer 'i mindre grad' eller 'slet ikke'.

Dans i skolen ser dermed ud til at have haft en positiv virkning på trivslen i klasserne, mens svarene er mere spredte, når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt forløbene har understøttet læringen i andre fag. Dog kan man forestille sig, at en forbedret trivsel i klasserne indirekte vil have en positiv påvirkning på undervisningen i de andre fag – og dermed indirekte understøtter læringen i andre fag.

Udbytte ift. kreativitet, kropslighed og sammenhold.

Figur 46. Fordeling over udbyttet hos eleverne gennem deltagelse i *Dans i skolen* ift. kreativitet, kropslighed og sammenhold (n=99-102)

Figur 46 viser i hvilken grad lærerne/pædagogerne mener, at *Dans i skolen* har påvirket elevernes kreativitet, kropslighed, sammenhold samt kendskab til en anden idrætskultur.

Kreativitet og kropslighed

I forhold til elevernes kreativitet har *Dans i skolen* ifølge 70 pct. af lærerne/pædagogerne 'i høj grad' og 26 pct. 'i nogen grad' gjort, at eleverne har udfoldet sig kreativt. Godt halvdelen (53 pct.) svarer, at eleverne 'i høj grad' har udvidet deres kropslige færdigheder, mens 38 pct. svarer 'i nogen grad'. *Dans i skolen* ser dermed ud til at have haft en positiv indvirkning på langt hovedparten af elevernes kreativitet og kropslige færdigheder, hvilket er i tråd med formålet med *Dans i skolen*.

Sammenhold og roller

Ser vi på det sammenhold, som *Dans i skolen* har til formål at medvirke til at opbygge, så svarer 68 pct. af lærerne/pædagogerne, at eleverne har oplevet et sammenhold omkring aktiviteten. Om eleverne så har indtaget andre roller end de sædvanlige, er der kun 38 pct. der svarer 'i høj grad' til, hvorimod halvdelen svarer, at *Dans i skolen* har gjort, at eleverne 'i nogen grad' har indtaget andre roller. Dette kan skyldes pigernes og drengenes forskellige interesse for idræt. En undersøgelse om pigers idrætsdeltagelse viser, at der er stor forskel på pigers og drenges ønsker om idrætsfaciliteter. Hvor pigerne ønsker sig gymnastik- eller multisale til at dyrke dans og gymnastik, ønsker drengene sig i højere grad flere baner til fodbold og andre boldspil (Ibsen, Pilgaard, Høyer-Kruse, & Støckel, 2015). Man kunne forestille sig, at pigerne i højere grad end drengene har været overlegne i dette forløb grundet deres interesse for dans og gymnastik. Dette kan have været medvirkende til, at der er sket denne rolleændring. Selv om pigerne i høj grad efterspørger faciliteter til dans og gymnastik, er det både drengene og pigerne, der har skiftet bekendtskab med en ny idrætskultur, idet 68 pct. af eleverne gennem *Dans i skolen* 'i høj grad' og 27 pct. 'i nogen grad' har stiftet bekendtskab med en anden idrætskultur. De har antageligt ikke været vant til at skulle forholde sig kreativt og kropsligt til dansen.

Positive beskrivelser af elevernes udbytte af Dans i skolen

"Vi har oplevet elever, der normalt ikke vil deltage i idræt og bevægelsesaktiviteter være deltagende."

Sådan beskriver en lærer/pædagog, hvad eleverne har fået ud af at deltage i *Dans i skolen*. Et forløb, der ifølge en stor del af lærerne/pædagogerne har været en positiv oplevelse for eleverne, som har udviklet sig på den ene eller anden måde. Samtlige beskrivelser fremgår af tabel 13 (se bilag).

Nogle af de beskrivelser, der går igen handler om elevernes store udbytte inden for bevægelse, anderledes træning, kropslig bevidsthed, samarbejde, bedre sammenhold med klassekammerater, selvtillid og større mod og frigjorthed. Alt i alt et sjovt forløb hvor dansen har medvirket til, at eleverne har overskredet en masse grænser. En lærer/pædagog skriver, at pigerne og drengene er kommet tættere på hinanden og har oplevet, at det ikke er farligt at røre ved hinanden. Som i det første citat skriver flere lærere ydermere, at de mere tilbageholdende

elever også har fået lov at vise, hvad de kan igennem dansen.

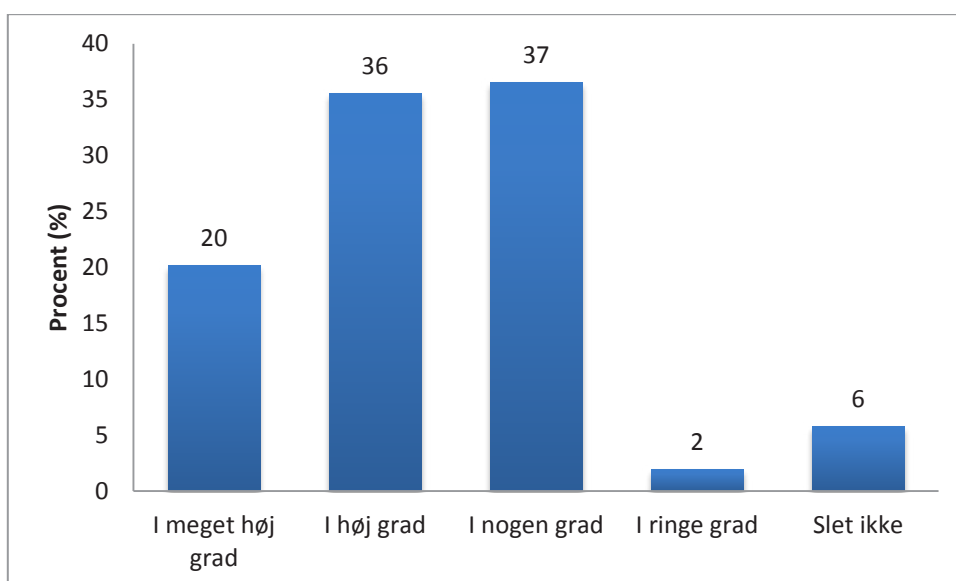
Ud over at eleverne har rykket sig under *Dans i skolen*, beskriver enkelte lærere/pædagoger også, at eleverne i højere grad tør bevæge sig i andre sammenhænge end tidligere, og at det forbedrede sammenhold eleverne har opnået gennem *Dans i skolen* kan ses i andre timer. Generelt er lærernes/pædagogernes beskrivelser af det udbytte, eleverne her fået gennem *Dans i skolen*, meget positive. Flere lærere/pædagoger skriver, at de meget gerne vil være med igen.

Vurdering og udbytte af forløbet – lærere/pædagoger

Følgende afsnit omhandler lærernes/pædagogernes vurdering af forløbet *Dans i skolen* samt deres udbytte af danseaktiviteterne. Først gennemgås lærernes/pædagogernes vurdering af den inspiration, som de har fået ved at være en del af *Dans i skolen*. Derefter har de haft mulighed for at beskrive, hvad de har fået ud af at deltage samt svaret på, i hvilken grad *Dans i skolen* har påvirket dem og deres undervisning. Afsluttende for afsnittet har lærerne/pædagogerne haft mulighed for at beskrive deres samarbejde med Dansefyrtårnene og danserne.

Størstedelen af lærerne/pædagogerne har fået inspiration til deres undervisning

Figur 47. I hvilken grad *Dans i skolen* har givet lærerne/pædagogerne inspiration til deres undervisning (n=104).

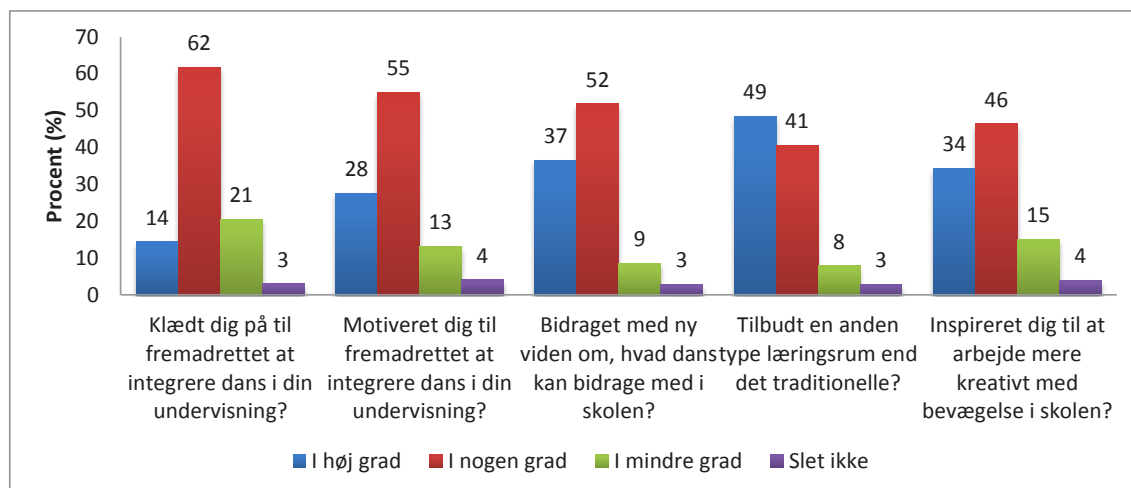
En femtedel af lærerne/pædagogerne (20 pct.) svarer, at *Dans i skolen* 'i meget høj grad' har givet dem inspiration til deres undervisning. 36 pct. svarer 'i høj grad' og 37 pct. 'i nogen grad'. Over halvdelen (56 pct.) svarer derfor, at de 'i meget høj grad'/'i høj grad' har fået inspiration af forløbet. At en stor del af lærerne/pædagogerne (37 pct.) har svaret 'i nogen grad' kan skyldes, at de ikke føler sig gode nok til selv at kunne udføre den form for dans og bevægelse uden danseinstruktørerne.

Positive udtalelser fra lærerne/pædagogerne om *Dans i skolen*

I tabel 14 (se bilag) har lærerne/pædagogerne beskrevet, hvad de har fået ud af at deltage i *Dans i skolen*. Helt generelt er beskrivelserne meget positive, hvorfor de passer godt sammen med resultaterne i figur 47. Gennemgående svarer lærerne/pædagogerne, at de efter forløbet med *Dans i skolen* er begyndt at benytte rytme, dans og bevægelse som små 'brainbreaks' (aktive pauser i undervisningen, hvor hovedet får lov at få en pause) i deres undervisning, således at eleverne får mulighed for at bevæge sig en gang imellem. Dermed implementeres dansen således også i andre fag end idrætstimerne, og aktivitetsniveauet stiger i løbet af skoledagen. Ud over dette nævner en del af lærerne/pædagogerne, at dans helt generelt er et godt redskab til at skabe fælleskab på tværs af klassen og overskride nogle grænser. *Dans i skolen* har ud fra lærernes/pædagogernes beskrivelser givet størstedelen af dem mod på at arbejde videre mere med dans.

Dans i skolen har påvirket lærerne/pædagogerne og deres undervisning

Figur 48. Fordeling over i hvilken grad *Dans i skolen* har påvirket lærerne/pædagogerne og deres undervisning (n=97-104).

Figur 48 giver et overblik over, hvordan *Dans i skolen* har påvirket lærerne/pædagogerne og deres undervisning. Helt overordnet harmonerer resultaterne godt med de beskrivelser, som lærerne/pædagogerne selv har givet af forløbet.

Integration af dans i undervisningen

62 pct. af lærerne/pædagogerne svarer, at de 'i nogen grad' er blevet klædt på til fremadrettet at integrere dans i deres undervisning. Hertil svarer 21 pct. 'i mindre grad' og 14 pct. 'i høj grad', hvorimod der kun er 3 pct. der svarer, at de 'slet ikke' føler sig klædt på til dette. På spørgsmålet om, hvorvidt de er blevet mere motiverede for at integrere dans i deres undervisning, svarer 55 pct., at de 'i nogen grad' er, og 28 pct. svarer 'i høj grad'. Der er derfor flere lærere/pædagoger, der føler sig motiveret til at integrere dans i undervisningen end der er lærere/pædagoger, der føler sig klædt på til det. Disse resultater kan skyldes, at fokus har været på børnene og deres udvikling, og ikke i samme grad på at udvikle og uddanne lærerne/

pædagogerne i dans. Således kunne der ligge et potentiale for projekter som *Ta' fat om dansen* i forhold til at få uddannet lærerne/pædagogerne, så de i højere grad føler sig klædt på til at undervise i dans, såfremt man ønsker at udbrede dansen i de danske skoler.

En anden tilgang til dans og læring

Der er stor enighed om, at *Dans i skolen* har bibragt ny viden om, hvad dans kan bidrage til i skolen, da 89 pct. svarer 'i høj grad'/'i nogen grad'. Lærerne/pædagogerne har dermed fået ny viden, som de kan anvende i fremtidige undervisningssituationer. På spørgsmålet om hvorvidt *Dans i skolen* har tilbudt en anden type læringsrum end det traditionelle svarer omkring 50 pct., at de 'i høj grad' er enig i dette. 41 pct. svarer 'i nogen grad'. Der er derfor stor enighed om, at dansen kan være en måde at undervise eleverne på ved at etablere en anden type læringsrum end det traditionelle.

Det videre arbejde med dans

I forlængelse af ovenstående er lærerne/pædagogerne meget positive omkring det videre arbejde med kreativ bevægelse i skolen. 80 pct. svarer, at de 'i høj grad'/'i nogen grad' er blevet inspireret, og knap en femtedel (20 pct.) svarer 'i mindre grad'/'slet ikke'.

Helt generelt ser det dermed ud til, at forløbet *Dans i skolen* ikke bare har udviklet eleverne, men samtidig har givet stor inspiration videre til lærerne/pædagogerne, der har mulighed for at benytte disse aktiviteter i fremtidige undervisningssituationer. Samtidig ser der ud til at være et potentiale for at klæde lærere/pædagoger endnu bedre på ved at igangsætte aktiviteter, der har fokus på lærernes/pædagogernes færdigheder inden for undervisning i dans og kreativ bevægelse.

Samarbejdet omkring forløbet

I tabel 15 (se bilag) har lærerne/pædagogerne med deres egne ord at beskrive, hvordan samarbejdet med Dansefyrtårnet og danserne har været. Helt generelt har det ifølge lærerne/pædagogerne været et fantastisk og skønt samarbejde. En lærer/pædagog skriver:

"Danserne var fantastisk dedikerede og professionelle. Det har været et privilegium at arbejde sammen med og iagttage danserne."

Derudover bliver det nævnt nogle gange, at danserne har været meget inspirerede for både lærerne/pædagogerne og eleverne. En del skriver endda, at de håber at få mulighed for at kunne deltage igen næste år, således at endnu flere elever får mulighed for at opleve denne danseglæde og udvikling.

Et fåtal af lærerne/pædagogerne har i tabellen beskrevet situationer, de tænker kunne forbedres. Et enkeltstående eksempel er en lærer/pædagog der skriver, at det kunne være en god ide at få kontakt til danseren noget før, således at fokus, formål og eventuel forberedelse kunne snakkes igennem. Derudover skriver en lærer/pædagog, at han/hun gerne så, at forløbet understøttede nogle af de andre fag udover idræt. Forslag som *Ta' fat om dansen* kan inddrage i videreudvikling af et forløb, der i sin nuværende form generelt bliver vurderet meget positivt af lærere/pædagoger.

Litteraturliste

Ibsen, B., Fehsenfeldt, M., Nielsen, L. B., Boye, A. M., Malling, R., Andersen, L. G., Jørgensen, I. M. L., Davidsen, R., Sørensen, L. (2012). *Idræt i udsatte boligområder*. Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund & Metopos - en del af Bascon.

Ibsen, B., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., & Støckel, J. T. (2015). *Pigers idrætsdeltagelse*. Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Ibsen, B., Østerlund, K., & Qvist, H.-P. (2015). *Folkeoplysning og frivilligt arbejdes betydning for demokratisk deltagelse*. Odense: Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Østerlund, K. (2013). *Foreningsidrættens sociale kvaliteter. En social kapital-inspireret undersøgelse af danske idrætsforeninger og deres medlemmer*. (Ph.d. afhandling), Syddansk Universitet, Odense.

Østerlund, K. (2014). *Social kapital i gymnastik og fitness*. Odense: Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Bilag – rapportens tabelmateriale

Tabel 1. 'Andet' svar på hvor deltagerne har hørt om *Dans med din nabo*

Blev spurgt gennem danselærer.

Blev spurgt på mit breakdancehold.

Bydelsavis.

Bydelsavisen for KBH NV.

Gennem Facebook venner.

Fik en opfordring fra kommunens kulturkonsulent.

Hende der stod for det (Lisbet), spurgte om jeg havde lyst til at være med.

Hørte om det til gymnastik.

I lokalbladet.

Igennem min lærer.

Jeg blev kontaktet af Ung Sorø.

Jeg blev spurgt om jeg ville være med til en forestilling.

Jeg fik tilbuddet af min danseforening.

Jeg så det på Dansekapellets hjemmeside.

Jeg kendte underviseren.

Læste om det i den lokale Bispebjerg/NV avis – Bydelsavisen.

Min danselærer sendte et mail rundt til danserne i min gruppe og spurgte, hvem der kunne tænke sig at være med.

Min træner fortalte om det.

I nyhedsbrevet fra Dansekapellet.

På skolen.

Søren Vind Kalundborg bibliotek.

Jeg så invitationen i Dansekapellet.

Jeg så opslaget i DK.

Tabel 2. 'Andet' svar på hvor deltagerne har hørt om *Unge på vej*

De gav en seddel om det på min skole.
Facebook begivenhed - første workshop.
Gennem Idræt & Sundhed SDU, Susanne Ravn.
Gennem Idræt på SDU.
Hanne og Sara snakkede med mig om det, da jeg havde danskundervisning på skolen sidste år.
Henvielse af danselærer.
Jeg blev af omveje inviteret med.
Jeg fik det af vide af min danselærer.
Min klasse havde haft Hanne på besøg for at lære os lidt om dans. Så sagde hun, at der var den her audition.
Min klasselærer havde vundet en konkurrence, hvor vi vandt undervisning af en danser, Hanne, som senere blev min danselærer, da jeg tog til audition.
Min lærer fortalte os om det.
Min lærer fortalte om det.
Opfordret til at deltage i en workshop på SDU.
Sara, som er koordinator for <i>Unge på vej</i> , Trekanten og min tidligere danselærer anbefalede mig at søge optagelse.
Syddansk Universitet.
Udstationering i Universitet.
Valgfag.
Vi fik tildelt nogle små brochure i skolen.
Via biblioteket.

Tabel 3. 'Andet' svar på hvorfor deltagerne er begyndt til *Dans med din nabo*

At danse med min datter.
Danser seniordans i vinterhalvåret.
Det er livsgivende at danse. Jeg danser så ofte som muligt. Det var dog ikke helt nyt. Men en anden måde at danse på, er nok den perfekte sætning.
Det var en mulighed for at prøve at danse inde i Operaens foyer samt Dansekapellet.
Det var en ting både mine børn og jeg kunne gå til.
Det var obligatorisk.
En god oplevelse af at bygge noget op i fællesskab i gruppen med en god koreograf.
Jeg er uddannet danser i 1964.
Jeg kunne godt lide, at det var godt to måneder koncentreret.
Klasselærer 2. klasse.
Mulighed for at gå til noget sammen med mit barn.
Ville gøre noget sammen med min datter.

Tabel 4. 'Andet' svar på hvorfor deltagerne er begyndt til *Unge på vej*

Fordi jeg synes det lød spændende.
Jeg elsker at danse, og derfor startede jeg.
Jeg har altid elsket at danse. Så da jeg så at man kunne deltage, tog jeg chancen.

Tabel 5. Deltagernes egen beskrivelse af deltagelsen i *Dans med din nabo*

At blive mødt med respekt men også krav, en varm og favnende følelse af at være med.

Dans med din nabo i 2015 var en meget stor, nærmest livsforandrende oplevelse. Der skete en tydelig personlig udvikling for og blandt deltagerne i retning af større selvtillid både fysisk og mentalt. Mødet og samtdansen med børnene, følsom og berigende for begge parter. Det var en smuk og usædvanlig kontaktform mellem generationer, som man sagtens kunne bygge videre på og afprøve med held i situationer, som kræver opløsning/håndtering af forskellighed, hvad enten det gælder alder, køn, kultur, etnicitet etc.

Dans med din nabo var en god og positiv oplevelse. Det indeholdt sjove elementer med bl.a. koreografi og en helt ny og fysisk god måde at danse på. Det var for nogle deltagere måske en smule grænseoverskridende, men det var også med til at gøre lektionerne dejligt forskellige, lige indtil vi skulle øve os til "forestillingen". Så blev der mange gentagelser, for at vi kunne huske de enkelte bevægelser i koreografien. Det er svært og krævende men også sjovt. Jeg vil gerne deltage, hvis tilbuddet kommer igen.

Der var dejlig kontant og professionel undervisning, hvor vi ikke brugte tiden på pauser. Undervisningen var fra første gang, som niveauet ville blive til forestillingen. Opvarmningen var effektiv og varieret. Der var spændende at være med hele vejen og til det hele, opbygning af dansen, kostumer, det samlede forløb, forestillingerne. At opleve at det lykkedes. Det var trygt, at man blev accepteret der, hvor man var dansemæssigt.

Der var spændende at danse sammen med de unge, og at det mandede ud i en forestilling. Det var sjovt at arbejde med musik og professionelle musikere. Det var dejligt at optræde i Operaen, og at vi fik rundvisning der. Et lille ønske var at + 60 i stykket blev fremstillet som andet end sladreterne ældre. Men alt i alt spændende og jeg gjorde det gerne igen!

Det er opløftende og af stor værdi at bo i et område hvor dette er en mulighed, når man er blevet over 60 og har været glad for at danse hele sit liv - og synes det er dejligt at optræde og måske gøre andre lidt gladere ad den vej. At arbejde i gruppen af 60'ere og blive instrueret af en professional danser som Gunilla, der er en fantastisk danser og pædagog, et sødt og kærligt menneske der har været berigende for det fællesskab vi 60'ere har haft med hinanden.

Det gjorde særligt indtryk på mig hvor dygtige koreograferne var til at bruge det danse materiale (os) de havde, til at skabe noget meget poetisk! Jeg har fået nye dansebekendte, så det åbnede virkelig op for at lære nogle medborgere at kende.

Det har været anderledes, fordi aldersfordelingen var så spredt. Instruktørerne var super gode og generelt har der været en god stemning.

Det har været både udfordrende, lærerigt og sjovt at have mulighed for at deltage i "*Dans med din nabo*". Samarbejdet med så mange forskellige mennesker i alle aldre, ledet og vejledt af dygtige koreografer (og musikere) har været en stor oplevelse. At se, mærke og tage hensyn til mange forskellige temperaments udtryk ved brug af krop og bevægelse har været meget tankevækkende og livsbekræftende. Tak for det.

Det har været en fantastisk oplevelse. Jeg fik overskredet nogle grænser. Mødt en masse skønne mennesker. Grinet. Fedt at møde en så engageret underviser, selvom vi ikke var så mange.

Det har været en god oplevelse at deltage i *Dans med din nabo* fordi: Jeg har savnet at danse -Koreograf Søren Mørkeryd var en stor inspiration og udfordrede med spændende koreografier. -Motionen var god og der røg et par kilo) - Det var dejligt at være sammen med min datter og lege og danse sammen med hende, også derhjemme når vi øvede koreografier - Det var skønt at se min datter folde sig ud, da hun elsker at danse moderne dans og der er ikke mulighed for at gå til det her i området. Hun fik solo og øvede og øvede sig. Det gav hende virkelig blod på tanden. - Fedt at blive slået sammen med mange dansere i alle aldre og med forskellige erfaringer.

Det har været en stor oplevelse - min koreograf Gunilla var meget professionel og lavede en smuk koreografi som passede til min aldersgruppe. Selvom det var skrækindjagende udfordrende at skulle optræde offentligt, var det at være med i Operaen stort og uforglemmeligt. Den ugentlige opvarmning i træningsperioden var sjov og inspirerende.

Det har været helt vildt fantastisk at arbejde med Lisbet og Troels, som jeg dansede med. Det var nyt for mig. Det var grænseoverskridende og ikke mindst helt ubeskriveligt sjovt. En gang imellem, har det dog også været udfordrende at lave en duet, da man skal samarbejde rigtig meget og sørge for, at timingen passer perfekt. Noget andet udfordrende har været, at jeg hele tiden skulle have et forelsket udtryk i mit ansigt, mens jeg dansede. Det har både fungeret og så ikke fungeret. Det har været fedt at lære nye mennesker at kende (til fælles prøverne) og få en masse ris og ros!

Det har været interessant at møde alle de andre - og samtidig interessant at vi alle arbejdede hen mod det samme, nemlig en forestilling til sidst.

Det har været interessant at se forskellen i sammensætningen i de forskellige aldersgrupper. I 60+ var vi var ca. 25. Kun tre herrer og ingen damer "med tørklæde". I teenagegruppen tre piger "med tørklæde". Børnene var en blandet gruppe både drenge og piger, og af forskellig hudfarve. *Dans med din nabo* afspejlede tydeligt vores samfund i dag. Alle var søde og hjælpsomme på tværs af alder. Det var en stor glæde.

Det har været interessant at se hvordan man kan lave en forestilling, og hvor lang tid det faktisk tog at lære. Det har været en god oplevelse at være sammen de andre. Desuden har jeg fået en helt anden forståelse af hvad dans er.

Det har været oplevelsesrigt at være med i danseforestilling. Alle medvirkende var aktive og positive engageret. Der blev sørget for at alle har det godt. Jeg/vi andre håber meget på, at fyrtårnets dansearrangementer fortsætter.

Det har været rigtigt sjovt og lærerigt.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Det har været sjovt at prøve en anden form for dans. Det var en udfordring at skulle optræde for et "forbigående" publikum - kunne vi "fange dem"? Tilsyneladende "virkede" det.

Det har været sjovt at være med til at få det til at se bedst ud, også da pigerne kom med, og vi kunne se hvor godt det virkede.

Det har været sjovt både at møde nye mennesker, men i den grad også at overskride nogle grænser med folk man ikke kender. Jeg synes det var dejligt at danse på en helt anden måde end "almindelig" dans. Sjove øvelser der udfordrede. Fedt at få grinet en hel masse og at alle var lige engageret i det. Dejligt at man kunne have sine børn med.

Det har været skønt at være med i et stort fællesprojekt. Det har været dejligt, at danse og bevæge sig sammen med mennesker i alle aldre. Udfordringerne har ligget i, at lære koreografier, men det har været gode udfordringer, som har gjort, at jeg opdagede, at jeg kunne mere end jeg selv troede. Instruktørernes enorme engagement, deres smittende glæde, deres dedikation og høje forventninger til vores engagement. Jeg følte mig respekteret, når der forventedes noget af mig. Det har været en stor personlig glæde og privilegium, at være med i en smuk og rørende forestilling.

Det har været spændende at få indsigt i, hvor meget øvelse det kræver, blot at skulle optræde 5 min. Det har også været udfordrende, men godt, at skulle improvisere. Jeg tør mere nu. Det var også rart rent fysisk, og ikke mindst at møde alle de dejlige mennesker på 60+, og at vi til sidst skulle danse med de unge.

Det har været spændende at være med i tilblivelsen af forestillingen. Det har gjort indtryk at se hvor meget der skal til for at få en forestilling med så mange mennesker op at stå.

Det har været spændende og meget motiverende at danse med 60+ gruppen. Meget fint at øve og udvikle dansen sammen med andre på samme aldersniveau, og fantastisk sjovt og givende at danse med de unge og de professionelle dansere til forestillingen. Personligt har *Dans med din nabo* og selve forestillingen betydet, at jeg er ved at lære en ny og skøn motionsform med et æstetisk og kunstnerisk udtryk, der udfordrer mig i min tredje alder.

Det har været utroligt spændende at danse med unge og børn. Utroligt at se hvor meget der skal til for at kunne danse i fire minutter - meget krævende og spændende. Følelsen at man er en del af gruppen, og at man ikke svigter. Det har hjulpet mig meget. Har en kronisk sygdom, som jeg til tider under træningen helt glemte jeg havde. Meget livsbekræftende. Dejligt at skulle vise hvad man har trænet til i længere tid. Håber der kommer mere af sådan dans for +60. Tak fordi jeg måtte være med.

Det intense forløb den sidste uge, hvor vi som dansere og undervisere kommer "ind under huden" på hinanden.

Det var dejligt at danse og spændende at se, hvordan en professionel koreograf bygger en forestilling op. Ikke mindst var det inspirerende og opmuntrende at være med, fordi vores koreografer var så søde, positive og pædagogiske. Det var svært at lære at gøre tingene på samme tid, og det gav indblik i dansekunstens facetter og udfordringer. Socialt var det opløftende at se os "gamle" klø på, og det var også meget rørende at være sammen med de unge til sidst.

Det var en stor oplevelse at være med i den kunstneriske proces, og følge den kreative udvikling af deltagerne og forestillingen. Det var en fin oplevelse at være en så på alle måder forskellig gruppe.

Det var et superfint forløb med spændende og engagerede undervisere. Der blev stillet krav til os i et trykt og rummeligt miljø, og resultatet var rigtig fint. Det var en helt fantastisk måde at være sammen på tværs af aldersgrupper.

Det var ikke hvad jeg forventede. Jeg havde forventet meget mere dans og mindre koreografi.

Det var meget interessant at følge den kunstneriske proces med udviklingen af forestillingen på de givne vilkår med den meget forskellige sammensætning af hele holdet. De aldersmæssigt meget forskellige deltager oplevede et meget fint samarbejde og sammenhold, der ellers kun sjældent er mulighed for i vores verden. Den utroligt generøse pædagogiske ledelse var beundringsværdig.

Det var rigtig sjovt og lærerigt, selvom vi ikke kan danse som de professionelle, Men jeg syntes vi kom godt med. Indimellem lidt forvirrende fordi alle ikke rigtig kunne følge med og holde afstand, men vi havde jo også forskellig aldre. Nogen forstår det lige med det samme og andre ikke. Måske lidt mere disciplin ville være godt. Det er noget de ældre bedre forstår end de unge.

Det var sjovt og udfordrende! Det var samarbejde på en måde jeg ikke havde prøvet før, og som udløste en masse latter og smil. Tænk, at danse sit telefon nr., en duft eller yndlingsgenstand! Det var bevægelse på en helt ny måde for mig. Vildt inspirerende.

Det var spændende at være med i en forestilling fra start til slut. Det var sjovt at lave dansen sammen med tidligere og nye venner. Det var en god oplevelse at følge de professionelle til de fælles prøver og se dem udvikle sig. Det var stort at optræde både på den intime scene i Dansekapellet og i de flotte omgivelser i Operaen. En stor oplevelse at danse til Det kongelige Kapels musikledsagelse.

Det var et super spændende forløb. Dejligt at smide tøjlerne og give slip på en ellers ret resultatorienteret hverdag, og bare følge med og se hvad det udviklede sig til. Det var skønt at møde andre gennem dans, og helt skønt at lave noget sammen med min datter der også nød forløbet meget.

Entusiasme hos deltagerne var åbenlys, trods meget spredt og forskelligt niveau for den medbragte iver hjemmefra.

Bilag - rapportens tabelmateriale

For det første har det været mega hyggeligt, sjovt og lærerigt. Vores instruktører var vildt søde og gode til at lære fra sig. Os der skulle danse fik selv indflydelse på hvad vi lavede og opviste hvilket var vildt sjovt. Det var dejligt at bryde lidt grænser ved at lave egne danse og danse for mennesker man ikke kender. Det var sjovt at vi endte vores træning af med en anden form for optræden. Det med at vi var på en togstation var vildt fedt! Helt klart en positiv, anderledes oplevelse som jeg håber på at få flere af.

Givende at vi var spredt i alder 6 - 70 år. At finde sit indre legebarn frem og stå ved det. Dans er så meget samlende af energi. Jeg ved ikke hvad folk laver, men jeg leger sammen med dem. Det var lige til at blive glad i låget af. Vores instruktører var uundværlige, de var rummelige, gav os selvværd og troen på vi kunne. Mere, mere og mere.

Gode ting: Optræden på en rigtig scene inkl. Operaen og blandet aldersgruppe. Dårlig ting: Nogle ting var for lette.

Godt projekt med pædagogisk og dygtig koreograf og danser. Flot tilrettelagt samspil med de andre grupper. Sjovt at være en dansetrup, hvor dansen tages så seriøst, og vi arbejder målrettet mod forestillingerne. Den elektroniske musik som blev kreeret til vores hviskescener var ikke rytmiske - det var ærgerligt. Da vi fik musikere på gav det en helt anderledes energi og større dansegælde.

Ideen var god. Men det virkede som om ballerinaerne, ikke havde den nødvendige erfaring med børnegruppen.

Inspirerende. Jeg er vild med Pina Bausch danse udtryk, og dette var noget derhen af nogen steder. Jeg er skuespiller, som har en baggrund bl.a. i et udtryk imellem dans og teater (Cher Geurtze, Rhea Leman) i Kbh. I slut halvfjerdserne samt også trænet, blevet undervist af Odinteatret og arbejdet meget og undervist med udgangspunkt i brugen af krop i rum. Samt jo fra den legendariske teatergruppe Solvognen, siden meget teater bl.a. Bellevue teatret, de små scener Kbh., BaggårdTeatret, Sv. Odense teater, undervist i teater og instrueret mange steder, bl.a. Højskolen i Svbs teaterlinie og lidt film. Det var dejligt at blive undervist af kompetente, at gå ind i et rum og forske (stoleimprovisation), at alle var dedikerede, at det skete lokalt, respekten for hinanden og arbejdet. Som at få lov at arbejde som jeg engang har gjort særdeles meget. Stolene var meget inspirerende at improvisere ud fra, og bænkevarmerfiguren har masser af historier og poesi i sig. Kunne godt have brugt mere tid til udforskning. Jeg følte mig tryk, og dejligt at jeg ikke var den overansvarlige.

Interessant at følge en koreografi og se den udvikle sig. Godt og krævende at skulle præstere. Altid dejligt at danse. Godt at møde venlige og engagerede mennesker. Større kendskab til opbygning af en forestilling var et overraskende og meget positivt element, og at følge at der opstod kunst. Det er fascinerende at følge engageret samarbejde om et projekt, og beundre professionalismen i forløbet.

Interessant at følge udviklingsprocessen frem til den afsluttende forestillinger.

Jeg blev meldt ind i projektet utrolig sent da en dansegruppe, som oprindeligt skulle have været med, hoppede af. Derfor blev der ledt efter andre dansere, og jeg takkede selvfølgelig ja. Jeg synes generelt, at det har været en super god oplevelse. Personen der stod bag koreografien, iscenesættelse samt musikken var meget kompetent og fokuserede på de vigtigste ting. Lisbeth havde en masse energi og formåede at få alle til at føle sig velkommen og godt tilpas - fordi ja, vi var jo utrolig forskellige. Jeg, som er en ung halv fransk halv dansk pige på 17 år gammel og der har danset i 12 år blev sat til at danse en duet sammen med en sød fuldkommen dansk dame på over 60 år, som vist nok var startet med at danse for et par måneder siden. Kombinationen lyder sjov og ved I hvad, det var den også. Jeg morede mig og så nye perspektiver i dans. Dans handler ikke kun om at vise sine evner, men også om at fremhæve de andres. Og der ikke er så meget talent - for ja, man behøver ikke at være god for at danse - så i det mindste fremvise viljen og lysten til at udtrykke sig gennem dans. Fællesskabet spiller en meget stor rolle i en forestilling og øvelserne op til forestillinger. Jeg holdte derfor meget af den blanding der blev gjort af unge og ældre mennesker. Der opstod en usædvanlig, men meget godt sammenhold som man sjældent ser. Budskabet af det fællesskab var virkelig klart. Er der noget jeg er lidt ked af, så er der nok det faktum at jeg kom så sent ind i projektet. Jeg følte at jeg nærmest blev kastet ind i en verden som næsten var færdig bygget og alligevel skulle give udtryk for, at jeg havde været med til at skabe den. Det var lidt ubehageligt. Dog, blev der taget godt af mig (og mine 2 andre dansere fra samme kompagni), så følelsen forsvandt. En anden ting der desværre bragte lidt vrede var det faktum at jeg var en "reserve". Fordi andre hoppede af, så skulle jeg hoppe på. Jeg fik selvfølgelig valget om jeg ville være med eller ej, men problemet er mere at da jeg fik tilbuddet, lød det som om de havde brug for mig til forestillingen (hvilket de også havde, men ikke på samme måde som jeg havde forestillet mig). Der blev på intet tidspunkt sagt, at det var et projekt der var blevet skudt i gang for lang tid siden og at der desværre var hoppet et hold af. Jeg brokker mig ikke, men fortæller blot at man skal sige tingene som de er så man ikke får for store forventninger og ikke bruger for meget tid på det. Jeg var under terminsprøveperioden og var såmænd lidt stresset. Jeg vil nu påpege at jeg globalt set synes, at jeg har været heldig at være medvirkende i dette projekt. Fællesskabet var stærkt, lederne var skarpe og forestillingen var frisk og sendte positiv energi ud. Jeg er også glad for at måtte få lov til at danse i Operaens foyer i København fordi det slet ikke er det samme at stå i foyen med dagligdags tøj på som det er, at stå der med dansetøj. Det var en stor oplevelse. Jeg er også glad for at måtte være med til at danse i den Black boks scene der er på Dansekapellet. Det gjorde forestillingen meget behagelig og professionel. Alt i alt takker jeg for chancen jeg fik. Skal jeg lige komme med det sidste, så er det, at jeg bukker dybt for Lisbeth - koreografen - fordi hendes arbejdsindsats var kolossal og hun fortjener virkelig ros for hendes hårde arbejde. Hun var struktureret og formåede at smile og være rolig selvom der nogle gange, kunne opstå stress og kaos. Hun opfyldte sit arbejde som godt som man nu kan. Tak.

Jeg syntes det har været rigtig godt, sjovt og anderledes at være med. Jeg har overskredet nogle grænser, men det er jeg glad for.

Jeg var med i forestillingen NABO, som var sjovt, da det var folk i alle aldersgrupper, der var samlet.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Meget inspirerede og super dygtige lærere skabte nogle sociale og danse-mæssige trygge rammer, som holdets positivitet og venlighed fik til at blomstre. Der var ikke tid til så megen snak, men vi fik da mere os over vores egne dansefejl. Vi lærte meget af de unge: føre bevægelserne helt ud osv. Det der med, at elske (og dvæle ved) hver bevægelse, i stedet for at sjuske, der førte Dansebryggeriet modellen videre! Jeg savnede ekstra øve tid til samdansningen af grupperne. Overordnet har det været nogle uforglemmelige, hjertevarme, inspirerede og skabene måneder, som jeg har været så heldig, at være med til. Tusind tak.

Min situation er speciel, da jeg blev diagnosticeret med muskelgigt 2 måneder inde i forløbet, og var tvunget til at stoppe og blive behandlet. Det var med stor skuffelse og sorg for mig. Det havde været fantastisk at deltage i forløbet, og jeg glædede mig meget til forestillingerne, som gav træningen seriøsitet og kreativitet. Det var også fantastisk at udfordre sig selv med nye bevægelser både fra vores vanvittig dygtige koreograf, som både kunne udfordre og tage hensyn til begrænsninger, og de andre deltagere. Vores bevægelsesmønstre afspejler jo vores personlighed, og netop når man er oppe i årene er det godt at flytte sine indre grænser

Sjovt - glemte alle andre problemer og tanker i den tid vi dansede. Havde det sjovt med dem jeg var sammen med. Imponeret over hvad Mette fik ud af os uprofessionelle, og især fantastisk at opleve at være med i samspillet med børnene. Kaffe-pausen vigtig - også til en snak med naboen.

Sjovt at vi var så forskellige. Det var godt/flot at afslutte i Operaen.

Spændende af følge, hvordan en forestilling bliver til. Sjovt at have et fællesskab med andre om dans. Det har givet mig lyst til at fortsætte med at danse. Jeg er imponeret over, hvor professionelle de er i Dansekapellet. Jeg har fået mere lyst til at se danseforestillinger.

Spændende og udfordrende med improvisation og gruppedanse. Gode undervisere med professionel tilgang løftede det hele op, og fik det til at falde på plads når kravende/udfordringerne blev for store for så mange uøvede seniordansere.

Synes det har været en fornøjelse at deltage. Muligheden for at lave noget med min datter var fantastisk. Hun elsker at danse og muligheden for at dele det med hende resulterede i at vi kom tættere på hinanden. Synes underviserne var dygtige og pædagogiske. De havde også et ønske om at det skulle blive godt, og forlangte noget af os. Hvis ikke der var et vist engagement ville jeg ikke synes det var godt. Når man skal præsentere noget for andre, synes jeg det er vigtigt at man føler man kan stå inde for produktet. Det var fedt at de havde ambitioner og formåede at få os til at ville det samme. Det har været en stor oplevelse jeg er meget taknemmelig for.

Vi havde en danselærer der viste os alle respekt, så man ikke følte sig dum, når man ikke kunne finde ud af det. Sindssygt god stemning på holdet.

Tabel 6. Deltagernes egen beskrivelse af deltagelsen i *Unge på vej*

<p>At der er plads til at lave fejl og have det sjovt, men samtidig være seriøse og få noget ud af træningerne.</p>
<p>Da jeg gik til audition var der en smule funk/hiphop ind over. Det syntes jeg overhovedet ikke kom til sin ret, da jeg startede på holdet. Da jeg læste om <i>Unge på vej</i>, stod der beskrevet, at vi ville arbejde med mange forskellige dansegenre. Hele forløbet igennem har vi arbejdet med moderne dans/ballet. Det blev jeg en smule skuffet over. Jeg har selv danset hiphop i 5 år, og det var derfor meget nyt. Når det så er sagt, har jeg også lært en masse nyt indenfor dans, som jeg helt sikkert tager med i rygsækken. Jeg har udviklet min dans, og det er udelukkende på grund af <i>Unge på vej</i>.</p>
<p>Det fede ved <i>Unge på vej</i> er at det er et så nyt koncept, at der ikke er en decideret tradition med noget, så det hele kan ændres. Samtidig med at dette er en charme og herlighed, er det også en begrænsning fordi noget skal skabes fra bunden.</p>
<p>Det har været læreligt, udfordrende, spændende og sjovt. Især at arbejde med koreografien selv, tænke kreativt, samarbejde med andre der taler et helt andet kropssprog, og se hvordan det har kunnet udvikle sig til et 'produkt'. Jeg har lært meget af rent performancemæssigt at stå foran andre, blive i en bestemt følelse, noget der har været svært og udfordrende men også det der virkelig har været lærerigt og super brugbart på så mange niveauer udenfor dansen også.</p>
<p>Det har været sjovt og anderledes at prøve kræfter med en ny stilart. Jeg har lært utroligt meget af forløbet, og jeg har udviklet mig meget.</p>
<p>Det har været sjovt og udfordrende! Gode undervisere.</p>
<p>Det har været sjovt, men hårdt. Det har været fedt, at man selv har kunne se, at man udviklede sig. Det har været et godt fællesskab.</p>
<p>Det har været spændende at følge med i ens egen, så vidt som andres, udvikling inden for dans. Det var rigtig sjovt at danse jazz med Allen. Efter hans time blev jeg klar over, at det mere er den stilart, som interesserer mig. Jeg synes, at det var specielt udfordrende at træne grundlæggende ballet, da det kræver meget styrke og smidighed, men det har helt klart været en fed udfordring.</p>
<p>Det har været spændende at møde mennesker med så forskellige danseerfaring. Det har været udfordrende, på en god måde, at skulle arbejde med to koreografer over samme periode.</p>
<p>Det har været super sjovt at deltage! Jeg har danset før, men holdte en længerevarende pause, så det var rart at få mulighed for at danse igen! Skønt, at danselærerne har været dygtige undervisere, koreografer og dansere, samt at de har været i stand til at undervise de enkelte elever svarende til det individuelle niveau.</p>
<p>Det har været et sjovt og hyggeligt forløb. Det hjalp meget på vores sammenhold at vi allerede var tætte inden vi startede. Det gjorde, at det var nemmere at arbejde sammen, og få kreeret et team. Vi har haft små hyggelige ture, hvor vi har optrådt for skoler, ude i byen og andre angementer, hvilket jeg synes der har været vildt sjovt og udfordrende, da det er meget anderledes end at optræde på en scene. Så ens grænser "udvider" sig meget! Det er en god ting. Det var også super fedt at være en del af <i>Unge på vej</i>, fordi vi havde nogle gode undervisere og et par fantastiske gæstelærere der gav masser af ny inspiration.</p>
<p>Det var fedt at prøve noget helt andet og et så komprimeret forløb, men hvis jeg skulle gøre det igen, skulle træningen være lidt mere jævnt fordelt og ikke så sammenpresset. Det var fedt at arbejde på en anden måde, ikke at kunne se en sammenhæng, men så kom det hele til at gå op i en højere enhed til sidst.</p>
<p>Det var sjovt at danse sammen med andre. Desværre var det for tidskrævende - mange timer over meget kort tid. Instruktørerne/koreograferne var sindssygt dygtige og veloplagte. Meget inspirerende at se dem undervise.</p>
<p>Hvis jeg skulle beskrive forløbet med tre ord: hårdt, udfordrende, unikt. Der har godt nok været nogle svedige og udfordrede unge mennesker i det danselokale, men det har været sådan en unik oplevelse. Man går ikke bare til det, man har været til audition, og så har man sammen udviklet sig. Jeg har et helt unikt bånd til de piger (og drenge) og det har været fantastisk og grænseoverskridende på alle måder.</p>
<p>It was my first experience with dance and performance, so all what I had done was pretty challenging for me. I'm not used to express myself through movements and I was hesitating a lot, but I feel I have improved. I even enjoyed performing in the end. So in a way each workshop was challenge for me in terms of body movement and dance techniques, but also in terms of social skills, self-expression and cooperation. But I very much enjoyed this process and especially I appreciated "safe environment" for exploration, which choreographers and us together were able to create.</p>
<p>Jeg har deltaget i Stud. Kompagniet 2014 og 2015. Jeg savnede at danse, og særligt at have et produkt at vise frem for andre. Derudover har det været altafgørende for den gode oplevelse, at have arbejdet sammen med Don Gnu (Jannik og Kristoffer). De har en virkelig fed måde at formidle og udtrykke bevægelse og måder at arbejde med koreografi på, som er lige mig, og jeg har ladet mig inspirere rigtig meget. Derudover, synes jeg det er meningsfuldt at have været en del af hele projektet, og det giver mig mere motivation for at deltage, at jeg ved der ligger nogle visioner bag, og at der bliver tænkt dans på forskellige måder og at det kan blive bredt mere ud. Det motiverer mig mere, end bare almindelige dansetilbud. Det har været fedt at få mulighed for at komme til Folkemødet på Bornholm samt på Rigsarkivet (kulturministeriet) for at vise produktet frem i 2014. Jeg ville personligt blive ret rægerlig, hvis projektet ikke kunne fortsætte i 2016, da det virkelig er meningsfuldt, og fedt at være med for mig.</p>

Bilag - rapportens tabelmateriale

Jeg har syntes, at det har været super fedt at kunne mødes med en flok dansere på min egen alder hver/ hver anden uge. Det har været en god motivationsfaktor i forhold til det at øve sig på sit stof og dygtiggøre sig. Jeg havde måske ønsket mig at vi ikke selv, som elever, skulle skabe så meget stof, da det ikke umiddelbart er det, som jeg personligt vil med dans. Derudover kunne jeg have ønsket, at vi enten lavede en kortede forestilling, eller at vi havde haft mere tid til at kunne vores stof fuldt ud, så man ikke var usikker på om man kunne det ordentligt inden man skulle på scenen.

Jeg har været glad for at have mere dans sammen med andre med samme interesse et sted hvor niveauet er højere end mange andre steder. Nogle beslutninger, mener jeg, er blevet taget for impulsivt, og vi har ikke hele tiden været ordentligt informeret, hvilket for mig, har været til stor frustration.

Jeg har været virkelig glad for at være med, da jeg lærte en del om mig selv. Så har jeg udviklet mig helt vildt, og det er helt klart mine trænere skyld, da de virkelig har koncentreret sig om hver enkel danser. At man også får gæstetræner syntes jeg også gør noget for ens udvikling. Da man virkelig lærer meget af at danse noget forskelligt og på forskellige måder. *Unge på vej* har været noget af det fedeste jeg har deltaget i.

Jeg synes der har været rigtig sjovt og interessant at prøve. Jeg havde forestillet mig noget andet end sådan det lige var. Troede det ville være lidt mere funk, og man ikke selv skulle finde på små sekvenser og serier, men at det imod var danselæren der havde en lidt større del i hvad man skulle vise til forestillingen. Men det har været meget nyt og spændende at prøve. Når jeg tænker tilbage på det, syntes jeg faktisk det har været meget lærerig og fedt at prøve. Det fede har helt klart været at have rigtig dygtige danse lære, og at man er blevet taget meget seriøs angående dansen.

Jeg synes at det har været en god oplevelse, og at det er et godt dansehold med forskellige dansearter. Holdet er meget venligt, og er klar til at lukke én ind i fællesskabet, hver gang der kommer nye. Til træningen er vi meget målrettede, og det vil jeg sige er et stort plus, men når vi spiser snakker vi meget sammen, både om dansen men også om alverdens ting.

Jeg synes det at være med i *Unge på vej* er rigtig godt. Man bliver udfordret, og er selv en stor del af tiden med til at lave dansene og man udvikler sig meget angående sin dans. Man lære også nye mennesker at kende og får skabt et godt sammenhold.

Jeg synes det er spændende og sjovt. Det er fedt og udfordrende at danse noget helt andet end det jeg er vant til. Jeg synes det er lidt hårdt men det er også rigtig sjovt, og det er helt sikkert noget, jeg vil fortsætte med.

Jeg synes det har været en super spændende oplevelse. Jeg har lært en masse og fået en masse nye venner. Jeg er blevet rigtig smidig, og jeg føler at jeg har lært meget af alle udfordringerne. Eksempelvis har det været meget hårdt at træne hver lørdag. Det sætter begrænsninger på det liv man er ved at få som ung. Det har også været hårdt at træne med Pavel så lang tid, da han ikke (ligesom Hanne) sørger for at vi drak nok vand. Jeg synes det er super sjovt at have opvisninger. Vi har et dejligt fællesskab, og det er rart. Man føler sig tryk.

Jeg synes det har været et spændende forløb. Lidt grænseoverskridende men sjovt. Har nemlig ikke danset den slags dans før. Selvom vi ikke har haft så mange timer til at øve i, syntes jeg faktisk at vores forestilling blev rigtig god. Den gæstelære vi havde en af gangene var super god. Det var sjovt at prøve noget som var anderledes.

Jeg synes det har været fantastisk at deltage i '*Unge på vej*'. Jeg har danset i godt 11 år, men aldrig i denne stilart. Da jeg tog til optagelsesprøve var jeg endnu ikke bevidst om hvilken form for dans det var. Jeg synes det har været sjovt og udfordrende at prøve og arbejde med noget nyt.

Jeg synes det har været super spændende og meget lærerigt. Jeg synes det var fedt at møde nye mennesker og stå foran et publikum og optræde. Der har været nogle mindre gode ting, men det har ikke være noget som ødelagde projektet. Der er klart altid noget svært ved noget nyt, men vores danselære har været super dygtige til at lære os det. I det hele taget har det være super fantastisk.

Jeg syntes at det var fedt at alle var så forskellige, og at vi kunne hjælpe hinanden. Det var nogle gode og motiverende undervisere, selvom det godt kunne være lidt stressende en gang imellem. Sådan med tiden osv.

Jeg syntes det har været spændende. Det har givet mig en masse ideer og givet mig mere selvtillid i min dans. Øvelserne vi lavede var ret sjove, og man lærte meget af dem. Så var danselærerne også rigtig rare.

Kedeligt og krævende.

Spændende og udfordrende instruktører. Det er meget tidskrævende og passer ikke ind i mit skema at tage 3 dage om ugen ud af kalenderen i 3-5 uger for at arbejde med dansen. Jeg så hellere at der blev arbejdet med projektet over en længere periode og med træning 1-2 gange om ugen, hvorfra der ville være ekstra weekender som skulle bruges på intense workshops eller lign.

Udfordrende - på socialt, fysisk og teknisk niveau. Utroligt givende og samtidig utrolig krævende. Dansen set med nye øjne - performance i sin renhed. Sit personlige præg giver selvtillid, styrke, mod på mere. Dette har jeg taget med videre til studielivet. Individualitet over for gruppen, med gruppen. Utrolig fællesskabsfølelse givet ved en lille gruppe.

Vi kom igennem mange forskellige stilarter, hvilket var positivt og gjorde indtryk. Koreografien var udfordrende på en god måde.

Tabel 7. Deltagernes ønsker til fremtidige danseaktiviteter (*Dans med din nabo*)

Afgrænset periode er fint i en travl hverdag. Sjovt at træne frem mod en opvisning - er vant til det som gammel gymnast. Måske lidt mere sved på panden. Mange øvelser om egne og andres grænser. Kropssprog. At udtrykke følelser og stemninger.

At man har indflydelse. At trænerne/eksperterne har styr på det de snakker om.

Danselystne mennesker som har lyst til at lege.

Der må gerne være et mål (en forestilling). Jeg vil gerne have indsigt i den samlede koreografi. Jeg vil gerne kunne udvikle mine egne dansefærdigheder. Jeg vil gerne fortsat instrueres af professionelle koreografer.

Det at der er et endemål gør mig mere fokuseret. God musik. Gerne flere dansestile indarbejdet i koreografien. Ideen med unge og ældre var spændende. Super at få ældre ud på dansegulvet uden det er pardans men samarbejde. Jeg deltager gerne igen.

Det er svært at svare på. Det er jo bare dejligt at danse sammen med andre.

Det forløb over en begrænset periode, der afsluttes med en forestilling, gerne med forskellige aldersklasser og blandt professionelle.

Det samme som nabo.

Det samme men med flere deltagere.

Det samme som sidste gange og flere inputs giver fremtidens projekter endnu mere spændende.

Det ved jeg ikke lige. Måske at man skulle prøve en masse forskellige ting.

Det ved jeg ikke, men gode koreografer tæller stærkt.

Dette forløb afsluttende med Lullaby dækker meget godt mine forventninger. Lidt større krav kunne jeg godt bruge, men forstår afvejningen af krav og materiale.

En afsluttende forestilling.

En god instruktør. Det havde vi virkelig. Noget godt rytmisk musik og søde meddansere.

En masse fælles dans og læring i at kunne danse og finde/bruge rytmen.

En optræden. En dygtig koreograf.

Et forløb som dette ville være tilstrækkeligt for mig til at være med. Det er vigtigt at man beholder dygtige dansere i spidsen som styrer og instruerer.

Forløbet skal være overskueligt - ca. 2 mdr. Et på forhånd fastlagt projekt, hvor instruktørerne ved hvor vi skal hen.

Forskning i et udtryk, træning, også gerne den mere lette almindelige dansetræning og den mere ordinære showagtige. Det er sjovt og godt og vigtigt at lave, men den skal ikke være det kunstneriske udtryk. Selvom jeg er gammel (62) er jeg jo professionel skuespiller, så selvom jeg absolut ikke var mester, kunne det være godt, der var lidt penge til forestilling. Løn. Jeg er ellers ligeglad med forestilling egentlig, hvis ikke løn, men ikke laboratoriearbejdet med kompetente vejledere. Altså jeg er vild med proces, træning, udvikling, forskning, opdagelse med folk jeg bliver inspireret af, ikke amatører, fællesskabet er jeg også ret ligeglad med, det er hyggeligt nok, men bare en ekstra bonus.

Fælles kreativitet og indholds-medindflydelse. Ikke sådan rigtigt vetoagtigt, men alligevel indrettet til den enkeltes formåen. For mit vedkommende som KOL-ramt er det nødvendigt med serielængder der tager hensyn til dette forhold.

Få lov til at arbejde med bevægelse og musik mere spontant og frit. Få lov til at udforske kroppen og dens muligheder, synes jeg er det bedste ved dans. Dog kunne jeg også godt ønske mere tekniktræning, så længe det er velafbalanceret med det legende element i dansen.

Gerne noget af det samme.

Gerne noget af det samme som det der skete i dette forløb.

Gerne tilsvarende forløb. En dansegruppe med en afsluttende forestilling. Gerne med Gunilla som koreograf.

Jeg brænder for argentinsk tango, men andre danse frister også.

Jeg deltager gerne til alle slags danseoptrædener. Bare det er udfordrende, så er jeg frisk! Ej men, hvis jeg absolut, skal skrive noget, for at hjælpe, så vil det nok være, at vi skal have nogle flere timer at træne i.

Jeg er frisk på ideen endnu en gang.

Jeg er vild med den måde det foregik på - så meget gerne noget i den stil. Men er også klar til alt mulig andet slags dans.

Jeg er åben for næsten alt.

Jeg kan godt lide at optræde, og synes også det er sjovt at udforske mine egne evner i forhold til bl.a. koreografi.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Jeg må se i øjnene, at danser bliver jeg aldrig. Jeg følte mig tit som en klumpe-dumpe, så jeg har ikke de store fremtids-drømme med hensyn til dans.

Jeg var allergladest for at danse fastlagte koreografier - det var fint med kombinationen mellem mere dramaprægede elementer og danse, hvor vi selv var med til at forme, men for mig er det helt sikkert koreografierne der trækker.

Jeg vil bare gerne fortsætte med at gå til dans og blive bedre til det.

Jeg vil gerne fortsætte i nogle tilsvarende forløb, som det nyligt afsluttede med en øve periode og en afsluttende forestilling. Ugentlige øve dage (1 eller 2 x ugentlig). Gerne forløb der udvikler teknikker og bevægelser målrettet 60+ere, der gerne vil danse moderne dans.

Jeg ønsker større vægt på et faktisk møde mellem professionelle dansere og amatører og mellem gamle og unge i selve dansen.

Kunne man i de kommende danseaktiviteter arbejde med dans og de mange perspektiver der er, så ville det være fint. Eksempel: Ikke kun danse hip hop eller ballet. Brug andre måske ukendte genre i dans såsom Gaga dans, moderne dans, samba, tango, par dans osv. På den måde ville ordet "dans" i en forestilling virkelig give mening. Jeg ville også stå fast og nærmest kræve at unge og ældre skulle blandes. Vi blandes jo ikke sammen til hverdag og egentlig kommer man til at glemme lidt om de andre omkring os. Jeg blev positivt overrasket og nærmest rørt da jeg så, at de ældre som jo alle var over 60 år, prøvede deres bedste på at bevæge sig og danse. Deres vilje og mod er noget som unge kunne lære lidt af! Og de ældre kunne samarbejde med de unge for at tage eksempel på vores præcision som de ældre nogle gange mangler på grund af alderen.

Meget mere af det samme.

Meget mere af samme type som det sidste gang, altså lære at lave vores egen koreografi kombineret med dansetrin som bliver indlært af instruktøren.

Meget mere dans og musik og mindre fokus på opvisning.

Mere tid til afprøvning af forskellige genrer.

Mulighed for at bruge det min krop kan og kan lære i en dansesammenhæng, som også meget gerne må arbejde frem mod et fælles mål.

Måske lidt i stil med musicals med super musik, for dansen kommer rigtig frem ved, at der spilles god rytmisk musik, og så måske lidt mere danse trin.

Noget af det samme, dans sammen med unge og børn. Være med til at sammensætte dansen sammen med de dygtige dansere og instruktører. Danse nogle vigtige emner/budskaber ud til alle aldre og vise at selvom man er 65 år kan man stadig være med.

Noget af det samme. At forestillingen bliver lavet ud fra det materiale (os) der er der.

Noget af samme karakter som *Dans med din nabo*.

Noget lignende Lullaby. Gerne med lidt mere fællesskab med de øvrige grupper som det var tilfældet i Nabo i 2015. Men uanset hvad stiller jeg gerne op igen til et lignende projekt. Det er en fest at bo i NordVest.

Noget lignende.

Professionelle undervisere og formidlere. Et godt projekt der er strikket realistisk sammen. Mere undervisning. En kulmination som forestillingen og gode øve faciliteter.

Rytmisk musik. Dygtige folk endnu en gang og gerne målrettet forestillinger.

Stadig øvelserne med at samarbejde, få delelementer til at blive til en sammenhæng. At man stadig kan være med på alle niveauer.

Synes ikke indholdet er det bærende element for at jeg vil deltage igen. Men, det er vigtigt at undviserne har et niveau og et ønske om at det skal have et vist niveau. Undviserne skal selvfølgelig have det nødvendige pædagogiske og didaktiske indsigt for at det kan gøre på en måde så alle på hvert niveau kan være med.

Sådan noget ligesom denne danseoplevelse syntes jeg personligt er vildt fedt! Mere af det tak. Syntes generelt at danseaktiviteter er sjove om det så bare er træning for at blive bedre eller for at opvise ligesom vi gjorde.

Træning gerne med forestilling for øje noget af det samme faktisk.

Træning, udfordring, forestilling.

Vores forestilling var i en skolegård med Svendborgs bedste udsigt. Jeg kan godt lide når man leger med rum og lys, så oplevelsen bliver en totaloplevelse. De tre koreografer: Sofie Christiansen, Søren Mørkrid Thøgersen og Allen Wildes kan få mig med på nok samtlige af deres ideer.

Tabel 8. Deltagernes ønsker til fremtidige danseaktiviteter (Unge på vej)

Jeg er lige blevet optaget til musical, og hvis der kom dans i området hvor jeg boede (Middelfart) ville jeg helt sikkert benytte mig af lejligheden.

At danseaktiviteten bliver taget seriøst, og man som danser også selv bliver det. Ellers bare at det ser spændene og fedt ud.

Balancering mellem studie og krav til dansen. Ellers nogenlunde som sidste år. Overvejelser/tvivl består i nye studieårs studerende og tiden nye linje kræver. Hvor skal energien ligges?

De skulle være for unge, som ikke nødvendigvis dansede i forvejen. Nogle begynder, let øvede hold, hvor man, ligesom her, også kan byde ind og er med til at opbygge en forestilling, serie eller rutine.

En masse forskellig undervisning måske, jeg ved det ikke.

Et kreativt og skabende miljø.

Helt sikkert noget mere funk, hiphop og street.

Hm, måske noget mere partnerarbejde, og nogle unikke former for dans? Måske lidt mere impro og mere med at danse på andre terræner, som fx på en legeplads eller hvad ved jeg.

Ingen ændringer.

Jazz dans ville være sjovt at prøve. Hip hop/ Streets Dance.

Jeg kunne godt tænke mig at der fortsat blev holdt fast i moderne dans. Derudover ville jeg også være glad for at møde stilarter som lyrisk hip hop og showdance.

Jeg kunne godt ønske at der var mere tid til fordybelse.

Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at vores undervisere lavede mere af koreografien til os. Jeg synes, at vi lavede lidt for meget af koreografien selv, og jeg har derfor ikke følt, at jeg har udviklet mig så meget, som jeg kunne.

Jeg savner undervisning man blot møder op for at blive undervist i noget teknik og derefter tager hjem, uden at have en decideret forestilling at se frem til. Men på den anden side kan jeg godt lide konceptet med forestillinger, fordi det føles som om der er skabt noget reelt som kan vises frem.

Jeg synes at det var ret fedt at vi var et forholdsvis lille hold, for så følte man at der på en måde var mere tid til en selv og mere plads til at udvikle sig. Det var også vildt fedt at vi havde alle de opvisninger. Man blev virkelig udfordret! Vores udflygt til København var så hyggelig og lærerig! Helt klart noget vi kunne gøre igen. Men hvis jeg ville gå til fremtidige danseaktiviteter skulle der helt klart også være et godt miljø altså: godt sammenhold, gode dansestudier og rare lærere.

Jeg syntes at det burde være lidt mere niveau fordelt, da jeg syntes der var noget af det der var meget svært at lære på så kort tid.

Jeg ville have været mere glad for det hvis der også kom noget hip hop og jazz Dance ind over. Da det er det jeg elsker at danse.

Lidt lige som i år, for jeg syntes det har været rigtig fedt i år. Det ville være sjovt hvis der var flere dansere med. Jeg vil slippe for en forestilling, fordi at så er det svært at gå glip af timerne. Personligt får jeg mindre lyst når det kun har til formål at blive til en forestilling.

Længerevarende forløb eller en enkelt workshop i ny og næ.

Mere blandet dans få alle stilarter som muligt ind i koreografien.

Mere kreativitet i forhold til location af dansen! Vær lidt kreative i forhold til, hvor der bliver undervist, så eleverne ikke blot lære at bruge og udnytte det givne danserum, men også udfordres i brugen af naturen.

Niveauet skal være højere. Jeg har manglet incitament til at forbedre mig fordi andre på danseholdet heller ikke har gjort en ekstra indsats. Desuden har vi begge år haft nogle få på holdet hvis niveau ikke har været tilstrækkeligt til at man har udviklet sig ved at danse sammen med vedkommende.

Noget andet musik kunne måske få os unge med.

Noget lige som i år. Det har bare været fantastisk. Der kunne måske godt have været lidt flere forestillinger.

Opvisning.

Socialt fællesskab med andre unge. Måske ideudviklingsworkshop over hvilke udsatte grupper i Odense Kommune, som man kunne lave et eller andet tilbud til. Det kunne være fedt. Jeg har ingen bestemte danseaktiviteter som sådan (altså i dansestilarter eller lignende).

That also beginners could participate and are included also in terms of ideas, not only being instructed what to do.

Timerne skulle være placeret over en weekend i stedet for hverdage.

Workshops med professionelle dansere, synes jeg ville være det der kunne tiltrække mig mest til at deltage. En forestilling er nødvendigvis ikke det, som ville være afgørende for om jeg kommer eller ej. Underviserende behøver heller ikke at danse en bestemt genre, for det er altid godt at lære noget andet end det man er vant til.

Tabel 9. Deltagernes beskrivelser af hvad de har fået ud af at deltage i *Dans med din nabo*

At jeg stadig bør passe "morgentræning", (hvilket har knebet efter jeg mistede min mand). At ballancer ikke er hvad de har været. At jeg stadig kan opfatte trin.
Bortset fra at jeg måtte stoppe i utide og gik glip af det vigtigste, har det gjort, at jeg fra at betragte mig som surt arbejdende motionist, betragter mig som glædesfuld danser. Serious med at skabe noget ved bevægelse. Ser selv nye koreografier når jeg hører musik. Glæder mig bare til at kunne være med til noget lignende i næste sæson. Kan I ikke være med til at skabe betingelser for at vi kan fortsætte?
Både at opdage en ny type dans (for mig). Få venner. Have en positiv oplevelse med i rygsækken. Jeg har rystet lidt af min generthed af mig. Tænker ikke så meget over hvad andre tænker om mig mere.
Det har været en hel fantastisk oplevelse, og jeg nyder at se dansevideoerne og vise frem for vennerne.
Det har været en skøn terapi ovenpå et meget stresset arbejdsliv. Skønt at være sammen med andre gennem dans.
Det var en anden oplevelse end andre sportsaktiviteter som jeg ellers dyrker.
Det var en sejr at gennemføre forestillingerne. Det har givet mig en større selvtillid og et mere klart syn på min egen alder og hvad der er muligt at gennemføre rent dansemæssigt. Den kreative del af dansen var ny for mig og måske det mest inspirerende i hele forløbet. Noget jeg vil følge op på i den kommende sæson ved at melde mig til hold som beskæftiger sig med den del af dansen.
Det var for krævende tidsmæssigt, så jeg måtte bakke ud af det, desværre.
Det vigtigste for mig var mit forhold til min datter. Jeg har fået noget samme med hende jeg ikke kan se kunne gøres på andre måder.
Efter 100 besøg på Rigshospitalet var det skønt, at skulle møde til noget spændende, opbyggende og møde nye udfordringer. Oplevelsen af at jeg faktisk kan medvirke til en forestilling med dans. Trygheden ved at være i professionelle hænder.
En festlig og sjov oplevelse.
En forpligtende social opgave, jeg fandt gavnlige for mit velbefindende, og for min fysiske formåen.
En masse dejlige oplevelser, gode venskaber og motion.
En meget positiv oplevelse af hvad dans kan gøre for meget hurtigt at bringe meget forskellige mennesker sammen. Glæden ved at være en del af en gruppe som sammen præsterer et værk af en vis kvalitet. Dejligt at være sammen med unge som det ellers ikke er nemt at dele tid sammen med.
Fik fjernet lidt af min egne fordomme omkring dans. Fandt en ny måde at være sammen med venner på. Fandt noget der kunne laves sammen med mine børn.
Fået en større forståelse for hvad der indgår i en danseforestilling
Fået lyst til at danse igen. Mødt nye mennesker. Fået udfordret mig selv i en social sammenhæng. Fået lyst til at se flere danseforestillinger.
Glæde og på en måde forhøjet livskvalitet
Glæde, fællesskab, mindre fordomsfuldhed overfor andre. Endnu større interesse for kropsudtrykks formåen.
Glæde, udvidelse af mit kendskab til moderne dans. Respekt for de professionelles kunnen.
Har fået nye venner. Har fået mere lyst at prøve anden slags dans. Har fået det bedre med min kroniske sygdom - tør prøve noget mere. Bedre helbred.
Indblik i en ny verden.
Inspiration til danseundervisning og processen i at opføre en forestilling.
Ja det synes jeg sådan set meget tydeligt fremgår af mine svar. Mere livsglæde, gå på mod samt selvværd.
Jeg bliver gladere, mere social aktiv og positivt indstillet. Jeg har i forvejen et godt helbred.
Jeg danser i forvejen og var kun med i projektet i de sidste 14 dage, så jeg var ikke med så længe. Jeg danser i Stands og elsker at danse, så jo mere dans jo bedre. Jeg tror, at de gamle der var med også nød at danse.
Jeg er (igen) blevet mere fri i min bevægeform.
Jeg er blevet lidt mere åben og mindre genert.
Jeg er blevet mere bevidst om, hvad jeg kan. Jeg har fået flere nye venner.
Jeg er ikke nær så genert for at have indflydelse på ting jeg laver, og jeg har fået det meget bedre med at vise det frem.
Jeg har fået en masse nye venner i forskellige aldre. Mine dansefærdigheder er blevet betydeligt bedre, samt den måde jeg kan udtrykke mig på gennem bevægelser. Jeg har lært at dans ikke bare handler om at danse, men også om at udtrykke sig og være kreativ.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Jeg har fået kendskab til nogle dansenetværk i min by jeg ikke kendte til før. Jeg føler jeg har været med til at skabe noget jeg er stolt af.

Jeg har fået mig en sindssyg god oplevelse, som jeg nok aldrig kommer til at glemme. Jeg har prøvet en masse grænser af, som har forberedt mig på livet som professionel danser (hvilket jeg ikke er, men som jeg i fremtiden forhåbentlig bliver). Jeg har lært, at man ikke kun laver nogle bevægelser, når man danser, men at man også sætter en masse følelser i spil, og at det sagtens kan være virkelig intenst.

Jeg har lært en masse spændende mennesker at kende. En stor del bor i NV, og jeg ser dem i en anden sammenhæng. Jeg har fået et nært forhold til Dansekuppet. Jeg kan skrive: "Jeg har optrådt i Dansekuppet og i Operaen flere gange" på mit CV. Efter et vanskeligt sygdomsforløb har jeg skiftet besøg på Rigshospitalet ud med dans. Jeg kan glæde mig til at deltage i dans 60+ efter ferien.

Jeg har lært noget om mine aktuelle personlige grænser.

Jeg har oplevet hvor hurtigt en aktivitet som dans kan bringe mennesker i alle aldre tæt på hinanden, og hvor givende det er at være med til at frembringe en forestilling. Jeg har truffet en gruppe mennesker, som jeg fremover vil fortsætte med at se til anden undervisning og også under mere private former. Det har givet en glæde at have fået lov til at være med i det hele taget.

Jeg har prøvet noget nyt, og har lyst til at fortsætte med at danse.

Jeg holdt op undervejs.

Jeg kan kun sige, at det har været en dejlig oplevelse, og at man godt kan vise sig i gymnastik tøj i en høj alder. Virkelig sjovt, at have været med.

Jeg synes det var spændende at arbejde med folk i alle aldersgrupper. Jeg blev dog hentet ind til at være med i forestillingen ret sent, så jeg nåede ikke at være meget med.

Jeg er rimelig fysisk aktiv i forvejen, har danset meget, har mange venner og en temmelig stor familie. Jeg arbejder også stadigvæk. Derfor har det ikke betydet så meget for mig socialt, for jeg har ikke tid til at uddybe bekendtskaberne i *Ta' fat om dansen*, men det har været en stor oplevelse alligevel.

Kender I dette citat: "Dance enables you to find yourself and at the same time, loss yourself"? Min oplevelse i dette projekt har bekræftet dette citat.

Lyst til at fortsætte med dansen og med danseforestillinger.

Nogle gode timer sammen med søde og rare mennesker. Vi havde det rigtig sjovt og grinede meget af os selv og af hinanden. Det var positivt.

Oplevelsen ved at lave forestillinger med publikum i Dansekuppet og ikke mindst i Operaen, den sidste forestilling, hvor niveauet toppede.

Sjovt at prøve at danse med nogle ældre mennesker og at få testet ens tålmodighed.

Super god oplevelse. Også fint at dele med venner og bekendte på grund af forestillingerne. Dejligt med dans og bevægelse 2 gange om ugen i mindst halvanden time, det savner jeg allerede. Fint med professionelle instruktører. Godt at man var forpligtiget i forhold til fremmøde.

Øjne op for dansens betydning og muligheder som blev brugt i det sociale samspil og mellem generationer. Oplevelser jeg vil bruge i mit arbejde med børn og unge. At jeg skal bevæge mig mere til musik.

Tabel 10. Deltagernes beskrivelser af hvad de har fået ud af at deltage i *Unge på vej*

At vi kunne få lov til at komme ud til andre steder, og danse har jeg fået meget ud af. Vi har ikke været så mange på holdet, så niveauet har været det samme, har hjulpet meget. Jeg har fået en bedre teknik og et stærkere forhold til mange af deltagerne på holdet.

Bedre socialt - kendskab til andre på tværs af linjer, årgange, alder, retning osv. Mere selvtillid, tro på mig selv i forhold til studiekammerater, studie, (gruppe)samarbejde. Selvstændighed og glæde ved socialt samvær. Forbedret færdighedsniveau (hænger sammen med selvtillid og skal ses i lyset af min egen vurdering af hvordan forbedret færdighedsniveau skal forstås). Venskaber på grund af Stud. Kompagniet.

Det er svært at bedømme hvad jeg, på så kort tid, har fået ud af *Unge på vej*. Mine danseevner i forhold til det at udtrykke mig, synes jeg dog klart at kunne mærke udviklingen, som er gået i en positiv retning.

Erfaringer og nye bekendtskaber.

Før jeg begyndte på *Unge på vej*, havde jeg aldrig danset. Kun et år efter står jeg på forreste række på mit jazz/showdance hold og rykker videre op næste år. Det har givet mig en sindssygt god platform.

Haft det sjovt, og lært mere om at danse.

Har fået et andet syn på tilgangen til min undervisning. Jeg har altid undervist med fokus på en koreografi, men har nu fået redskaber til en anden opbyggelse af min undervisning.

I'm thinking about having a bit different body posture - "stance" in life. I think dance is a good tool for developing social skills, getting to know own body and developing it. I found quite educational to think all the metaphors in dance seriously, such as "be clear about what you are doing" - in dance and life; "listen to each other" etc.

Jeg er blevet bedre til at udtrykke mine følelser gennem dansen.

Jeg er blevet friere i min dans og mere vovende.

Jeg er blevet mere bevidst om min krop, og hvordan jeg bevæger den.

Jeg er blevet mere fleksibel, og jeg har fået stærke ben. Jeg er også blevet bedre til at se en dans/koreografi for mig.

Jeg er blevet mere smidig, og har lært mig selv meget bedre at kende. Jeg syntes også mit humør er blevet bedre.

Jeg er helt sikkert blevet mere smidig, og så har jeg gået nogle gode øvelser. Jeg er helt sikkert også blevet mere bevidst om hvad min krop kan.

Jeg fik lov til at danse med en masse skønne mennesker. Altid dejligt at få lov til at danse.

Jeg har fået en masse dansemæssige tilgange med mig, idet begge undervisere var meget forskellige. Min selvtillid er blevet større til mine danseevner og derudover har jeg lært en masse dejlige mennesker at kende!

Jeg har fået en masse fede oplevelser med. Det er genialt med mere end en forestilling, og specielt i 2014 da vi nåede på en ordentlig 'turné', rundt på fynske gymnasier. Nye bekendtskaber, og et fortløbende fællesskab, ikke bare i vores egen lille boble, men også følelsen af at være en del af det helt store fællesskab, fordi jeg bliver inviteret forskellige arrangementer som afholdes i forbindelse med projektet (og deltager i dem, fx Community Dance 2016). Jeg ville også virkelig gerne have været danseformidler af Årets Dans, men havde ikke lige mulighed for at være på de to workshops.

Jeg har fået en masse oplevelser ud af deltagelsen. Derudover har jeg lært en masse om mig selv og min krop - både fysisk og psykisk.

Jeg har fået et stærkere bånd til de personer jeg var sammen med.

Jeg har fået flere redskaber til selv at skabe koreografier, og til at samarbejde med andre om at skabe dans.

Jeg har fået meget ud af min deltagelse. Jeg har bl.a. fået en større lyst til at blive ved med at undervise og udvikle nye koreografier. Jeg har også fået muligheden for at undervise i en ekstra form for dans.

Jeg har helt klart forbedret mine danseevner og min styrke. Jeg har lært en masse nye mennesker at kende. Jeg har lært noget om forskellen på danseformidling og danseundervisning.

Jeg kommer fra gymnastikken som har en del mere struktur, så det var en lidt anden verden ikke at kende slutresultatet. Der var meget fokus på udtryk, hvilket var meget spændende at arbejde med og udfordre sig selv på.

Jeg vil selv sige, at jeg er blevet mere social uden for kompagniet. Mine danseevner er blevet styrket, og jeg er blevet meget mere sikker i min dans. Min dansehorisont vil jeg også sige er blevet forlænget langt mere. Det gør også at jeg får lyst til at danse meget mere på andre dansehold. Jeg har fået mange forskellige bevægelser ind i kroppen, som jeg sagtens ville kunne bruge på det andet dansehold jeg går på.

Jeg har fået meget ud af det. Jeg har udviklet mig både færdighedsmæssigt, men også personligt. Jeg er blevet meget mere smidig, og har i meget højere grad været udfordret til at skulle tænke selv i forhold til bevægelser og følelser.

Lært teknikker og at udtrykke mig meget emotionelt gennem dansen.

Mine dansefærdigheder har udviklet sig rigtig meget. Jeg har også udviklet min personlighed. Før var jeg meget mere generet, men nu er jeg stille og roligt begyndt at "åbne" mig op.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Udviklet at tænke kreativt med kroppen. Samarbejde og kommunikation med andre. Træning i at stå foran andre - performance. Koordination, teknik og rytme. Så har jeg lært en masse dejlige mennesker at kende.

Unge på vej har givet mig et nyt kendskab til moderne dans. Jeg har udviklet min dans på dette punkt. Jeg har lært en masse, jeg helt sikkert kan bruge fremover i forhold til dans. Jeg har også været en del af et fællesskab. *Unge på vej* har skabt rammerne om en dansekultur vi alle er/ har været en del af. Jeg har lært nye mennesker at kende, og har udviklet mig personligt.

Ved at være med i *Unge på vej* har jeg udviklet mine dansefærdigheder meget mere, og jeg er blevet inspireret til andre dansegenrer. Det har også været med til at jeg har fundet ud af at dans er noget jeg virkelig ville udleve min drøm efter.

Viden om mine egen krop og hvordan kroppen kan bruges. Samtidig viden om hvad dans er - alt er dans.

Tabel 11. 'Andet' svar på hvordan lærerne/pædagogerne har fået kendskab til *Dans i skolen*

Billund kulturskole inviterede.

Del af den kulturelle rygsæk.

En kollega havde tilmeldt mig.

Fik kendskab via et andet forløb på skolen og det blev herefter besluttet, at 4. årgang næste år (15/16) skulle deltage i forløbet.

Fra et familiemedlem.

Fra kontaktlærer.

Gennem musikskolen.

Har deltaget i dans på farten de sidste par år, og lært eleverne årets dans udover andre danse.

Invitation på intra.

Jeg hørte om det fra kollega og kontaktede selv kommunen.

Jeg var med sidste år.

Klassen er med i et treårigt projekt og jeg deltog i år, hvilket var andet år for klassen.

Kulturnetværksmøde i Vejle kommune.

Vi fik et ekstra tilbud i august-september, da vi kørte *Dans i skolen* i sidste skoleår.

Workshop med *Dans i skolen*.

Tabel 12. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af forløbet med *Dans i skolen* og fokuspunkterne

0. klasse fokus: bevægelse til musik. Formål: at lære forskellige bevægelses- og udtryksformer 4.,5. og 6. kl. valghold på tværs af klasser. Samme mål og fokus som 0.kl.

Arbejde med dans med overordnet tema "modsatninger" - elever arbejder på tværs af klassetrin - at "se dans på en anden måde" end traditionel dans - at få eleverne til at "turde" arbejde med bevægelse på en anden måde og at opleve glæde ved "at skabe dans".

At bakke op om projektet og give vores elever en god og anderledes oplevelse. Formål at være med i dansens dag og minimum deltage hver uge i træningen af op til flere danse.

At bevæge sig i takt til musikken. Gengive et bevægelsesmønster Selv skabe bevægelsesmønster Fornemmelse for musikens stemning gengivet i bevægelse.

At bruge kroppen og dansen til at vise/fortælle en historie, at rykke grænser, at give plads til hinanden

At eleverne gennem dans arbejdede med udtryksformer, sanser, samarbejde og at omsætte instruktioner. At bruge dans til at formidle følelser.

At flere elever oplevede gælden ved at bevæge sig i dans, og på en anden måde end vi normalt møder det i musik og idrætsundervisningen. At eleverne kunne gøre sig erfaringer med at udtrykke sig gennem bevægelse/dans. Inspiration til undervisningen i musik.

At give eleverne større selvtillid og respekt for hinanden. At styrke klassefællesskabet.

At inddrage dans og bevægelse i undervisningen. Fokuspunkt: at deltage aktivt og at alle kan være med.

At introducere eleverne for dansens muligheder og bruge kroppen som udtryksform. Målet var at opnå en kropslig bevidsthed, og at eleverne fik mulighed for at bruge kroppen på en anderledes måde end de eventuelt er vant til.

At skabe en fælles dans i indskolingen.

At turde bevæge sig frit, at turde kropskontakt, og at have det sjovt.

At øve eleverne i en ny udtryksform. At eleverne øver sig i at bruge deres krop som udtryksmiddel.

Bevægelse i skolen - kroppen som udtryksmiddel - fællesskabet forstærker udtrykke - leg og dans - modsætninger skaber kontrast - alle er med og alle kan være med.

Bevægelse med samarbejds- og tillidsøvelser.

Bevægelse og sociale relationer.

Bevægelse og tillid.

Bevægelse, samarbejde, rytme, dans og socialt accept af hinanden.

Både jeg og eleverne havde nogle fantastiske uger. Formålet med forløbet var, at få vist især drengene, at dans er mere end ballet osv., og det rent faktisk er sjovt. Dette blev til fulde opfyldt. Jeg som idrætslærer fik en masse nye ideer til min undervisning med dans og bevægelse.

Danseforløbet gør at børnene får en faglig fordybelse i idræt, en faglig fordybelse som kendes fra andre fag. I danseforløbet bliver visningen det samme som en projektfrem læggelse. I andre fag er det meget sjældent at en hele klasse er med i den samme frem læggelse. Derfor bliver danseforløbet unikt.

Det kan hovedlærerne bedre svare på, da jeg kun var med i en lektion, men der var både noget med at samarbejde og udtrykke sig kropsligt til musik, øvelser og bevægelser, som blev sat sammen til en lille serie.

Det var et virkelig godt forløb. Børnene havde fokus på samarbejde, kropsbevidsthed og samtidig fik de ejerskab over dansen, som gjorde at de var meget engagerede.

Egtved Skoles mål med dansen er: at eleverne får en fornemmelse af dansens smittende glæde og humør. At skabe et læringsforum, hvor eleverne får mulighed for at eksperimentere med deres krop, og herved opnår en større kropsbevidsthed gennem dansens bevægelse. At eleverne oplever bevægelsens samspil i en gruppe af dansere og hermed er med til at skabe holdånd. At få skabt et interessefelt. Et første trin i dansen så der fremover vil være interesserede elever til et dansevalg i udskolingen i et åbent skolesamarbejde.

Eleverne arbejdede med anderledes danseindtryk og udtryk. Fokus på både teknik, æstetik og bevægelseskvalitet.

Eleverne arbejdede med Europas lande. Dansene blev hentet fra flere forskellige lande. Fokuspunkter: Dansenes forskellighed. Udtryk. Dragternes forskellighed. Samarbejde. Accept. Koncentration. Sindsstemning.

Eleverne skulle arbejde med kroppen på en anden måde. De skulle lære at samarbejde - fælles oplevelse.

Eleverne skulle lære om og udvikle kreativ dans med udgangspunkt i egne indsamlede insekters og smådyrs bevægelser.

Eleverne skulle sammen udfordre dem selv kropsligt, mentalt og socialt via dansen.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Et fint tiltag i forbindelse med mere motion og bevægelse. Et fint tiltag for også at se dansen som en mulighed i skolen. Drengene skal kunne andet end at spille fodbold.

Fantastisk forløb hvor danseren i stor stil formåede at rykke elevernes færdigheder

Fokus var bevægelse og kropskontakt, og det at bruge dansen på uvante måder. Desuden var der fokus på udvalgte naturfaglige mål ift. arbejdet med naturvejlederen.

Fokusset var at dansen var for alle. Der var ikke noget rigtigt eller forkert, men alle kunne være med, og alle havde noget at byde ind med. Kreativitet og inspiration fra ting der i børnenes verden ikke forbindes med dans - andre sportsgrene, oplevelser fra en ferie eller "min hverdagsmorgen". De elever der ikke blev begejstret da de hørte at der var dans på programmet, blev positivt overraskede og alle på årgangen deltog efter bedste evne i forløbet.

Forløbet blev afviklet i en musikemneuge, og afsluttet med fremvisning for forældrene ved skolens fælles sommerfest. Der var fokus på elevernes egen kreativitet, hvor de fik nogle arbejdsmåder til at lave deres egen koreografi. Der var også fokus på det "at turde gøre noget man normalt ikke ville", og på samarbejde.

Forløbet handlede om fællesskabet og grænser.

Forløbet var velforberedt, instruktøren meget kompetent og engageret. Eleverne var begejstrede og vil rigtig gerne deltage næste år. En sidegevinst er måske øget sammenhold i klassen. Tak

Forløbets formål er bl.a., at eleverne får en fornemmelse af dansens smittende glæde og humor, at skabe et læringsforum, hvor eleverne får mulighed for at eksperimentere med deres krop og herved opnår en større kropsbevidsthed gennem dansens bevægelse, og at eleverne oplever bevægelsens samspil i en gruppe af dansere og hermed er med til at skabe holdånd.

Forløbets formål var at børnene blev undervist af en professionel uddannet danseinstruktør, der kunne undervise eleverne på et højt fagligt niveau i rytme, samarbejde, dansetrin/bevægelser og få eleverne til at designe deres egen dans i små grupper.

Forløbets formål var at give eleverne indblik i hvordan man kan arbejde med Æstetik og udtryk gennem musik og idræt, med kroppen som redskab.

Forløbets formål var at udvide elevernes kendskab til denne del af idrætsundervisningen og opleve glæden ved at udtrykke sig med kroppen. Et af fokuspunkterne i dansen var samarbejde og kropsbevidsthed. Vores underviser opnåede at få en flok danseglade elever ud af vores 3. årgang, der ellers har nogle sociale udfordringer i deres samvær.

Formål: At introducere eleverne til moderne dans. Fokuspunkter: Udforske kroppens bevægelsesmuligheder, arbejde kreativt med bevægelser med/uden musik.

Formål/læringsmål: at eleverne kunne udtrykke følelser og udtryk gennem dansen, at de i perioden oplevede at blive mere frie i deres bevægelser, bedre til samarbejde og at lytte til andre, at kunne holde et rytme og følge musikken på en naturlig måde. Fokuspunkter: bevæge sig til en rytme, sammenhold og samarbejde

Formålet har været at få eleverne til at arbejde med deres eget selvværd - at turde at bruge kroppen foran andre.

Formålet og fokuspunkterne var bevægelse i skolen, selvtillidsøvelser og samarbejde.

Formålet var at eleverne fik erfaring med dans som en vej til bevægelse, og som udtryksform.

Formålet var at eleverne skulle kende til kreativ dans og lærer om smådyrs og insekters forvandling og livscyklus. Eleverne skulle fange og studere dyrene og derefter danse deres bevægelser og liv.

Formålet var at eleverne skulle opleve at dans kan være en kommunikationsform og at bevægelse kan være andet end de klassiske sportsgrene. Ved hjælp af dansen tror vi at eleverne kan blive bedre til samarbejde, lære at vente på tur og udsætte egne behov samt få øget kropsbevidsthed og selvtillid.

Formålet var at give eleverne en positiv oplevelse med fokus på bevægelse, samarbejde og en styrkelse af klassefællesskabet.

Formålet var at inspirere eleverne til/give indsigt i en mere moderne og friere danse- og bevægelsesudtryksform.

Formålet var bevægelse og samarbejde, som Esther var super dygtig til at lede eleverne hen imod!

Formålet var dels at undersøge insekter m.m. som lever i skovbunden og ved vandløb. For derefter at anskueliggøre deres levemåde gennem dans.

Formålet var samarbejde, glæde, sjov, aktiv i undervisningen, at danse.

Formålet: Bevægelse i undervisningen. Kunne udtrykke sig i dans. Opleve forskellige kulture og genre inde for Moderne dans. At skabe noget tværfaglig mellem Musik og Idræt.

Formål og fokus: skabe interesse for dans, lære tekniske færdigheder og koordination, det kreative og etiske aspekt.

Fremme af dansen i skolen både fysisk udfoldelse/udtryk og de teoretiske termer (Labans bevægelsesteori).

Inspirere eleverne til at overskride egne grænser ift. ekspressive aktiviteter. Samarbejde non-verbalt.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Introduktion til forskellige dansegenre. Bevægelseslære. Bruge sin krop på en ny måde. Lære at kigge på andres bevægelser. Rytm, samarbejde osv.

Kreativ moderne dans.

Kreativitet, kropsudtryk, sanselighed, samarbejde, musikalitet, kropsbevidsthed, æstetik, selvværd.

Kropsligt og kreativt udtryk til musik. Samarbejde. Koreografi og medbestemmelse.

Kun hørt positive tilbagemeldinger. Super godt.

Lærerstyret introduktion hvor eleverne fik færdigheder til selv at sætte en dans sammen. Eleverne brugte elementer fra den undervisning de havde fået i deres dans.

Meget positivt forløb. Særligt det første forløb hvor vi havde Lars Bjørn, der er en fremragende underviser.

Mere bevægelse, frigjorthed, kreativitet, tryghed, musik og bevægelse.

Mine tanker var at få bevægelse ind i skolen Lave et fælles projekt i klassen. Jeg har klassen tolv timer om ugen, så det var også for at variere min undervisning At klassen skulle møde andre lærerkræfter end dem de altid ser i skolen.

Moderne dans, intro, improvisation, indblik i dans som kunstform over for den sociale dans, som eleverne kender i forvejen. Et undervisningsforløb med prof. underviser, hvor næsten ingen elever har særlige forudsætninger ... men mange fordomme;-) Samarbejde og øjenåbner ift. ukendte idrætsområder/felter.

Målet for dansen var, at eleverne ud fra indtryk i naturen omsatte indtrykkene til forskellige danseudtryk. Samtidig skulle eleverne arbejde sammen i grupper på tværs af køn, "kemi" og traditionelle samarbejdspartnere. Da processerne skulle ende med visning var koncentration også et fokuspunkt.

Oplæg til Grundlovsdag. Dans om kvinders frigørelse.

Relationer, samarbejde, nedbryde grænser, se nye muligheder.

Relations arbejde. Selvværd, skabende, kreativ.

Rytmetisk bevægelse med kroppen. Finde takter. Bruge kroppen på en ny måde.

Samarbejde og bevægelse på en ny og sjov måde.

Samarbejde, trivsel, bevægelse, sanselighed og æstetik, erkendelse, fokusering, børnenes egne mål.

Samarbejde, tryghed, kreativitet, udfordringer, flow.

Teamaet var relationer. Vi havde valgt, at det skulle være vores piger fra to 4.klasser som deltog, da vi på det tidspunkt havde meget brug for at pigerne fik det bedre med hinanden. Pigerne blev udfordret fysisk, kreativt og socialt og det hele gik op i en højere enhed ved en fremvisning.

Tillid, samarbejd, bevægelse, sjov.

Venskab - at blive klogere på egne og andres grænser, samarbejde og social træning, koncentration , grin.

Vi ønskede at klassens elever skulle blive bedre til at samarbejde og acceptere hinandens forskelligheder samt opleve at man i et fællesskab er afhængige af hinanden.

Vores skole var med i forløbet via Den kulturelle rygsæk i Fåborg Midtjys kommun.

Vores specialskoleelever skulle prøve en anderledes, kreativ, sjov og udfordrende idrætsundervisning.

Vores mål var at vise, især drengene, at alle kan danse. At sætte fokus på at dans er disciplin i idræt

Ændret syn på dans som bevægelsesform. Åbne op for at se hinanden på en anden måde. En anderledes fællesoplevelse bl.a.

Tabel 13. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af hvad eleverne har fået ud af *Dans i skolen*

Trivsel, bevægelse, samarbejde, fokusering, æstetik osv. egen målsætning. sjov, skøn og anderledes læring.

At være sammen på en sjov og anderledes måde. At det er vigtigt at holde fokus. Masser af bevægelse. At lære at bruge din krop på en anderledes måde end idræt.

Børn der i det store og hele var interesseret i forløbet. De fik overskredet nogle grænser i forhold til at bruge sin krop på en ny måde og vise de andre det.

Danseglæde, andre samarbejdsrelationer, koncentration, kreativitet.

Begrænset.

De blev bedre til at lytte til hinanden, og danne par med andre end dem de ellers normalt vælger til grupper. Nogle af de "svage" elever fik succes.

De har altid været glade for at bevæge sig, men har fået en ny vinkel på det.

De har arbejdet sammen på kryds og tværs. De oplevede at kunne noget, de ikke troede de kunne. De oplevede at samarbejde fremmer resultatet.

De har fundet ud af at dans er meget mere end "MTV-dans". De er blevet mere opmærksomme på hinandens kropssprog.

De har fået en fornemmelse af dansens muligheder. De har fået rykket nogle grænser med henhold til egen blufærdighed og evner.

De har fået en god oplevelse, især opvisningen gav dem en masse. De voksede af det og var helt høje bagefter.

De har fået et bedre sammenhold, kommet hinanden mere ved og blandet sig mere undervejs. De har fået en fantastisk lærerig unik oplevelse. Mod på at optræde overfor andre. Styrket de elever der mangler kropsfornemmelse. Lært hvordan fagene kan spille sammen og supplere hinanden.

De har fået større selvindsigt. Overskred nogle grænser hver dag sammen med klassekammerater. Opdagede at de lykkedes i et helt nyt felt. Samarbejde på tværs med nye konstellationer hver dag. Eleverne fik rigtig godt udbytte.

De har hygget sig i nogle timer, de har haft en fælles oplevelse i klassen. De har lært hvad moderne dans er.

De har prøvet at lave en danseopvisning for et stort publikum.

De har sagt følgende: Dans kan være sjovt. Vi har lært den anden klasse bedre at kende. Vi er blevet udfordret, og vi kan mere end vi troede. Og vi er enig med dem. De gav alt de havde, og tog godt imod min ide om dans i undervisningen.

De har udviklet sig personligt, fagligt og lært at de kan rigtig meget med deres kroppe.

De synes det var spændende og udfordrende.

De var meget engageret og interesserede. Glæder sig meget til at få et nyt forløb til efteråret.

De voksede af opgaven, og det gav noget sammenhold. Flere blev modige til at stå frem på en scene og gøre opvisning, som de ikke havde turdet før.

Det er jo en fantastisk samarbejdsøvelse, ikke bare at danse men også at være med til at koordinere dele af dansen. Det er jo en kæmpe oplevelse for dem at vise stykket frem for forældre og søskende, hvilket de synes var super fedt! De er blevet bedre til at stå frem og stå ved hvad de har lært. De er blevet bedre til at se dans som kunst og noget alle kan være med til og ikke kun en 'pige-ting'. De er blevet bedre motorisk, og måske også blevet bedre til at se deres eget potentiale, da de fandt ud af at de kunne meget mere end de havde regnet med.

Det er selvfølgelig meget individuelt, men jeg har set en dreng der aldrig dyrker idræt danse. 3 piger i 6. klasse har efterfølgende startet danseskole for indskolingen i et frikvarter om ugen.

Det har været grænseoverskridende for de fleste, - men de har fået en masse selvtillid af forløbet. Eleverne havde "valgt sig" ind på danseholdet uden at vide, hvad det indeholdt. De havde ingen forventninger til det, men kom ud med en masse positive oplevelser og vil gerne deltage igen.

Det har været sjov. Man har fået bevægelse på en anderledes måde. En anden form for dans hvor både drenge og piger kan være med.

Elever gav udtryk for at de har haft det sjovt.

Eleverne blev udfordret på flere plan. Det var en god og lærerig oplevelse, som styrkede deres samarbejdsevner og som gav dem en anderledes skoleoplevelse, som kulminerede med en fremvisning for andre elever og skolens ledelse, hvilket var en anerkendende oplevelse for dem.

Eleverne er blevet mere frie til at lave anderledes bevægelsesaktiviteter. Vi kan jo altid henvise til danseforløbet.

Eleverne fik mange gode og sjove oplevelser sammen. De fandt ud af, at de kunne lære noget, som de troede var umuligt.

Eleverne har fået en kropslig bevidsthed og er blevet mere frigjorte mht. udtryksformerne indenfor dans. Vi oplevede at de fik bedre dreng/pige relationer, og at det ikke var farligt at røre ved hinanden.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Eleverne har fået mange gode erfaringer med dans med sig, mange har ændret sin holdning til dans efter dette forløb. Mange har i forløbet udviklet sig med sine egne forestillinger og med "hvad jeg tør at gøre foran de andre"
Eleverne har fået nedbrudt barrierer i forhold til at turde bevæge sig anderledes og til at være på.
Eleverne har fået nedbrudt deres angst for at vise sig frem.
Eleverne har fået rigtig meget ud af det. De tør bevæge sig mere i andre sammenhænge nu end tidligere. Det er rigtig stort!
Eleverne har fået rykket nogle grænser. De har oplevet at få succes med noget, som de ellers var ret skræmte af i starten.
Eleverne har fået styrket evnen til at samarbejde på tværs af køn og interesse. De er blevet mere bevidste om deres krop. De har lært at være medskabende.
Eleverne har haft et rigtig sjovt forløb, med en masse gode oplevelser og inspiration til hverdagen. Eleverne synes at de professionelle dansere var meget søde og dygtige, især de kvindelige dansere.
Eleverne har klart fået en større indsigt i den ekspressive udfordring, som moderne dans giver dem. Og de har også fået øje på eventuelle motoriske begrænsninger, som de måske kan arbejde videre med.
Eleverne har opnået større viden om dansen og om deres egen krops formåen ud i at udtrykke sig. De har også oplevet den glæde som dansen bringer med ind i timerne.
Eleverne har prøvet noget nyt og har overskredet mange grænser. De havde det sjovt og tør prøve nyt en anden gang.
Eleverne har særligt fået trivsel og sammenhold ud af det.
Eleverne har, uanset køn, oplevet glæden ved at bevæge sig og udtrykke sig til musik. Det er blevet bedre til at følge rytmen i musikken, og de har lært flere forskellige øvelser, som de kan bruge i musik og bevægelse fremover. De har også lært at sammensætte en dans, via gruppearbejde, endda mix'et i drenge og piger.
Eleverne syntes at det var sjov, de var motiveret og glade.
Eleverne viste glæde over at kunne mestre opgaven, at få lov til at skabe selv og har fået styrket samarbejdet.
En anderledes måde at være sammen på, der har styrket sammenholdet. Mange af eleverne har brudt egne grænser i et godt og trykt miljø. Givet noget til flere af elevernes selvværd.
En god kropslig oplevelse. Succes. Nye udfordringer. "Hey, jeg kan også danse!"
En meget mere positiv indgangsvinkel til dans og bevægelse
Et større mod og frigjorthed.
For nogle har det åbnet en ny "verden".
Glæde, stolthed, fokusering, øve samarbejde.
Gode oplevelser og bevægelse på en sjov måde.
I starten var de lidt tilbageholdende, men ved forløbets afslutning var de tydeligt stolte.
Indskolingen var meget positive og optagede af undervisningen. Ikke mindst en lille dreng der er meget optaget af computerspil. Det var ikke let for overbygnings eleverne, at overvinde deres generthed, hvilket vanskeliggjorde forløbet.
Jeg tror de oplevede, at hvad den enkelte gjorde, havde betydning for alle.
Kendskab til dans som kunstform, ikke mindst ved at se professionelle dansere i Nordkraft efter egen optræden. At være i teatret. At samarbejde om en performance, hvor næsten alle er på gyngende grund. At røre ved hinanden og bevæge sig i bare tæer.
Kendskab til forskellige former for dans. Er blevet klogere på egen krop og formåen. Socialt har det været en styrke i klassen.
Lært nye bevægelsesformer, glæden ved at bevæge sig musik, lært koreografi mv.
Mange af eleverne har lært rigtig meget. De har fundet ud af, hvor meget det kræver af kroppen, når man skal danse. Det er fysisk hårdt, og man skal kende sin krop. Der er stadig en flok elever, som ikke har fået det optimale ud af det. Det er de elever, som ikke ville "udstille" sig selv fra start, og det er rigtig ærgerligt. Eleverne har selv sagt, at udfordringen var stor, da det var moderne dans, og de selv skulle tænke meget i de baner, og det var de ikke vant til.
Meget forskelligt - nogle har oplevet at være med i en dans de kunne finde ud af og gået positivt ind i processen mens andre har været negative og meget lidt åbne over for projektet. Men de har alle fået flyttet nogle grænser.
Nogle fik meget ud af det. Især de børn, som i forvejen elsker at danse. De andre oplevede også at de jo faktisk godt kunne.
Nogle lærte om udtryk, andre arbejdede med det kreative og en gruppe lærte at lytte til musikken og dens takter.
Nye måder at bevæge sig på. De har flyttet grænser.
Personlig udvikling samt udvikling af sociale kompetencer. Styrket selvtillid/selvværd.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Pigerne har fået øjnene op for hinanden på en anden måde, har lært hinanden bedre at kende og de har haft en god fælles kropslig og mental oplevelse.

Positive og glade for forløbet. Deltog aktivt i alle aktiviteter.

Rigtig meget. At de godt kunne.

Samarbejde Øvet kropslige udtryk. Inspiration til ny afleveringsform. Kropslig sikkerhed/nedbrud af en typisk fysisk generthed.

Sammenhold og anderledes og udfordrende oplevelser. Flere havde aldrig opvist, så det var grænseoverskridende. Flere nød at være på og så fik vi noget særligt sammen gennem vores turné, som de vil få med sig. En oplevelse de ikke vil glemme. Det var også sjovt.

Eleverne er meget glade for forløbet. Det var de også sidste år.

Selvtillid. Opdaget at de selv kan være med til at forme en dans. Mod på at optræde. De havde det sjovt.

Sjov. Anderledes. Spændende. Grænseoverskridende. Nytt.

Sjove aktiviteter med kammeraterne og bevægelse.

Sociale relationer. Hygge. God oplevelse. At samarbejde og være skabende.

Stor viden og kendskab til såvel den del af projektet der har med biologien at gøre, men også en større fornemmelse af egen krop.

Større kendskab til dans og kropslige udtryk generelt. Større bevidsthed omkring egne og andres evner i forhold til. dans og kropslige udtryk.

Vi har oplevet elever der normalt ikke vil deltage i idræt og bevægelsesaktiviteter være deltagende. 3 elever i 6.kl. har været så begejstrede at de har lavet danseskole for indskolingen i et frikvarter om ugen.

Vi har set stille elever der har åbnet sig gennem dansen. Eleverne har set hinanden i en anden sammenhæng og det har øget forståelsen for forskelligheden.

Viden om dans. Mere kropsligt selvværd.

Åbnet øjnene for andre måde at bevæge sig på. De er blevet mere åbne overfor hinandens styrkesider, og at en opgave kan løses på mange forskellige måder.

Tabel 14. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af hvad de selv har fået ud af *Dans i skolen*

Arbejde mere med dans og æstetik.

At 'opgavebesvarelser' kan være mange ting. At enkelte elever har brug for at vise andre sider af sig selv, også selvom det er grænseoverskridende.

At eleverne i fællesskab kunne koncentrere sig.

At skabe kreativitet i faste rammer. Kunne godt tænke mig at få noget på skrift, fordi jeg har allerede glemt det meste.

Bevægelse i power pauser.

Bruger delelementer i forbindelse med anden danseundervisning. Forløbet har givet mod til selv at introducere moderne dans for eleverne.

Da jeg kun var med i en lektion, var det begrænset, hvad jeg nåede at se/at være med til i hele forløbet, men det var sjove og udfordrende øvelser vi lavede, som jeg kan bruge i min idrætsundervisning på flere klassetrin.

Dans kan inddrages i de boglige fag. Jeg vil igen inddrage dans i dansk, hvor der skal arbejdes med kropslige udtryk.

Danseinstruktøren introducerede nogle små bevægelseslege, som kan bruges i undervisning.

De forskellige øvelser, som vores danseunderviser har lavet med eleverne, har givet mig inspiration til nye tilgange til dansen. Det har faktisk været et kursus for mig at være med i dansetimerne sammen med mine elever.

Den måde underviseren har grebet undervisningen af eleverne an på.

Der var lavet en undervisningsplan som vi fik prøvet af på vores Workshops. Dette var virkelig godt at man havde prøvet det med nogen professionelle først, før man skulle undervise i det med eleverne. Dette gjorde at man var mere sikker i hvad man lavede og at man kendte til de små fifs og tricks.

Det er ikke så svært at lave noget der er anderledes med min klasse, de vil gerne.

Det gav mig lyst til at lave nogle af bevægelseslegene.

Det har givet endnu et spark til at huske at få bevægelse ind i undervisningen.

Det har givet flere perspektiver på bevægelse

Det har givet helt konkrete ting at tage udgangspunkt i når jeg fremadrettet skal arbejde med dansen i undervisningen. Samtidig var det meget inspirerende at der ikke skulle nås et bestemt resultat med undervisningen, men at eleverne var en stor del af processen.

Det har givet mig lyst til at danse og lave andre øvelser med min 6.klasse.

Det har været en god oplevelse, som vi ønsker at fortsætte i en eller anden form.

Det motiverede eleverne meget. De beder om mere bevægelse.

Det var godt med det indledende kursus, det gav ideer til hvordan "meddigtende" dans kan opbygges. Musikvalgt har vanskeliggjort det at gentage dansen. Det var ikke let at høre overgangene - fornemme perioderne. Det var dog godt med elementer der talte til nogle af drengene.

Efterfølgende kan jeg henvise til da vi dansede, gjorde vi det eller det, og børnene forstår mig med det samme.

Eleverne blev rystet mere sammen. Det var med til at fjerne blokeringer "at bevægelse og aktivitet" har mange sider.

En aktivitet som at omsætte forholdsord til bevægelse vil jeg fremover bruge, når vi skal tale forholdsord. Dette kan også bruges om udsagnsord og navneord. Flere bevægelsesmønstre kan bruges som breakere i undervisningen generelt.

Fokus på kropsbevidsthed. Samarbejdsøvelser. Rytme og dans kan bruges som et break i undervisningen.

Forløbet har givet mig inspiration på flere områder. For det første har dansen vist, hvor vigtigt det er, at vi træder et skridt tilbage, og arbejde meget med grundlæggende motorik. Mange elever har svært ved at koordinere deres egne bevægelser. Derudover har forløbet også vist, at vi ikke skal være bange for at udfordre det ukendte. Eleverne skal udfordre deres grænser, men det skal vi undervisere også. En dejlig ting var også at se andre elever være på "hjemmebane", i forhold til dem, som plejer.

God inspiration med musik og bevægelse, samt Lars Bjørn var super god til at få begreber og "historie" ind i dansen, hvilket fangede børnene.

Gode intro- og improøvelser, men svært at overføre direkte til min egen undervisning. Håber jeg kan bruge noget af det.

Har brugt nogle elementer i min idrætsundervisning f.eks. danse ta' fat.

I forhold til den naturfaglige del, har det givet inspiration til at undersøge den nære natur i parken, skolegården etc. I forhold til dansen har jeg fået gode ideer til små breaks i timerne, hvor man kan kroppen.

Ikke i selve den boglige undervisning men i og med at jeg arbejder på en efterskole har det bidraget til hverdagen og bidraget til sammenhold på tværs af årgangene og klasserne.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Inddrage det i de boglige fag.

Introduceret anderledes måder at arbejde med bevægelse.

Især den megen samarbejde og par/ gruppe øvelser. Åbne opgaver og korte intervaller.

Jeg blev endnu mere bevidst om hvor vigtigt det er at anskueliggøre emner/ny viden.

Jeg deltog kun i halvdelen af forløbet, men underviseren var særdeles kompetent og inspirerende i sin måde at undervise på. Jeg fik lyst til at efterligne hendes facon.

Jeg er blevet bedre til at bruge dans og musik som fysisk aktivitet i min undervisning.

Jeg er leder og ikke underviser. Min underviser er blevet meget inspireret.

Jeg har brugt elementer fra danskundervisningen i min efterfølgende undervisning i idræt. Dette en rigtig god oplevelse og der fik sat fokus på musik, bevægelse og udtryk på en anderledes måde.

Jeg har fået gode ideer til at udvikle dans, som bygger på elevernes egne ideer.

Jeg har fået ideer til, hvordan man kan arbejde med dans gennem et tema. Jeg har fået konkrete øvelser til min undervisning.

Jeg har fået nogle ideer til at arbejde med dansen og de forskellige udtryksformer. Elevernes positive indstilling, giver mig lyst til at arbejde mere med dans.

Jeg har fået nye ideer til at arbejde med dans som et mere åbent bevægelsesudtryk.

Jeg har fået spillelisten kopieret, og jeg har skrevet opvarmningsøvelserne og danseserierne ned på papir, og så har jeg brugt hele forløbet i parallelklassen 4.b. og på 5. årgang. Det har været en stor hjælp i min forberedelse og gennemførelse af danseundervisningen på 4. og 5. årgang.

Jeg har ikke direkte fået inspiration, men den daglige undervisning drog nytte af forløbet via elevernes glæde og forventning til den kommende undervisning.

Jeg har lært at man ikke skal være bange for at springe ud og være "fjollede" dette ment m.h.t dansen, den rummer så meget mere end bare dans, og bevægelser kan bruges på vildt mange måder. Så har helt klart lært meget.

Jeg kan bruge mange af øvelserne til brainbrakes i undervisningen. Jeg er inspireret til at arbejde videre med dans i idræt. Jeg kan bruge mange af øvelserne i forhold til opmærksomhed og samarbejde.

Jeg kan henvise til oplevelsen omkring dansen i min undervisning i klassen. Jeg tror ikke, vi kommer til at danse en masse mere (ud over i pauserne, hvor vi i forvejen bevæger os/danser), men den stemning, der var i danseugen og det fine resultat, børnene nåede frem til, vil vi kunne tale meget om.

Jeg tror, det har rigtig meget at gøre med Hanne - den kreative, motiverende og inspirerende "danselærer" vi havde til forløbet. Jeg vil ikke kunne have den samme effekt på eleverne som hun så naturligt havde. Men jeg er helt sikkert blevet inspireret.

Jeg vil bruge dans i de tre niveauer noget mere i min musikundervisning.

Jeg vil bruge det at udvikle kreativ dans med eleverne i min undervisning i idræt. Jeg kan tænke fysiske brainbrakes ind i timerne. Jeg har fået ideer til opmærksomheds øvelser. Jeg vil arbejde videre med forløbet med en billedkunstfagligt tilgang; danseskulpturer og tegne smådyrs forvandling.

Jeg vil inddrage elementer fra undervisningen i min daglige idrætsundervisning

Nye bevægelseslege og måder at introducere dans på. Ideer til at inddrage børnene mere i udviklingen af nye koreografier.

Nye input og inspiration.

Nye måder at undervise på og andre måder at angribe dansen på.

Samarbejdsøvelser.

Større fokus på teorierne bag dans/bevægelse. Eleverne kan mere end jeg havde forventet.

Til historie undervisningen. Inddrage dans i fortællingen af billeder fra emner. Få info både ind og ud ved hjælp af ord og bevægelser.

Tillidsøvelser.

Trivselsunderbyggende.

Vi bruger det i det planlagte danseforløb.

Tabel 15. Lærernes/pædagogernes beskrivelse af samarbejdet med dansefyrtårnet og danserne

Jeg har mødt en venlig, engageret og meget kompetent underviser, der fuldt ud har levet op til mine forventninger. Underviseren havde et fantastisk forhold, greb om eleverne og fik dem til at afprøve og overskride grænser gang på gang.

Barrierer ? Der var helt sikkert ingen. Ikke når man har en så super partner som Rikke, og man selv har Ja-hatten på. Er dog mega ked (læs skuffet over,) at vi ikke skal være med næste år.

Bortset fra en meget uheldig kommunikation om tidspunkt har det endnu engang været en fornøjelse at stå på sidelinjen og opleve, hvordan børnene folder sig ud, skaber og udtrykker sig via en rigtig dygtig instruktør.

Danserne var fantastisk dedikerede og professionelle. Det har været et privilegium at arbejde sammen med og iagttage danserne.

De første år i projektet fik vi tilbudt forløb efter at årsplanen var lavet. Det betød, at vi allerede havde arbejdet med dans i et forløb. I år er forløbene fordelt i god tid, så dans kom ind i årsplanen fra starten – dejligt.

Der har været god samarbejde med de forskellige involveret i projektet. Det har været svært at lave tværfaglige forløb med idræt og musik. Der var mest fokus på hvad man kunne gøre i Idræt, da vi var på workshop. Det ville nok være en ide at have musik mere ind over næste gang. Noget med valg af musik til netop denne slags dansestil osv.

Der var et rigtig godt samarbejde med danseren. Han var velforberedt, engageret og forstod virkelig at få eleverne med. En barriere var dog, at enkelte elever fra start ikke troede på sig selv, og det smittede desværre lidt af på andre også, og de var et godt stykke inde i forløbet, før de begyndte at slå sig løs, og dermed også få noget ordentligt ud af undervisningen.

Det er svært at skulle vælge elever fra da vi var så heldige at få dansere på besøg. Vi er en stor skole, hvor eleverne er vant til at bevæge sig sammen på tværs af alder. At der sættes adgangs begrænsninger på 50 elever er et kedeligt loft for at hele årgange kan deltage.

Det har været en stor fornøjelse at arbejde med Anne Lumholt fra Lejre kommune og Viola (danser). Viola er meget kompetent og er god til at motivere eleverne. Både elever og jeg glæder os til at skulle danse igen til næste år. Jeg håber meget at I vil tilbyde lignende forløb på et senere tidspunkt. Det kan kun anbefales. Både pga. bevægelsen men også grundet de sociale kompetencer som eleverne får som ekstra bonus. Jeg kan mærke på klassen at de er blevet bedre til at arbejde sammen - også i faglige sammenhænge. Viola har været meget fleksibel, og jeg har kun positive ting at sige.

Det har været en stor fornøjelse at se eleverne kaste sig ud i alverdens - for dem ukendte - fysiske udfordringer.

Det har været et fantastisk og skønt samarbejde. Vi var alle topmotiveret til at danse.

Det har været et helt fantastisk forløb med en meget engageret og dygtig danser, der havde en meget motiverende tilgang til eleverne.

Det har været et positivt og velovervejet forløb. Der har været en god introduktion til forløbet. udfordringen var at få skema/ lærerdækningen til at gå op.

Det har været inspirerede og en fornøjelse

Det har været rigtig godt og instruktørerne var meget dygtige;-)

Det har været utroligt spændende, men det er svært at kopiere fordi vi ikke har nogen med de færdigheder på skolen.

Det var et godt samarbejde, behagelige mennesker der brændte for sagen

Det var et super forløb, som Lars kom med og fik os alle involveret i. Jeg og eleverne var rigtig glade for forløbet.

Det var nemt at samarbejde. Svært at løse lokale behovet.

Det var rigtig godt- meget dygtig danselærer, der formåede at få alle elever med.

Det var rigtigt godt.

Det var super fedt, fordi danseren havde alt planlagt. Jeg var egentlig bare hjælperlærer, som dansede med og var med til at motivere. Hanne havde styr på alt. Børnene var vilde med hendes energi og hendes engagement, det smittede helt vildt af. Jeg har flere meget udfordrede børn i skolen, som har en del nederlag igennem en uge. Det var grænseoverskridende for dem at være med, men de blev hurtigt en del af projektet. Lige inden opvisningen meldte to af børnene sig dog ud, og ville ikke vise det flotte stykke frem. Men lige to min før, blev resten af børnene så sure på dem da det ødelagde dansen, at de alligevel var med og fik en kæmpe succes og masser af ros af både voksne og børn. Så det endte med at være en kæmpe succes for alle. Børnene vil meget gerne have besøg igen af en danser.

Det var super godt, meget inspirerende undervisere, godt forberedte og de fik en til at ha' lyst til dans og bevægelse.

Det var super godt. Dansefyrtårnet og Lars Bjørn var rigtig gode til min "børn". Desværre kan de ikke love at det er Lars Bjørn som kommer igen hos os, hvilket vil være unikt ift. forløbet. Så håber I vil hjælpe med det (vi har booket til efteråret og bedt om L. Bjørn igen).

Dygtige dansere der kom ud til os. Motiverede elever.

Et fint samarbejde. Meget dygtig og samarbejdsvillig instruktør. Sjøv dag på lærerworkshopen. Kunne godt ønske mig at forløbet også havde understøttet nogle af de andre fag (udover idræt).

Bilag - rapportens tabelmateriale

Et super samarbejde både med Marlene Clemens Middelfart Kommune, der står for dansefyrtårnet i Middelfart kommune og ikke mindst danserne. Det har været en fornøjelse og jeg synes, det bidrager til mit arbejde og til elevernes trivsel at kunne være med i dette projekt. Har planer om at deltage og støtte projektet fremadrettet som jeg har gjort de sidste 3 år.

Fint. God kommunikation. God underviser. God til at give plads til elever med særlige udfordringer.

Forløbet har været planlagt fra start fra *Dans i skolen*, så vi har ikke samarbejdet om indhold. Selve afviklingen var åben for ideer og ændringer.

Godt.

Godt samarbejde. Super professionelle dansere.

Helt igennem et godt og positivt samarbejde.

Har jeg allerede svaret på - en meget inspirerende, kreativ, smilende og positiv "instruktør" var alle tiders. Vi havde et fint samarbejde om eleverne - lyttede til hinandens forslag osv. Meget positivt og givtigt samarbejde.

Iben og jeg har samarbejdet godt i timerne. Det er klart, at det er Iben der har planlagt og gennemført det hele, men jeg har været aktiv i alle timerne og fulgt hendes instruktioner til at hjælpe eleverne i bl.a. gruppearbejdet. Iben har også været åben for at høre hvad jeg har haft at sige, omkring f.eks. fremvisningen.

Jamen det har været rigtig positivt. Super dygtig underviser. Det har fungeret perfekt med et afgrænset forløb, hvor eleverne kendte rammerne + vidste, at der skulle afsluttes med en performance. Udfordringen har helt klart været ske-maombytninger, at det var svært at få ro i gymnastiksalen, når der samtidig var undervisning i hallen ved siden af, at tage eleverne ud af den normale undervisning, at finde penge til at betale for forløbet + bus til Aalborg. Men det var det hele værd.

Jeg er desværre ikke selv så fysisk aktiv (dårlige knæ), så jeg dansede ikke selv med. Dejligt med en dygtig underviser udefra.

Jeg har oplevet en positiv dialog med Lars, som er rigtig dygtig til at skabe tryk og flow uden for meget snak. De fleste børn kastede sig ud i projektet med glæde og engagement, og skeptikerne blev trygge og engagerede, da Lars, igen uden for meget snak, vidste "hvilke knapper der skulle trykkes på". Jeg glæder mig til nyt projekt med ny 5. klasse næste skoleår.

Jeg har oplevet samarbejdet fungerede fint. Fremadrettet vil det være godt at have kontakt med instruktøren lidt tidligere, så man evt. kan aftale mål og fokusområder. Jeg tænker også at det er lettere for instruktøren at planlægge sin undervisning. Vi har fået lov til at deltage i næste skoleår med samme klasse, så vi kan bygge videre på vi har lært. Jeg synes at dansen giver nogle andre børn en mulighed for at "stråle" og det er der brug for i en meget boglig skoleverden. Klassen er også præget af elever, som kan være sig selv nærmest og her i dansen får de en fælles oplevelse og en oplevelse af at have et ansvar og at de andre er afhængige af mig. Det er rigtig sundt for mange af eleverne. Her har danseundervisningen sit største potentiale og en meget stor værdi i mine øjne.

Jeg har oplevet samarbejdet helt fantastisk, underviserens får introduceret dans på sådan en måde at både drenge og piger bliver grebet af det. Personligt syntes jeg det er fedt at jeg selv skal være med. Men ved at kollegaer ikke har meldt sig af samme årsag.

Jeg har oplevet et positivt samarbejde med underviseren, som havde undervisningserfaring.

Jeg har været meget glad for forløbet. Jeg fik lidt info inden forløbet og ellers sprang vi ud i det. Jeg oplevede en kompetent danser, som styrede undervisningen. Jeg selv var en del af undervisningen samt den, som tog sig af diverse ting, der opstod under undervisningen.

Jeg mødte en dygtig, venlig og engageret underviser. Der var dog i undervisningen ikke fokus på, at vi skulle være klar til at lave en fremvisning.

Jeg oplevede at vi som lærere blev inddraget meget i undervisningen, netop så vi efterfølgende selv kunne stå for lignende forløb. Her kunne det dog have været rart hvis vi forud for dette var blevet "advaret" og havde mulighed for lidt forberedelse, således at vi ikke stod midt i undervisningen foran eleverne og skulle finde på forskellige ting.

Jeg synes der har været en rigtig fin kommunikation og et godt samarbejde både mellem Dansefyrtårnet og jeg, men i høj grad også mellem danserne og jeg. Jeg har følt mig tryk hele vejen igennem.

Jeg synes der har været et positivt samarbejde.

Jeg tilmeldte mig med håbet om, at det ville styrke klassen og få nogle af fodbold drenge til at se på dansen, som noget andet og mere. Klassen har været udfordret på trivsel og har sideløbende haft AKT tilknyttet. Desværre oplevede jeg, at klassen havde for voldsomme barrierer i forhold til at tage dansen til sig. De var enormt hæmmede, desværre. Læreren blev irriteret på dem, hvilket jeg sådan set godt kan forstå, men som ikke virkede progressivt på eleverne.

Klassen var utrolig glad for oplevelsen, og Lars var god til at motivere eleverne undervejs i forløbet.

Læreren Pavel var dygtig og eleverne var glade for ham.

Marie var velforberedt, var meget inspirerende og havde en god forbindelse til eleverne. Hun var en meget dygtig danser, der kunne formidle sine tanker og budskaber ud til eleverne og få dem med, både mentalt og kropsligt.

Meget positivt.

Meget positivt samarbejde med danseinstruktøren.

Bilag - rapportens tabelmateriale

Meget stor samarbejdsvilje og evne til at lytte til og have forståelse for elevernes stærke og mindre stærke sider fra instruktørens side. Stor evne til at motivere og inspirere.

Mette fangede børnene ind på et øjeblik. Hun var en stor inspiration for dem og os (lærerne). Hun formåede at få alle med - også dem som oftest ellers ikke bryder sig om at "blive set på" eller optræde. Hun gjorde dansen til 'deres egen'.

Mette var super inspirerende og fagligt meget dygtig. Hun var god til at få alle elever med, og alle følte at de var gode til det.

Nemt samarbejde. Danserne var pædagogisk godt klædt på til opgaven. Undervisningen var trinvist bygget op, så alle kunne være med. Der var også en god humor. Danserne varetog deres opgave med stor seriøsitet.

Niveauet og engagementet var højt fra starten, det dalede lidt hen ad vejen. De 3 sidste gange, var det os selv der nærmest stod for undervisningen.

Positivt samarbejde.

Rigtig fint samarbejde.

Samarbejdet har fungeret fint. Forberedelsesfasen gik godt. Herefter skulle det etableres i det daglige. Med sygdom både til danser og lærer, har der været gange uden den tilsigtede dobbelthed i at have to undervisere. Men kommunikationen om dagens undervisning har hele tiden været god.

Samarbejdet har fungeret fint. Jeg er blevet holdt opdateret omkring alle tiltag. Mailkorrespondancen har fungeret fint. Det er dog et problem for læreren at være så tilgængelig som *Dans i skolen* ønsker. Vores arbejdssituation besværliggør frigtelse af en lærer til projektet til lærerkursus, en hel undervisningsuge og evaluering. Det er dog ikke umuligt.

Samarbejdet har været præget af åbenhed og respekt for elevernes ønsker. Det har inspireret mig, at danseren formåede at få alle eleverne til at engagere sig i dansen, som de opfattede som deres egen.

Samarbejdet har været super fint. Både med vores kontaktperson i kommunen, som mere er kontaktperson til Dansefyrtårnet og med den professionelle danser, der var her som instruktør.

Samarbejdet har været supergodt.

Stor velvillighed til at ændre og tilpasse undervisningsskemaet.

Stor åbenhed og samarbejdsvilje.

Super godt.

Tiden var ikke til samarbejde, som helt klart ville være en fordel. Jeg var mest iagttagende og konfliktløser.

Vi har haft en fin kommunikation omkring forløbet. Danseren har været åben overfor vore forslag/specialiteter. Hun formåede at have kørestolsbrugere, udad reagerende børn, mongoler og mange andre forskellige børn med handicaps sammen - endda med en meget spredt aldersfordeling. Flot arbejde.

Vi har haft en rigtig godt samarbejde med de dansere der har besøgt skolen. De har været meget inspirerende, og vi har nydt forløbet.

Vi har haft et fremragende samarbejde med danseren. Jeg kan ikke finde på noget vi skulle have gjort anderledes.

Vi har haft et godt og åbent samarbejde, hvor der har været plads til at justere undervejs, så det ramte målgruppen.

Vi har haft et rigtig godt samarbejde med de 2 dansere der har lavet danseforløb på skolen. Det har været en fornøjelse.

Vi har haft et super samarbejde med vores danseunderviser, som har været meget kvalificeret. Jeg ser ingen barrierer, da vi har snakket sammen om forventningerne. Vores underviser er også gået med i lærerværelset i pausen. Det var super også at vise ansigt her.

Vi havde den store fornøjelse af Hanne i vores timer, og hun var velforberedt og motiveret - hver gang. Hendes begejstring for dans smittede, og hun fik alle eleverne med. Hun er meget dygtig, og eleverne syntes om forløbet.

Vi havde en meget engageret danser til at undervise. Hun havde bare styr på det, og læreren havde mulighed for "bare" at være der, og deltage sammen med eleverne.

Vi havde et rigtig godt samarbejde, eleverne, danseren og jeg havde nogle super gode timer, hvor dansen var i fokus. Eleverne følte at de fik lidt med hjem hver gang. De udviklede sig fra gang til gang og turde afprøve ting.

Vi havde et særdeles fint samarbejde i processen. En meget dygtig instruktør, der formåede at inspirere flokken

Virkelig godt samarbejde. Syntes ambitionsniveauet var meget højt. Men det viste sig, at eleverne godt kunne opfylde det. Når det er en underviser udefra sker der ofte mere med eleverne. At underviseren var professionel gjorde ABSOLUT en forskel.

Vores samarbejde skulle være startet før selve forløbet. Vi havde ikke haft kontakt før mandag morgen. Af den grund havde lærere og elever haft meget forskellige forventninger til forløbet. Mange elever syntes det var mærkeligt og meget anderledes end det de havde forestillet sig.

